

ШЧЫРАЯ РАЗМОВА

Прэзідэнта
і прадстаўнікоў
сродкаў масавай
інфармацыі адбудзеца
СЁННЯ

Сустрэча з Прэзідэнтам для любога журналіста — падзея як мінімум запамінальная. Гэта магчымасць агучыць тую ці іншую праблему ў жыцці грамадства і дзяржавы. Аляксандр Лукашэнка сустрэнецца з прадстаўнікамі СМІ, як ужо паведамлялася, 29 студзеня — каб абмяняцца думкамі і, як гэта заўсёды адбываецца, максімальна адкрыта даць адказы на самыя складаныя пытанні. Мы пацікавіліся ў калег з рэгіянальных выданняў, якія тэмы іх больш за ўсё хваляюць, з чым яны плануюць прыйсці на сустрэчу з Прэзідэнтам. **СТАР 2**

ЦЫТАТА ДНЯ

Мікалай МЕЛЬЧАНКА,
намеснік міністра
ўнутраных спраў:

«У сувязі з узмацненнем жорсткасці крымінальнай адказнасці за злачынствы, звязаныя з абарачэннем наркатыкаў, ва ўсіх рэгіёнах рэспублікі зарэгістраваны рост колькасці гэтых злачынстваў. На некаторых з іх ужо распачаты крымінальныя справы. Іншыя знаходзяцца ў стадыі расследавання. Гэта быў чаканы вынік. Мы прагназавалі рост такога віду злачынстваў, але гэта не павінна нас палохаць. Дэкрэт №6 дазволіў узмацніць і актывізаваць барацьбу з наркатызацыяй грамадства. Нарайне з антынаркатычнай дзейнасцю ў ліку прыярытэтных задач знаходзіцца і барацьба з алкагалізацыяй насельніцтва».

Курсы замежных валют,
устаноўленыя НБ РБ з 29.01.2015 г.

Долар ЗША	15210,00
Еўра	17290,00
Рас. руб.	227,00
Укр. грыўня	959,02

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

29

СТУДЗЕНЯ 2015 г.

ЧАЦВЕР

№ 17 (27875)

Кошт 1800 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

50-ы «Зорны»!

ФОТА БЕЛТА

У Беларускай дзяржаўнай педагагічнай універсітэце стартуваў 50-ы «Зорны паход» студэнтаў і выкладчыкаў БДПУ па месцах баявой і пра-

цоўнай славы беларускага народа. У 2015 годзе ён прысвечаны 70-годдзю Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне.

Прыватызацыя жылля

КВАТЭРА СА ЗНАКАМ «УЛАСНАСЦІ»

Ужо ў другой палове лета наступнага года за непрыватызаванае жыллё
неабходна будзе плаціць дадаткова

У адпаведнасці з Указам №563 «Аб некаторых пытаннях прававога рэгулявання жыллёвых адносін» пасля 1 ліпеня 2016 года непрыватызаванае жыллё ў нашай краіне будзе пераведзена ў разрад камерцыйнага. Каб ліквідаваць прычыны, якія перашкаджаюць насельніцтву рэалізаваць сваё права на прыватызацыю жылля, быў прыняты Указ №524 «Аб прыватызацыі жыллых памяшканняў дзяржаўнага жыллёвага фонду». Падчас анлайн-канферэнцыі на сайце БЕЛТА намеснік міністра жыллёва-камунальнай гаспадаркі Беларусі **Анатоль ШАГУН**, намеснік старшыні Дзяржаўнага камітэта па маёмасці **Вячаслаў АБРАМАЎ** і іншыя спецыялісты пракаментавалі асобныя палажэнні гэтага дакумента.

налічваў 4 млн 94 тысячы 631 кватэру. З яго каля 365 тысяч кватэр, што складае амаль 9%, заселены па дагаворах найму дзяржаўнага жыллёвага фонду. Такім чынам, прыкладна 91% жылля сёння ў краіне — гэта прыватная ўласнасць, а каля 9% — дзяржаўная. За 2014 год канчатковай інфармацыі пакуль няма. Разам з тым намеснік міністра падкрэсліў, што ў сувязі з прыняццем рашэння аб завяршэнні прыватызацыі жыллёвага фонду да 1 ліпеня 2016 года, у краіне значна актывізаваўся працэс прыватызацыі тых кватэр, якія па якіх-небудзь прычынах людзі на працягу больш як 20 гадоў так і не прыватызавалі.

№200 аб пераліку адміністрацыйных працэдур. Ажыццяўляць прыватызацыю ўпаўнаважаны орган дзяржкіравання, у аператыўным кіраванні якога і знаходзіцца жылёе памяшканне. У розных месцах гэта па-рознаму. У раёнах гэта можа быць і ўпраўленне жыллёвай палітыкі райвыканкама, і ўпраўленне ЖКГ выканкама. У любым выпадку гэта балансатрымальнікі. Бывае і так, калі жылёе памяшканне знаходзіцца ў бязвыплатным карыстанні. Калі гэта акцыянернае таварыства, то прыватызацыю ажыццяўляе дзяржорган, які непасрэдна займаўся акцыянаваннем.

Даведацца, у чым падпарадкаванні знаходзіцца жыллё, можна ў той арганізацыі, на рахунак якой паступаюць камунальныя паслугі. Пасля гэтага падаецца заява. Гэта звычайна робіцца па прынцыпе аднаго акна. Пры гэтым да заявы неабходна прыкладаць копіі дакументаў усіх паўналетніх членаў сям'і, якія маюць права карыстання жыллым памяшканнем.

КУДЫ ЗВЯРТАЦЦА І З ЧЫМ?

Працэдура прыватызацыі сёння цалкам адпрацавана, лічыць кансультант упраўлення жыллёвай гаспадаркі Мінжылкамунгаса Канстанцін Кулікоў. Дакументы, якія неабходна падаць жыхару, вызначаны пунктам 1.1.9 Указа

АПОШНЯЯ ХВАЛЯ

Адразу Анатоль Шагун адзначыў, што па стане на пачатак мінулага года ў краіне ўвесь жыллёвы фонд

НА «ПРАМОЙ ЛІНІІ» — МІНІСТР КУЛЬТУРЫ

У пятніцу, 30 студзеня, з 10.00 да 11.00 у «Звяздзе» пройдзе «прамая» тэлефонная лінія з міністрам культуры Рэспублікі Беларусь Барысам Уладзіміравічам Святловым. Папярэднія пытанні можна даслаць на электронны адрас info@zvyazda.minsk.by з пазнакай «Прамая лінія» ці агучыць па тэлефоне 287-18-51. Падчас «прамой лініі» свае пытанні міністру культуры можна задаць па тэлефоне 287-18-71.

СТАР 5

ШЧЫРАЯ РАЗМОВА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Іна ФЯКСЕЛЬ, галоўны рэдактар газеты «Навіны Старадарожчыны»:

— Хацелася б пачуць меркаванне кіраўніка дзяржавы наконт перспектывы развіцця малых гарадоў. Як мне здаецца, патэнцыял невялікіх населеных пунктаў раскрыты яшчэ не да канца. У будучыні асобныя малыя гарады маглі б атрымаць пэўную «спецыялізацыю» і стаць прамысловымі або турыстычнымі цэнтрамі. Напрыклад, Старыя Дарогі маглі б стаць курортным горадам. Бо на самой справе малыя гарады — гэта добрая экалогія, даступныя сацыяльныя аб'екты, цішыня і спакой, іншымі словамі, тут ёсць усё, каб забяспечыць добры ўзровень жыцця.

Міхась КАРПЕЧАНКА, галоўны рэдактар газеты «Зара над Друццю» (Бялыніцкі раён):

— 7 ліпеня ў час свайго працоўнага візіту ў Бялыніцкі раён Прэзідэнт наведаў мясцовы філіял адкрытага акцыянернага таварыства «Бабулін гладыш». І падчас азнаямлення з вытворчасцю было дадзена даручэнне дырэктару гэтага таварыства Ігару Кананчуку распрацаваць план працы з тымі прадпрыемствамі малочнай вытворчасці, якія знаходзяцца ў Магілёўскай вобласці, але не адносяцца да «Бабулінага гладыша». Вельмі цікава даведацца, што з гэтага атрымалася.

Валентына РАЖАНЕЦ, галоўны рэдактар газеты «Слуцкі край»:

— Сустрэча падобнага фармату — заўсёды падзея для журналістаў і магчымасць з першых вуснаў даведацца, якой бачыць Беларусь кіраўнік дзяржавы. На сустрэчы хочацца даведацца пра перспектывы развіцця рэгіёнаў і малых гарадоў. Ды і мы самі якраз з такіх мясцін, дзе можна развіваць і прамысловасць, і турызм, і сельскую гаспадарку. Што Прэзідэнт скажа пра гэта? Спадзяюся, на многія пытанні мы пачнем грунтоўныя адказы.

Віктар КАРПІК, галоўны рэдактар Брэсцкай раённай газеты «Заря над Бугам»:

— Нас, раёншчыкаў, несумненна, цікавіць пытанне далейшага развіцця аграрнага сектара. Сельгаспрадпрыемствы — аснова эканомікі любога сельскага раёна. За апошнія пяцігодкі дзяржава ўкладвала вялікія сродкі ў сельскую гаспадарку, сацыяльную інфраструктуру вёскі. Хацелася б з першых вуснаў пачуць пра перспектывы, асабліва сярэдніх і слабых гаспадарак.

Вадзім ШЧАГЛОЎ, галоўны рэдактар Бабруйскай гарадской газеты «Бабруйскае жыццё»:

— У такім мерапрыемстве я ўдзельнічаю другі раз, але ў якасці рэдактара газеты ўпершыню. Падабаецца тое, што дзялою вядзецца адкрыта і шчыра. У кулуарах мы з калегамі яго ўжо назвалі «шчыры дыялог дзвюх улад». У мяне некалькі пытанняў да Прэзідэнта.

У краіне, як вядома, плануецца рэалізаваць цэлы комплекс мерапрыемстваў, каб знізіць долю ценявой эканомікі. Разглядаецца пытанне, як узмацніць барацьбу з так званымі заробкамі ў «канвертах». Я хацеў бы спытацца ў кіраўніка краіны, якія, на яго погляд, меры патрэбны для таго, каб вывесці эканоміку з ценю? Ці магчыма наогул гэта зрабіць? І калі будзе гатовы праект указа на гэты конт?

Вольга МАСЛОЎСКАЯ, намеснік рэдактара газеты «Вітэбские вести»:

— Вельмі добра, што ўжо па традыцыі запрашаюцца журналісты не толькі цэнтральных рэспубліканскіх СМІ, але і з рэгіёнаў. Я не першы раз буду прымаць удзел у падобным дыялогу з кіраўніком краіны. Што імпануе: Аляксандр Лукашэнка заўсёды шчыра адказвае на пытанні, для яго няма закрытых тэм. Такія сустрэчы вельмі важныя і ўяўляюць інтарэс не толькі для журналістаў, але і для ўсіх беларусаў. Бо можна пачуць адказы на самыя актуальныя пытанні, якія цікавяць літаральна кожнага. Вядома, усё хвалюе ўласны дабрабыт, а ён залежыць ад узроўню эканамічнага развіцця краіны ў цэлым. Таму, упэўнена, будзе цікава з першых вуснаў пачуць пра тое, якія прыярытэты будуць у эканоміцы, знешняй і ўнутранай эканамічнай палітыцы...

Тамара СУБОТКА, галоўны рэдактар газеты «Гомельские ведомости»:

— Спектр пытанняў, якія абмяркоўваюцца на прэс-канферэнцыях з Прэзідэнтам, традыцыйна вельмі шырокі. Упэўнена, што так будзе і на гэты раз. Калегі не пакінуць без увагі ў ліку іншага тэму сусветных падзей, інтэграцыйных працэсаў, далейшага развіцця эканомікі краіны. Мне ж, як маці, хацелася б пачуць думку Прэзідэнта наконт дзяржаўнай падтрымкі сем'яў, іх медыцынскага абслугоўвання і ўвогуле правядзення сацыяльнай палітыкі ў нашай краіне.

■ Парламенцкі дзённік

ЭКНАМІЧНАЯ СТРАТЭГІЯ

Палата прадстаўнікоў вызначылася з планам работы на вяснову сесію

Нягледзячы на тое, што шостага, пазачарговая, сесія Палаты прадстаўнікоў яшчэ працягваецца, дэпутаты ўжо рыхтуюць план работы на сёму. Учора Савет ніжняй палаты сабраўся, каб абмеркаваць прыкладны графік падрыхтоўкі пытанняў для разгляду гэтай вясной і азнаёміцца з планам міжнароднага парламенцкага супрацоўніцтва на бягучы год.

Адкрываючы пасяджэнне Савета, **Уладзімір АНДРЭЙЧАНКА, старшыня Палаты прадстаўнікоў**, заўважыў, што летась дэпутаты паспяхова выканалі пастаўлены перад імі задачы. Ён адзначыў, што ёсць добры зачын на перспектыву: у парламенцкім партфелі — больш за 40 пытанняў.

— Гэты год будзе дастаткова складаным, — падкрэсліў спікер ніжняй палаты. — Асабліва ўвагу неабходна надаць пытанню эканамічнай стратэгіі.

Таксама старшыня Палаты прадстаўнікоў заўважыў, што, паколькі парламенцкае вымярэнне Еўразійскага саюза пакуль не створана, дэпутатам неабходна прыкласці больш намаганняў для ўзмацнення парламенцкага супрацоўніцтва на прасторы ЕАЭС.

■ Ёсць пытанне

Не месца для адпачынку?

3-за разбураных карпусоў амаль палова дзіцячых летнікаў Мінскага раёна пустуе

Мінулым летам Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка падчас рабочай паездкі наведаў раён Мінскага мора і выказаў незадаволенасць станам прыбярэжных зон. Сітуацыю з неабсталяванымі пляжамі і стаянкамі кіраўнік дзяржавы назваў катастрофай. Тады літаральна за пару дзён тэрыторыю прывялі ў больш-менш нармальны выгляд. Аднак калі наведзі парад на ўзбярэжжы — справа хуткая, то пытанне з аб'ектамі, якімі не карыстаюцца, патрабуе больш часу. Ці ўдалося аднавіць за паўгода закінутыя дзіцячыя лагеры?

Тэрыторыя побач з Заслаўскім вадасховішчам лічыцца зонай асаблівага рэгулявання. Шмат мінчан і гасцей сталіцы прыязджаюць сюды на адпачынак. Яшчэ мінулым летам па даручэнні Прэзідэнта была створана рабочая група з землеўпарадкавальных службаў Мінскага абласнога і раённага выканаўчых камітэтаў, якая занялася добраўпарадкаваннем узбярэжжа.

— Мы прывялі ў належны стан пляжы, пабудавалі аўтастанкі, — кажа **начальнік землеўпарадкавальнай службы Мінскага райвыканкама Сяргей ШЫМУК**. — Было відаць, што створаная інфраструктура (прыдарожны сэрвіс, сцэжкі здароўя) карыстаецца попытам сярод людзей. Абследавалі і аб'екты аздараўлення прызначэння.

Расказваючы пра планы дэпутаткай працы на вяснову сесію, старшыня Пастаяннай камісіі па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгіянальным справам **ГРЫЦКЕВІЧ** звярнуў асабліва ўвагу на тое, што падрыхтоўка да наступнай сесіі ідзе ўжо поўным ходам.

— Прадугледжана 17 законапраектаў, якія будуць разглядацца ў першым чытанні, 15 — у другім, адзін кодэкс, тры ратыфікацыі міжнародных дагавораў. На працягу гэтага месяца на чале з намеснікам старшыні Савета Палаты прадстаўнікоў былі праведзены рабочыя нарады са старшынямі пастаянных камісій, дзе разглядаўся графік падрыхтоўкі законапраектаў, абмяркоўваліся праблемы, што ўзнікаюць падчас працы над дакументамі. Што да асноўнага блоку пытанняў, то ў сацыяльна-эканамічнай сферы законапраекты закранаюць праблемы ўдасканалення дзейнасці гаспадарчых таварыстваў, біржава гандлю, развіцця сельскай гаспадаркі. Лясны кодэкс прадугледжвае эфектыўнае лесакарыстанне, ахову навакольнага асяроддзя. Ёсць законапраекты, прысвечаныя фізічнай культуры, ахове здароўя, абароне дзяцей ад інфармацыі, якая шкодзіць іх псіхічнаму здароўю. У другім

чытанні будзе разгледжаны праект закона аб альтэрнатыўнай службе.

У сваю чаргу **дэпутат Мікалай САМАСЕЙКА, старшыня Пастаяннай камісіі па міжнародных справах**, паведаміў пра дасягненні ў сферы супрацоўніцтва з замежнымі заканадаўчымі структурамі за мінулы год і пра планы міжпарламенцкага ўзаемадзеяння на сёння.

— Традыцыйна ў пачатку года мы разглядаем на пасяджэнні Палаты прадстаўнікоў пытанні аб эфектыўнасці службовых камандзіровак, аб плане міжнароднай дзейнасці на гэты год. Калі казаць пра першае, то дэпутатамі Палаты прадстаўнікоў даволі актыўна выкарыстоўваўся патэнцыял заканадаўчага органа пры працоўным інтарэсаў нашай краіны на міжнароднай арэне. У нас атрымалася пашырыць геаграфію нашай міжнароднай працы, мы выйшлі на шэраг канкрэтных мерапрыемстваў па лініі краін Еўропы і Паўднёва-Усходняй Азіі.

Мікалай Самасейка заўважыў, што ў сваёй працы дэпутаты кіраваліся ў першую чаргу тымі мэтамі і задачамі, якія былі агучаны кіраўніком дзяржавы ў пасланні Нацыянальнаму сходу.

Надзея ЮШКЕВІЧ

пустуе іншы лагер, — прызнаецца **дырэктар санаторыя Ніна КУСМЕРСКАЯ-МЯЛІК**. Прабрацца на закінуты аб'ект, што ў некалькіх метрах адсюль, дапамагае ахоўнік «Спадарожніка». Каб паглядзець на былы лагер імя Марата Казея, прыходзіцца пралазіць праз дзіркі ў агароджы. Інакш ніяк: брама зачынена ўжо няведама колькі, а пра сцэжкі (ці пра іх адсутнасць) і казаць няма чаго. Аб'ект, які цяпер знаходзіцца ва ўласнасці Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі, ужо пяць гадоў пустуе. Назваць дзіцячым лагерам разбураныя будынкі з выбітымі шыбама і размаляванымі сценамі язык не паварочваецца. Адпачываць сюды, вядома, прыходзіць — мясцовыя вядомыя і цікавыя падлеткі...

Па словах старшыні **Мінскага райвыканкама Пятра ЯРМАША**, на тэрыторыі Мінскага раёна знаходзіцца 75 дзіцячых летнікаў. Большасць з іх былі створаны яшчэ пры савецкай уладзе, калі прадпрыемствам выдзялялі зямлю, 6—10 гектараў, пад пабудову аздараўленчых устаноў. Сёння амаль палова гэтых аб'ектаў не выкарыстоўваецца. Былыя ўладальнікі, гарадскія заводы, некалі прадалі лагеры прыватным кампаніям, аднак тыя так і не пачалі аднаўляць карпусы. Нядобра сумленны гаспадароў не раз папярэджвалі, аднак штрафы сітуацыю не змянілі. У пракуратуру ўжо накіравалі матэрыялы аб канфіскацыі 16 аб'ектаў. Сярод іх, акрамя закінутага лагера Федэрацыі прафсаюзаў, — аздараўленчы летнікі «Ждановічы», «Юны камунар» (недалёка ад вёскі Ганалес), «Кіравец», «Сонечны круг». Канфіскаваныя ўчасткі будуць прадаваць з аўкцыёну.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ

Спецыяльна абсталяваны звычайнага выгляду аўтамабіль будзе фіксаваць машыны, якія больш за 5 хвілін знаходзіліся ў зоне, дзе стаянка ці прыпынак забаронены. Парушальнікаў чакаюць «лісты шчасця» з фота, што пацвярджаюць ігнараванне імі патрабаванняў закона. Штраф прыйдзеца плаціць непасрэдна ўладальніку транспартнага сродку.

— Гэта робіцца дзеля таго, каб вырашыць праблему няправільнай паркоўкі аўта-транспарту, якая на сённяшні дзень з'яўляецца вельмі актуальнай, — адзначыў **Міхаіл Неўмяржыцкі**. — Асабліва востра яна набывае зімой, калі неабходна рэгулярна чысціць праезную частку ад снегу. Акрамя таго, што няправільна прыпаркаваныя аўтамабілі замінаюць праезду, яны яшчэ і перашкаджаюць спецыяльнай тэхніцы праводзіць уборку.

■ Блізкая ўлада

Канкрэтныя званні — канкрэтныя даручэнні

Нагадаем, што з новага года ў краіне арганізавана штотыднёвае правядзенне аблвыканкамамі і Мінскім гарвыканкамам прамых тэлефонных ліній. Гэта дазваляе павялічваць эфектыўнасць работы са зваротамі грамадзян, юрыдычных асоб, выкарыстання факты бюракратызму і цяганіны, а таксама неадкладна вырашаць праблемныя пытанні, якія ўзнікаюць у людзей.

Паралельна прамыя тэлефонныя лініі праводзіць таксама старшыня гарадскіх і раённых выканаўчых камітэтаў, іх намеснікі і кіраўнікі справам, з якімі адпаведны аблвыканкам заўсёды на сувязі, каб пры неабходнасці даваць канкрэтныя даручэнні.

Наступная такая лінія адбудзецца ў суботу, **31-га студзеня, з 9.00 да 12.00.**

Брэсцкі аблвыканкам: Клец Андрэй Анатольевіч — намеснік старшыні (8 0162 213121)

Віцебскі аблвыканкам: Ацясяў Аляксандр Ягоравіч — старшыня абласнога Савета дэпутатаў (8 0212 204260)

Гомельскі аблвыканкам: Пачынок Алег Міхайлавіч — намеснік старшыні (8 0232 744123)

Гродзенскі аблвыканкам: Дзяшко Уладзімір Іосіфавіч — намеснік старшыні (8 0152 735644)

Мінскі аблвыканкам: Макара Ігар Мікалаевіч — першы намеснік старшыні (500 41 60)

Магілёўскі аблвыканкам: Янкоў Дзмітрый Васільевіч — намеснік старшыні (8 0222 501869)

Мінскі гарвыканкам: Бірыч Жанна Эдуардаўна — намеснік старшыні (222 44 44)

■ Факт

Перасовачны відэафіксатар

...будзе кантраляваць выкананне кіроўцамі правілаў паркоўкі

Пра гэта паведаміў **начальнік Магілёўскага ўпраўлення ДАІ УУС аблвыканкама Міхаіл Неўмяржыцкі**.

Спецыяльна абсталяваны звычайнага выгляду аўтамабіль будзе фіксаваць машыны, якія больш за 5 хвілін знаходзіліся ў зоне, дзе стаянка ці прыпынак забаронены. Парушальнікаў чакаюць «лісты шчасця» з фота, што пацвярджаюць ігнараванне імі патрабаванняў закона. Штраф прыйдзеца плаціць непасрэдна ўладальніку транспартнага сродку.

— Гэта робіцца дзеля таго, каб вырашыць праблему няправільнай паркоўкі аўта-транспарту, якая на сённяшні дзень з'яўляецца вельмі актуальнай, — адзначыў **Міхаіл Неўмяржыцкі**. — Асабліва востра яна набывае зімой, калі неабходна рэгулярна чысціць праезную частку ад снегу. Акрамя таго, што няправільна прыпаркаваныя аўтамабілі замінаюць праезду, яны яшчэ і перашкаджаюць спецыяльнай тэхніцы праводзіць уборку.

Нэлі ЗІГУЛЯ

■ Ваш кашалёк

Разлічваць заробак будзе лягчэй

Каму з бюджэтнікаў плаціць больш, дазваляць вырашаць кіраўнікам устаноў

Што будзе сёлета з заробкамі, эксперты рынку працы прагназаваць пакуль не бяруцца. Зразумела, што людзі прывыклі арыентавацца на долар і ў беларускіх рублях цяпер хочучь атрымліваць больш, аднак трэба ж клапаціцца і пра эфектыўнасць эканомікі. А якія змены чакаюць тых, хто заняты ў бюджэтнай сферы? Некалькі пытанняў наконт заробкаў работнікаў дзяржаўных устаноў мы задалі начальніку ўпраўлення аплата працы ў бюджэтнай сферы Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Юрыю ПЮРКО.

— **Юрый Іосіфавіч, ці можна сёння назваць бюджэтнікаў сярэднім класам?**

— Складана адказаць, паколькі з канцадаўствам не вызначаны пэўныя крытэрыі ці парогавыя значэнні, па якіх можна было б залічыць тых ці іншых работнікаў да сярэдняга класа. Тым больш розніца ў памерах заробтнай платы ў работнікаў бюджэтнай сферы вельмі вялікая і залежыць ад многіх фактараў. Напрыклад, ад сферы дзейнасці, адукацыі і кваліфікацыі чалавека, пасады. Сярэдні заробак у бюджэтных арганізацыях складае 4 мільёны 475 тысяч рублёў (74 працэнты ад сярэдняга заробку па краіне), пры гэтым у галіне адукацыі — 4 мільёны 60 тысяч (настаўнікі — 4 мільёны 761 тысяча), аховы здароўя — 4 мільёны 611 тысяч (урачы — 7 мільёнаў 312 тысяч). У кожным канкрэтным выпадку фінансавая забяспечанасць будзе адрознівацца.

— **Колькі ў краіне работнікаў бюджэтных арганізацый?**

— Сярэдняспісачная колькасць — каля 850 тысяч. Але гэтая лічба не адлюстроўвае колькасць людзей, занятых у дзяржаўных установах, бо хтосьці працуе на паўтары стаўкі, іншы — на палову.

— **Якія ж змены чакаюцца ў сістэме аплаты ў бюджэтнай сферы?**

— Асноўны напрамак рэфармавання — гэта пераход ад цэнтралізаванага рэгулявання аплаты працы да змешанага з пашырэннем праваў кіраўнікоў. Прадугледжваецца ў межах пэўных нормаў даць права кіраўнікам самастойна стымуляваць работнікаў у залежнасці ад галіновай спецыфікі, асаблівасцяў працы, сітуацыі на рэгіянальным рынку працы. Каму варта заплаціць больш, будзе вырашацца на месцы. Гэта дазволіць адмяніць шматлікія сістэмы надбавак і дадатковых выплат, якія цяпер існуюць, і тым самым спрасціць структуру заробку. Плануецца паменшыць колькасць нарматыўных прававых актаў, што рэгулююць аплату працы бюджэтнікаў.

— **Сёння гавораць пра магчымую адмену карэктуючых каэфіцыентаў. Чым выклікана такая неабходнасць?**

— Раней стаяла задача падцягнуць заробкі нізкааплатных працаўнікоў. Для гэтага і былі ўведзены карэктуючы каэфіцыенты, якія павышалі нізкія тарыфныя разрады. Напрыклад, на першым разрадзе мы сёння маем стаўку 275 тысяч. З дапамогай каэфіцыента 3,5 мы змяняем гэты памер да 962 тысяч. З улікам каэфіцыентаў разрыў паміж разрадамі зменшыўся: цяпер суадносіны паміж 1-м і 27-м — 2,24. Плануецца павялічыць гэты разрыў, каб у чалавека быў стымул павышаць сваю кваліфікацыю і адпаведна атрымліваць большую тарыфную

ЗАРАБОТНАЯ ПЛАТА Ў БЕЛАРУСІ ў 2014 ГОДЗЕ

Паводле аператыўных статыстычных даных, намінальная налічаная сярэдняя заробная плата работнікаў Беларусі ў 2014 годзе склала Br6 млн 91,3 тыс., у снежні - Br6 млн 806 тыс. (павялічылася ў параўнанні з лістападам на 9,9%).

Реальная заработная плата* ў краіне ў 2014 годзе ў параўнанні з 2013-м павялічылася на 0,3%, у снежні ў параўнанні з лістападам 2014 года яна ўзрасла на 9,2%.

*Заробная плата, разлічаная з улікам росту спажывецкіх цэн на тавары і паслугі.

Крыніца: Белстат.

© Инфраграфика БЕЛАТА

стаўку, якая з'яўляецца асновай заробку. Нізкааплатных работнікаў дзяржава будзе падтрымліваць: забяспечыць ім мінімальны дзяржаўны стандарт у аплаце працы. Гэта мінімальны заробак, які са студзеня 2015-га вызначаны ў памеры 2 мільёны 100 тысяч рублёў.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ

Школьная субота — па жаданні...

«Рашэнне пра адлічэнне выхаванца з дзіцячага садка павінна прымацца індывідуальна. Трэба ўважліва разбірацца ў кожнай канкрэтнай сітуацыі», — заявіў у праграме «Галоўны эфір» на тэлеканале «Беларусь-1» міністр адукацыі Міхаіл ЖУРАЎКОЎ. Пры гэтым ён канстатаваў, што ў ініцыятыве адлічваць дзяцей з дашкольных устаноў за пропускі ёсць рацыянальнае зерне.

Закранаючы школьную шасцідзёнку, Міхаіл Жураўкоў паведаміў, што да дзевятага класа ўключна шосты школьны дзень застаецца для вучняў днём свабоднага наведвання. А ў дзясятым і адзінаццатым класах, калі старшакласнік павінен займацца сур'ёзнай падрыхтоўкай да паступлення, напрыклад у ВУЗ, можна прадугледзець па суботах і факультатыўныя, і дадатковыя заняткі ў школе па профільных прадметах, якія яму неабходныя.

Як ужо паведамлялася раней, Міністэрства адукацыі і Міністэрства аховы здароўя зацвердзілі парадак правядзення псіхасацыяльнага анкетавання і медыцынскага агляду сярод школьнікаў, навучэнцаў і студэнтаў на іх схільнасць да алкаголю, наркатыкаў і іншых псіхаактыўных рэчываў. Па меркаванні Міхаіла Жураўкова, неабходнасць ў масавых праверках школьнікаў на схільнасць да наркатычнай залежнасці няма. «Праверка патрэбная, калі самі бацькі пра гэта папросяць або педагогі ўбачаць, што нешта з дзіцем адбываецца, і звернуць увагу бацькоў. Тады, параіўшыся з псіхолагамі, можна будзе правесці псіхасацыяльнае анкетаванне... Але татальную праверку я ўсё ж не рызыкнуў бы ўводзіць».

Надзея НИКАЛАЕВА.

БЕЗ ТЭРМІНАЎ ДАЎНАСЦІ

Прадавец другой кватэры заплаціць 140 млн рублёў з атрыманых даходаў

Пасля спецыяльных мерапрыемстваў інспекцыяй Міністэрства па падатках і зборах па Маскоўскім раёне Мінска было ўстаноўлена, што грамадзянін у 2013 годзе ажыццявіў аплатнае адчужэнне другой кватэры на працягу 5 гадоў.

Падатковая дэкларацыя (разлік) па падаходным падатку з фізічных асоб за 2013 год гэтым прадаўцом у інспекцыю не была пададзена. Зразумела, што і падаходны падатак за такі даход былі ўладальнік жылля не плаціў.

Факт парушэння правярылі і «забыўчывага» кліента пакаралі рублём. Цяпер з даходаў, атрыманых ад продажу на працягу 5 гадоў другой кватэры, яму прад'яўлена да аплаты 140,1 млн рублёў. Гэта будзе падаходны падатак у памеры 125,7 млн рублёў плюс налічаная пеня за яго несвоечасовую аплату ў бюджэт у памеры 14,5 млн рублёў.

У аддзеле інфармацыі-нарашчальнай работы Міністэрства па падатках і зборах нам паведамлілі, што падобныя парушэнні заканадаўства тэрмінаў даўнасці не маюць.

Сяргей КУРКАЧ.

БІЯТЛОННАЕ СВЯТА ВЯРТАЕЦА ў МІНСК!

Да старту чэмпіянату свету сярод юніёраў і юнакоў па біятлоне, які пройдзе ў Мінску ў лютым, засталася менш за 20 дзён. Апошні раз беларуская сталіца прымала біятлонныя спаборніцтвы такога ўзроўню ажно адзінаццаць гадоў таму (гаворка ідзе пра чэмпіятат Еўропы сярод дарослых спартсменаў. — Аўт.)! Дарэчы, той турнір паказаў, што ў нашай краіне біятлон не толькі любяць, на гэты від спорту яшчэ і з ахвотай ходзяць. Таму арганізатары сёлета чэмпіянату прагназуюць добрую наведвальнасць гоняк: ад 2 тысяч балельшчыкаў у будныя дні і да 10 тысяч — у выхадныя.

ЗАБЯСПЕЧЫМ ЗІМУ СНЕГАМ

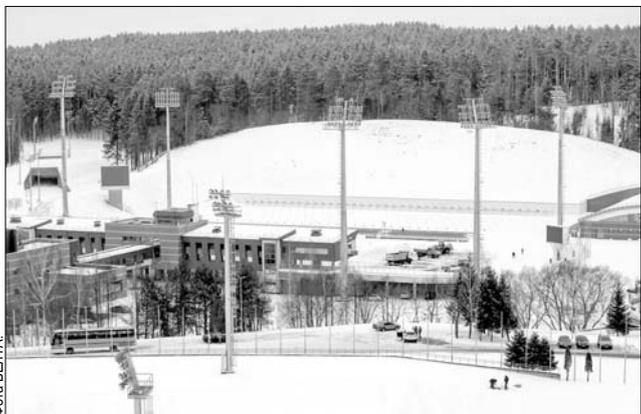
Калі чагосьці і асцерагацца, то, перш за ўсё, капрызаў надвор'я. Анамальна цёплая, бясснежная зіма можа сказаць сваё важнае «Не!». Зрэшты, арганізатары спаборніцтваў запэўніваюць: турнір адбудзецца пры любым надвор'і. «Цяпер вядзецца нарыхтоўка штучнага снегу. На трасах у Раўбічах усталявана пяць снежных гармат, — адзначыў старшыня працоўнай групы па падрыхтоўцы і правядзенні чэмпіянату свету сярод юніёраў і юнакоў Аляксандр ГАГІЕЎ. — Ёсць дамоўленасць з нацыянальным аэрапортам: снег з узлётных палос будзе счышчацца і захоўвацца. Гэта на выпадак форс-мажораў. Карацей, прымаем усе неабходныя меры, каб пытанню «Адкуль узяць снег?» не узнікала».

Між іншым, Раўбічы ўпершыню прымуць спартсменаў з усяго свету пасля глабальнай рэканструкцыі комплексу. За два гады цалкам перабудаваны лыжаролерная траса, біятлонны стадыён і стрэльбішча. «Мы ўлічылі ўсе патрабаванні Міжнароднага лыжнага саюза, — расказаў дырэктар Рэспубліканскага цэнтра алімпійскай падрыхтоўкі па зімніх відах спорту «Раўбічы» Андрэй АСТАШЭВІЧ. — Пабудавалі абсалютна новыя памяшканні, пачынаючы ад пункта допінг-кантролю да пакоя «Сівідаты» (праграмае забеспячэнне, якое абслугоўвае біятлонныя спаборніцтвы. — Аўт.). Таксама ў нас з'явіўся крыты цір, дзе спартсмены могуць прыстрэльвацца і трэніравацца ў непагадзь. Забяспечылі і адпаведнае асвятленне — гэта было патрабаванне тэлевізійнікаў».

Цяпер «Раўбічы» могуць прымаць самыя прэстыжныя спаборніцтвы па біятлоне і іншых зімовых відах спорту. Біятлонная федэрацыя збіраецца падаваць заяўкі на правядзенне ў Мінску этапаў Кубка свету і Кубка Еўропы, а таксама сусветных і еўрапейскіх чэмпіянатаў. Праўда,

АРЫЕНТАЦЫЯ НА АЛІМПІЯДУ

Асноўная частка дэлегацыі прыбудзе ў Мінск 15 лютага. Чакаецца больш за 400 спартсменаў з 42 краін. Пра самыя гучныя прозвішчы турніру можна будзе казаць пасля 1 лютага, калі скон-

ФОТА БЕЛТА.

чыцца тэрмін падачы заявак і будзе сфарміраваны поўны спіс удзельнікаў чэмпіянату. У нас жа асноўныя надзеі на медалі звязаны з Віктарам Крыўко, Дзінарай Алімбакавай і Ганнай Сола. Гэтых біятланістаў спецыяльна аб'ядналі ў асобную групу пад кіраўніцтвам вопытнага Аляксандра Сымана, каб якасна падрыхтаваць іх да адказнага старту. «Жорсткіх задач перад спартсменамі і іх трэнерамі ніхто не ставіць. Але адзін-два медалі на хатнім чэмпіянаце заваяваць хацелася б, — прызнаўся Аляксандр Гагіеў. — Перспектывы ёсць. Тым больш што нашай камандзе будзе дапамагаць лепшая спецбрыгада (сэрвісмены, фармаколагі, урачы, псіхолагі), якая працавала з алімпійскай зборнай».

Старшы трэнер нацыянальнай каманды па біятлоне Юрый АЛЬБЕРС дадаў, што гэта пакаленне спартсменаў будзе этанакіравана на рыхтаваць да наступнай Алімпіяды: «У нас ужо былі вельмі перспектыўныя біятланісты: Уладзімір Аляншкі, Яўген Абраменка, Павел Ганчароў (чэмпіён свету сярод юніёраў 2011 года), і мы іх страцілі. Але ўсе гэтыя хлопцы

рана завязалі з прафесійным спортам з-за праблем са здароўем. Чаму так здарылася, мы зразумелі літаральна пару гадоў таму. Раней, каб у зборнай была канкурэнцыя, юнакі выступалі разам з юніёрамі, а юніёры бегалі ў аснове нацыянальнай каманды. А гэта ўсё ж такі непараўнальнаыя нагрузкі. Цяпер у нас іншая задача — выявіць талент і акуратна, не спяшаючыся, давесці яго да Алімпіяды».

Арганізатары турніру абяцаюць забяспечыць камфорт не толькі спартсменам, але і глядачам. Квіткі на гонкі шмат каштаваць не будуць, а месцы ўздоўж трасы, хутчэй за ўсё, будуць бясплатнымі. Дабрацца да Раўбічаў можна будзе на спецыяльных рэйсавых аўтобусах, якія плануецца пусціць прыкладна раз на паўгадзіны ад станцыі метро «Усход». Арганізуюць і харчаванне: будуць працаваць гандлёвыя рады і палаткі. Акрамя гэтага, на тэрыторыі комплексу ёсць сталовая, рэстаран і піцэрыя. А той, хто не трапіць у Раўбічы, зможа паглядзець усе гонкі дома — чэмпіянат будзе трансляваць тэлеканал «Беларусь 5» і «Еўра-спорт».

Дарына ЗАПОЛЬСКАЯ.

■ Два бакі медала

ГІДРАЗЭНЕРГЕТЫКА НА НЁМАНЕ: «ЗА» І «СУПРАЦЬ»

Калі ствараецца аб'ект, што звязаны з выкарыстаннем прыродных рэсурсаў, то заўсёды прысутнічаюць «за» і «супраць». Не з'яўляецца выключэннем, зразумела, і гідрээнергетыка. Так, мы атрымліваем даволі танную па сабекошце электраэнергію, што вельмі важна ў нашых умовах з пункту гледжання скарачэння залежнасці ад імпартных паставак прыроднага газу. Але ёсць і іншыя аргументы, якія таксама неабходна ўлічваць, прымаючы рашэнне аб будаўніцтве ГЭС.

Сваё меркаванне пра развіццё гідрээнергетыкі на Нёмане з пункту гледжання воднага турызму выказвае намеснік старшыні грамадскага аб'яднання «Рэспубліканскі турысцка-спартыўны саюз» Сяргей КАЛЯДА.

— Калі праводзіліся грамадскія слуханні па пытаннях будаўніцтва Гродзенскай ГЭС, то абяцалі, што гэта не парушыць умовы суднаходства. Гаварылася, што разам з гідрэлектрастанцыяй пабудуюць шлюз для пропуску суднаў. Я бачыў зробленыя з дапамогай камп'ютарнай графікі макеты, як гэта павінна было выглядаць. Акрамя таго, прадгледжвалася будаўніцтва рыбапрапускога збудавання, каб рыба, якая стагоддзямі мігрыравала па Нёмане, не мела перашкоды ў выглядзе ГЭС. Як гэта здарылася, напрыклад, з нашай рэчкі Ласасянкы. Гэтая назва не выпадковая, бо суды заходзіў на нераст ласосё. Аднак гэтай рыбы ў Ласасянцы ўжо няма: ёй перагарадзіла міграцыйны шлях Каўнаскай ГЭС.

— **А што ў гэтым плане мае будаўніцтва Гродзенскай ГЭС?**

— На жаль, ні суднаходнага шлюза, ні рыбапрапускога збудавання, пра якія ішла гаворка на грамадскіх слуханнях, «на выхадзе» не аказалася: на іх сэканомілі. У выніку плаціна падняла б'ёф Нёмана на 7 метраў і на адлегласці каля 40 кіламетраў мы раку, па сутнасці, страцілі — атрымалі вадасховішча. Практычна ўжо не існуе ракі Свіслач — большая яе частка цяпер таксама ўяўляе сабой вадасховішча. Тое ж самае здарылася з ніжняй часткай яшчэ аднаго прытока Нёмана — Котры. Вельмі прыгожы ўчастак гэтай ракі, так бы мовіць, загадаў доўга жыць.

— **Што гэта азначае з пункту гледжання вопытнага турыста-водніка? Карысць ці шкоду?**

— Гэта, сапраўды, вельмі важнае пытанне, паколькі шмат водных маршрутаў праходзіла менавіта па Нёмане і яго прытоках. Безумоўна, па вадасховішчы можна бесперашкодна плаваць на лодцы ці іншым плаўсродку ў абодвух кірунках. Аднак для турыста-водніка... Адна справа плыць па цячэнні, калі можна і адпачыць, паклаўшы вёслы. І іншая — па вадасховішчы, калі асабліва і не адпачнеш, бо тады будзеш стаяць на месцы. Не дадае падарожніку, вядома, станоўчых эмоцый і наяўнасць на маршруце плаціны. Мусіш прычальваць і метраў 300-400 пераносіць плаўсродак па беразе. Ахвотных да такога «экстрыму» няшмат, таму колькасць турыстаў-воднікаў, па нашых ацэнках, са з'яўленнем плаціны рэзка скарацілася. Бо як адбываецца ў турызме? Вось я пралпыў, атрымаў уражанні і потым параю гэты маршрут сваім знаёмым. Так зробіць практычна кожны, хто быў у гэтай групе. Цяпер жа, у сувязі з перашкодай (плацінай), адбываецца наадварот.

— **Якім можа быць уплыў гідрээнергетыкі на выкарыстанне турыстычнага патэнцыялу Аўгустоўскага канала?**

— Перспектывы далейшага развіцця воднага турызму, на маю думку, не будзе, калі пабудуюць другую ГЭС — Нямноўскую. Плануецца, што яна будзе больш магутнай у параўнанні з Гродзенскай (адпаведна 20 і 17 МВт). Плаціна падыме б'ёф Нёмана на 9 метраў, даўжыня вадасховішча дойдзе да Гродна, а то і далей. І ці пралічваліся наступствы змены гідралагіі ракі, у прыватнасці ўплыву на гістарычную частку горада — на пагоркі, дзе стаяць Каложская царква, Новы і Стары замкі? Няхай нават на адзін метр падымецца вада ў гэтым раёне — і мы атрымаем рэальную

пагрозу для гэтых славуных аб'ектаў нашай спадчыны. Узнікне небяспека і для мастоў, дзе апоры пралічваліся пад існуючую гідралагію.

Акрамя таго, трэба мець на ўвазе, што ў сувязі з пад'ёмам вады зменіцца сітуацыя са сцёкамі на палях фільтрацыі гарадскіх ачышчальных збудаванняў. Цяпер пасля фільтрацыі яны трапляюць у Нёман і, дзякуючы цячэнню, рака паступова сама сябе ачышчае, што немагчыма ў вадасховішчы, у якое ператворыцца гэты ўчастак Нёмана пасля будаўніцтва ГЭС. Ці не атрымаем мы ў выніку, так бы мовіць, памыйную яму, дзе будуць збірацца сцёкі з палёў фільтрацыі?

Дарэчы, негатыўны ўплыў на навакольнае асяроддзе можна ўбачыць на вопыце міні-ГЭС «Нямнова», якая пабудавана на Аўгустоўскім канале. У засушлівы перыяд даводзіцца збіраць ваду, а потым яе выпускаць. Гэтая пульсацыя вядзе да падмывання берагоў, падзення дрэў. Такую дэградацыю мы бачым, праводзячы ў гэтым раёне турыстычныя сплавы. Да таго ж, няма і эканамічнай выгады. Водных рэсурсаў не хапае на дзве турбіны, і адзін з генератараў ужо дэмантавалі.

Калі прымуць рашэнне аб будаўніцтве Нямноўскай ГЭС, то, верагодна, будзе зноў гаварыцца пра шлюзы для суднаходства, рыбапрапускныя збудаванні. Але, можа, трэба спачатку выканаць тое, што абяцалі па Гродзенскай ГЭС?

— **Хтосьці скажа, што пытанне воднага турызму тычыцца невялікай групы насельніцтва ў параўнанні з той колькасцю людзей, якая ка-**

Фота Леаніда ШЧАГЛОВА

Нёман у раёне вёскі Баля Сольная. Ці захаваем для нашчадкаў гэтую прыгажосць?

рыстаецца энергіяй, выпрацаванай гідрэлектрастанцыяй...

— Аднак усім вядома, што цяпер будуюцца АЭС у Астраўцы, дзе два энэргаблокі будуць вырабляць каля 2,4 тысячы МВт электраэнергіі. Аб'ём у параўнанні з заяўленай магутнасцю Гродзенскай і Нямноўскай станцый проста несупастаўны. Каб дзякуючы гідрээнергетыцы дасягнуць такой жа магутнасці, як на Беларускай АЭС, трэба пабудаваць больш за 100 ГЭС нахштальт Гродзенскай. Тады наколькі мэтазгодныя затраты на будаўніцтва ГЭС, улічваючы рэальныя пагрозы жывёльнаму і расліннаму свету, праблемы для воднага турызму? Альбо, можа, атрымаем большую выгаду, калі гэтыя сродкі будуць кіраваны на цэлавую рэабілітацыю жылых будынкаў, і гэтым пазбегнем вялізных страт энэргарэсурсаў? У свой час, дарэчы, такое меркаванне выказвалася на ўзроўні кіраўніцтва вобласці.

Ды і водныя падарожжы цяпер з'яўляюцца не проста аматарскім захапленнем, а паступова выходзяць на ўзровень турыстычнага бізнесу. У прыватнасці, дзяржава выдаткавала вялізныя сродкі на аднаўленне беларускай часткі Аўгустоўскага канала і ўжо шмат зроблена па арганізацыі воднага маршруту з Польшчы да нас і далей, па Нёмане, у Літву. Ёсць неабходныя плаўсродкі, ствараецца належная інфраструктура. Арганізаваны паслугі лоцманскай праводкі па Нёмане. Ідзе работа па размяшчэнні на берагах навігацыйнага абсталявання. Рытуецца праект паглыблення дна ракі. Прычым сэнс тут не толькі ў прыёмных уражанніях аб'ектаў прыроднага характа, цікавага адпачынку, але і ў той эканамічнай выгадзе, якую можа атрымаць рэгіён, сустрэкаючы і абслугоўваючы турыстаў.

Барыс ПРАКОПЧЫК

Каментарый на тэму

«Наваколлю Нямноўскай ГЭС не нашкодзіць»

Аляксандр АНДРЭЎ, начальнік упраўлення дзяржаўнай экалагічнай экспертызы Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя:

— Для нашай краіны ГЭС — вельмі важныя аб'екты з пункту гледжання ўзнаўляльных крыніц энергіі. Нягледзячы на тое, што Беларусь раўнінная краіна і патэнцыял рэк у яе абмежаваны, будаўніцтва ГЭС, хоць і невялікай магутнасці, мэтазгоднае.

Гідрээнергетыка, як узнаўляльная крыніца энергіі, — адна з альтэрнатывы атому. Па-першае, ГЭС мае асаблівасць — змяняцца ці, наадварот, павялічваць магутнасць рухавікоў, калі гэта неабходна, што складана рабіць на АЭС. Ды і пасля ўвядзення гідрээнергетычнага аб'екта ў эксплуатацыю амаль не выкарыстоўваюцца іншыя рэсурсы, акрамя самой вады. Атамная энэргетыка ў гэтым плане больш затратная — для дзейнасці АЭС неабходна паліва, якое трэба закупляць, а потым адпрацаванае ўтылізаваць...

Думаю, што насельніцтва Гродзеншчыны ўбачыла карысць ад будаўніцтва Гродзенскай ГЭС. І не толькі дзякуючы недарогай узнаўляльнай электраэнергіі, але і з пункту гледжання рэкрэацыі. Вадасховішча, створанае ўздоўж рэчыва ракі, — выдатнае месца для адпачынку мясцовых жыхароў.

Натуральна, што ў выніку любой дзейнасці з'яўляюцца пэўныя негатыўныя наступствы. Але тут трэба параўноўваць ступені ўздзеяння на навакольнае асяроддзе ад розных крыніц. Так, напрыклад, пры размяшчэнні ў якасці альтэрнатывы Нямноўскай ГЭС цэплавой электрастанцыі аналагічнай магутнасці выкіды забруджвальных рэчываў у атмасферу будуць нашмат значымі.

Асноўнае пытанне, якое хвалявала экалагаў, — затапленне і падтапленне тэрыторый. Вынікі экалагічнай экспертызы паказалі, што для прадухілення ці зніжэння магчымых уздзеянняў на кампаненты навакольнага асяроддзя неабходна правесці шэраг мерапрыемстваў:

берагаўмацавальныя работы, перабудову камунікацый і збудаванняў, якія трапляюць у зону атаплення і падтаплення, будаўніцтва ахоўных дамбаў і помпавых станцый, а таксама перанос ліній электраперадач і каналізацыйнага калектара і г.д.

Магчымасць свабоднай міграцыі рыбы і наяўнасць водных шляхоў зносі — таксама немалаважныя пытанні, якія пакуль не вырашаны на Гродзенскай ГЭС. У праектнай дакументацыі як Гродзенскай, так і Нямноўскай ГЭС прадгледжана будаўніцтва водападводных і водаадводных каналаў і суднаходных шлюзаў, якія адначасова будуць і рыбапрапускнымі збудаваннямі. Міністэрствам гэтыя пытанні былі пастаўлены перад праекціроўшчыкамі. І наступным этапам рэалізацыі праекта павінна стаць будаўніцтва гэтых аб'ектаў. Але пакуль на Каўнаскай ГЭС, якая стварыла перашкоду для міграцыі рыб з Балтыкі, не будуць пабудаваны рыбаправодныя збудаванні, сітуацыя не зменіцца нават пры наяўнасці падобных аб'ектаў у Беларусі. Таму сэнсу ў гэтым будаўніцтве пакуль я не бачу.

Увогуле, вынікі дзяржаўнай экалагічнай экспертызы Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя, праведзенай у 2010 годзе, паказалі, што для паляпшэння сітуацыі пры будаўніцтве ГЭС неабходна ўвасобіць у жыццё шэраг мерапрыемстваў. У прыватнасці, перасадку ахоўваемых раслін, мерапрыемствы па ахове рэдкіх відаў водных і каляводных раслін, максімальным захаванні месцаў гнездавання ахоўваемых відаў птушак, прадухіленні заглайвання вадасховішча, арганізацыі маніторынгу створанага гідратэхнічнага аб'екта ў якасці элемента кантролю за станам навакольнага асяроддзя з улікам магчымага трансмежнага ўздзеяння Нямноўскай ГЭС і інш.

Усе нашы рэкамендацыі былі выкананы. З нашай высновай, што будаўніцтва Нямноўскай ГЭС не зробіць сур'ёзнай шкоды навакольнаму асяроддзю, у тым ліку і ў трансгранічным кантэксце, пагадзіўся і літоўскі бок.

Вераніка КОЛАСАВА.

■ Факт

Такім шышкам лесаводы толькі рады

Усе лесанасенныя цэхі сістэмы Міністэрства лясной гаспадаркі працуюць у кругласучасным рэжыме. У сувязі з вялікім ураджаем яловых шышак заздзейнічаны і шышкасушыльнікі, якія ёсць у 32 лясгасах галіны.

— А што вы хочаце, — распавялі ў прэс-службе Мінлясгаса, — сезон перапрацоўкі — у самым разгары. Асноўны ўпор зараз зроблены на нарыхтоўку і перапрацоўку шышак елкі, якая пладаносіць не кожны год. З больш чым 780 тон ужо нарыхтаваных яловых шышак перапрацавана 355.

Елка, як адзначаюць спецыялісты, у гэтым сезоне падавала ўраджаем, чым не прамінулі скарыстацца лесаводы. Замест запланаваных 660 тон ужо сабралі 780 (больш за 118 працэнтаў ад меркаванага). А яшчэ — амаль 342 тоны шышак сасны (92 працэнты ад запланаванага). У Гомельскай вобласці, дзе арэал елкі не распаўсюджаны, лясгасы актыўна вядуць нарыхтоўку і перапрацоўку менавіта шышак сасны. Такім чынам, ураджай лесанасеннай сыравіны складае на сёння ўжо 1 122 тоны.

«Хапнулі» каўбаскі на 2 млрд

Аддзелам па барацьбе з эканамічнымі злачынствамі Лідскага РУУС выяўлены факт растраты былымі начальнікам і некалькімі майстрамі каўбаснага цэха прадпрыемства «Лідскі мясакамбінат» даручанай ім прадукцыі амаль на два мільярды рублёў.

— Тое, што на прадпрыемстве працуюць некаторыя «нячыстыя на руку» работнікі, заўважыў новы кіраўнік, які і звярнуўся ў АБЭЗ. Была прызначана рэвізія, пасля правядзення якой устанавілі недастачу 37,5 тоны мясной прадукцыі ў каўбасным цэху на агульную суму амаль два мільярды рублёў, — паведаміла старшы оперуаўнаважаны па асабліва важных справах ГУБЭЗ МУС Рэспублікі Беларусь Вераніка Пасмеццева.

Аператыўнікі высветлілі, што па віне матэрыяльна-адказных асоб каўбаснага цэха і халатнага іх стаўлення да абавязкаў такая вялікая недастача ўтварылася на прадпрыемстве ўсяго за чатыры месяцы. Работнікі цэха проста не захоўвалі тэхнічныя нормы і правілы вытворчасці мясной прадукцыі, а з боку кіраўніцтва адсутнічаў належны кантроль за падначаленымі. У цэху матэрыяльна-адказнымі асобамі не вёўся належны ўлік сыравіны і гатовай прадукцыі, а пры закладцы сыравіны і дапаможных матэрыялаў не захоўваліся звычайныя патрабаванні.

Зараз у адносінах да шасці падазраваных асоб заведзена крымінальная справа за прысьпеенне і растрату, здзейсненыя арганізаванай групай у асабліва буйным памеры. Самі колішнія работнікі гэта не прызнаюць, інфармацыя правяралеца аператыўнікамі. Прадпрыемства «Лідскі мясакамбінат» звярнулася з хадайніцтвам у пракуратуру Лідскага раёна аб спяганні з вінаватых асоб нанесенай шкоды ў судовым парадку.

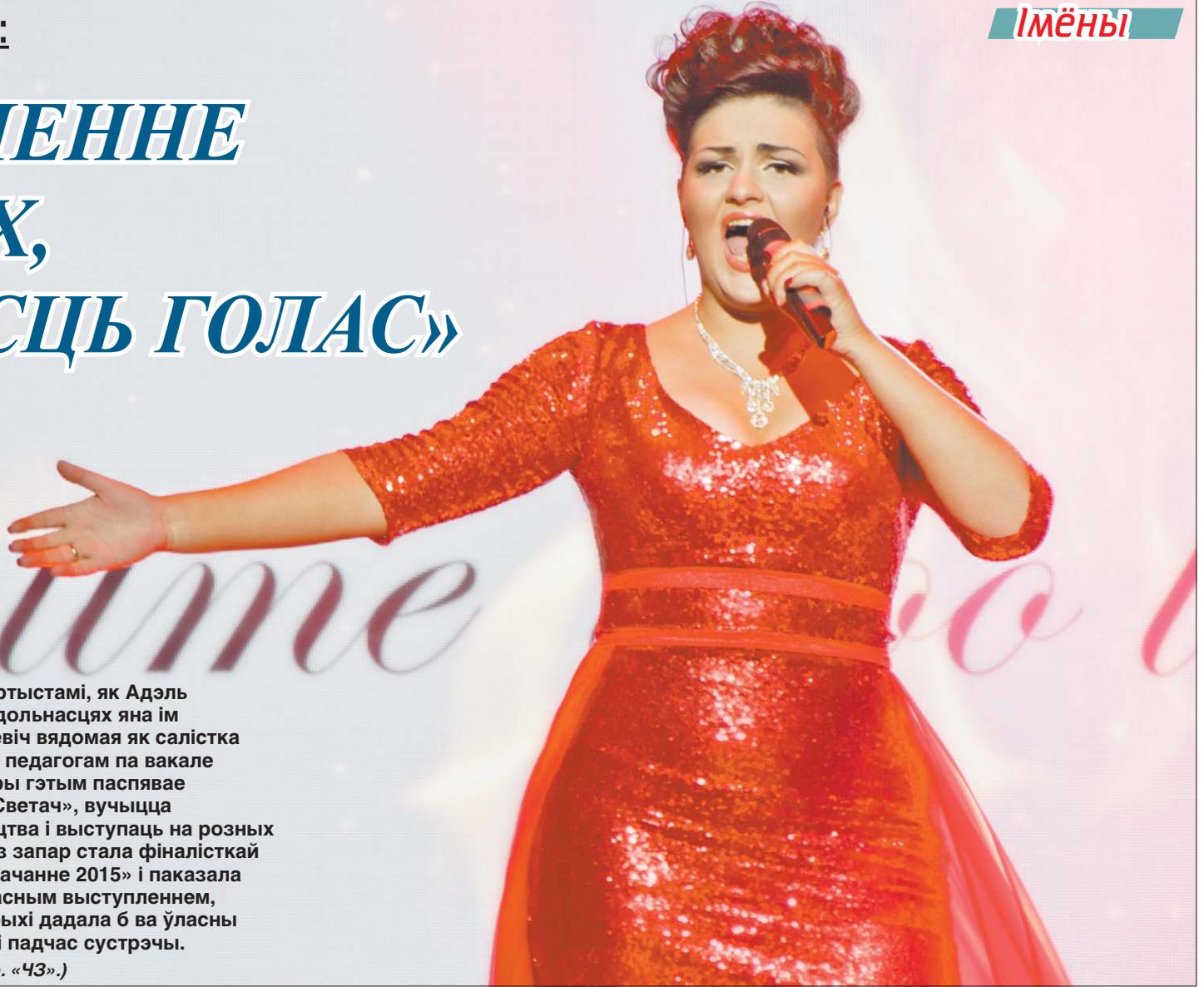
Сяргей РАСОЛЬКА

Анастасія МАЛАШКЕВІЧ:

«У АДРОЗНЕННЕ АД МНОГІХ, У МЯНЕ ЁСЦЬ ГОЛАС»

Яе многія ставяць у адзін шэраг з такімі артыстамі, як Адэль і Ганна Нятрэбка, бо па сваіх вакальных здольнасцях яна ім дакладна не саступае. Анастасія Малашкевіч вядомая як салістка кавер-бэнда «Кураж», з'яўляецца таксама педагогам па вакале ў гуртоў «Тяні-Толкай» і «Cherry Lady», пры гэтым паспявае займацца з дзецьмі ў цэнтры творчасці «Светач», вучыцца ў кансерваторыі па класе опернага мастацтва і выступаць на розных пляцоўках. Летась Анастасія ўжо другі раз запар стала фіналісткай нацыянальнага адбору на конкурс «Еўрабачанне 2015» і паказала выдатны вынік. Але ці задаволена яна ўласным выступленнем, як ставіцца да эпапажу на сцэне і якія штрыхі дадала б ва ўласны вобраз? Мы распыталі пра гэта ў артысткі падчас сустрэчы.

(Заканчэнне на 8-й стар. «ЧЗ».)

ІМЁНЫ

Бачыць мэту

Андрэй БЕЛЯКОЎ:

«СТУДАТРАДАЎСКІЯ ТРАДЫЦЫІ — ЖЫВАТВОРНАЯ ГЛЕБА»...

...калі туды кідаць зерне, то яна дасць цудоўныя плады

2015 год па ініцыятыве Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі быў абвешчаны ў Беларусі годам моладзі. На 42-м з'ездзе БРСМ першым сакратаром Цэнтральнага камітэта самай масавай маладзёжнай арганізацыі краіны быў абраны Андрэй БЕЛЯКОЎ. Мы сустрэліся з новым маладзёжным лідарам, каб даведацца, на якіх напрамках сканцэнтруе Саюз моладзі сваю работу ў найбліжэйшы час і ад чаго можа выйграць маладзёжная палітыка.

Пачуць маладых

— «Хацелася б, каб Год моладзі прайшоў заўважна. Калі ён пройдзе незаўважна — грош вам цана», — гэта сказаў у сваім выступленні на з'ездзе БРСМ Прэзідэнт краіны. Андрэй, як вы мяркуеце, ці зможа арганізацыя, якую вы ўзначалілі, зацікавіць сваімі праектамі і акцыямі ўсю беларускую моладзь?

— Будзем імкнуцца не расчараваць ні кіраўніка дзяржавы, які прадаставіў нам фактычна карт-бланш, падтрымаўшы нашу ініцыятыву, ні моладзь. Па-першае, мы павінны дакладна ўсведамляць, якая яна — сённяшняя моладзь, і адштурхоўвацца ад патрэб саміх маладых людзей.

Для прыкладу, сацыялагічныя даследаванні сведчаць, што моладзь хвалюе матэрыяльны дабрабыт, памеры стыпендыі і жыллёвая праблема. Значыць,

Фота: Аляксандра ШАБЕЛЮКА

трэба выбудоўваць сваю работу так, каб вырашаць і гэтыя пытанні. Праз унясенне адпаведных пунктаў у калектыўныя дагаворы на прадпрыемствах, праз арганізацыю другой заняцкай навучанскай моладзі, праз развіццё студатрадаўскага руху...

Другая праблема, якая хвалюе моладзь, — алкагалізм і наркаманія. Практычна палова моладзі ставіць гэту праблему на першае месца. Значыць, мы павінны прапанаваць маладым людзям здаровую альтэрнатыву — магчымасць далучыцца да шматлікіх спартыўных мерапрыемстваў, да валанцёрскіх праектаў і студатрадаў. Сфарміраваць прыярытэт здаровага ладу жыцця. Менавіта таму Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі абвясціў бестэрміновую акцыю па антынаркатывнай прапагандзе «Асцярожна! Дарога ў пекла!».

(Заканчэнне на 2-й стар. «ЧЗ».)

Ідзі маладых

ГЕАЛАКАЦЫЯ: ЗНАЙДЗІ ІНШЫХ. АЛЕ СПАЧАТКУ — СЯБЕ

Яго выступленне выклікала найбольшы розгалас падчас 42-га з'езда Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі. Павел БАЦЫЛЕЎ, студэнт першага курса механіка-матэматычнага факультэта БДУ, — адзін з пераможцаў конкурсу «100 ідэй для Беларусі». Хлопец распрацаваў дадатак для смартфонаў на платформе Android, які дазваляе знаходзіць сваіх сяброў на карце і кантактаваць з імі праз інтэрнэт. Што цікава, увесь інтэрфейс праграмы выкананы на беларускай мове.

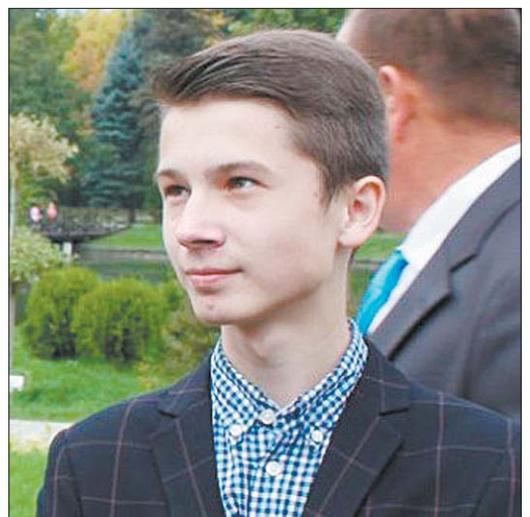
— Я родам са Старых Дарог, вучыўся ў родным горадзе, у сярэдняй школе № 3. Гэта выдатная школа з вельмі добрымі настаўнікамі. Сям'я ў мяне звычайная, са сферай ІТ ніхто не звязаны: маці служыць у войску, бацька працуе ў лясгасе. Ёсць малодшая сястра. Я моцна люблю сваю малую радзіму, калі толькі з'яўляецца магчымасць, адразу еду да бацькоў.

— Якія школьныя прадметы цябе цікавілі найбольш?

— Спачатку стараўся вучыцца «роўна» па ўсіх прадметах, а вось у старшай школе пачаў рабіць акцэнт на фізіцы, матэматыцы і інфарматыцы. Бо вырашыў, што вышэйшую адукацыю атрымліваць буду па тэхнічнай спецыяльнасці. Праўда, тады яшчэ не ведаў, па якой канкрэтна. Прыкладна з 7 класа ўвесь вольны час аддаваў камп'ютару: спачатку проста гуляў, потым пачаў пісаць «моды» (удасканальванні і змяненні — Аўт.) для камп'ютарных гульняў: перамалёўваў тэкстуры, займаўся 3D-мадэляваннем. Стварыў некалькі фанатскіх сайтаў пра анлайн-гульні. Прыкладна ў 9–10 класах мяне зацікавілі мабільныя дадаткі, займаюся гэтым і зараз.

— Што цябе захапляе больш: непасрэдна праграмаванне ці, магчыма, дызайн, маркетынг?

— Насамрэч, я не вельмі люблю праграмаваць, у адрозненне ад многіх маіх знаёмых, што

атрымліваюць задавальненне ад працэсу напісання кода. Я люблю дызайн (у свой час падпрацоўваў як дызайнер-фрылансер), маркетынг, SEO (аптымізацыя інтэрнэт-сайтаў для пошукавых сістэм накіраваных Google або Яндекс), SMO (аптымізацыя сайтаў для сацыяльных сетак). Шчыра кажучы, мяне цікавіць усё, што датычыцца ІТ, я нават не ведаю, што ў большай ступені.

— Тваім першым мабільным дадаткам стаў «Хімія Х10», з якім ты і перамог на конкурсе «100 ідэй для Беларусі». Раскажы, як з'явілася задума гэтай праграмы?

— Аднойчы я рыхтаваўся да кантрольнай па хіміі, рашаў задачы, і раптам у галаве праскочыла думка: ці можна напісаць такі алгарытм, які будзе рашаць усе (ці амаль усе) разліковыя хімічныя задачы? Адрозненне ж палез у інтэрнэт, пачаў шукаць, ці існуе нешта падобнае, але нічога не знайшоў.

(Заканчэнне на 3-й стар. «ЧЗ».)

(Заканчанне.

Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

Не менш важная задача — спыніць далейшае распаўсюджванне зла. Змагацца з ім трэба ўсімі даступнымі метадамі. Распаўсюджваць інфармацыю з нумарамі тэлефонаў службаў унутраных спраў для аператыўнага паведамлення пра любыя факты, звязаныя з абаротам наркатычных сродкаў праз інтэрнэт і сацыяльныя сеткі. Нядаўна нашы актывісты з Брэсцкай вобласці дапамаглі затрымаць наркагандляра. І гэта толькі адзін эпізод дзейнасці Маладзёжных атрадаў правапарадку, якія актыўна ўключыліся ў барацьбу са спайсамі.

Тое, што робіцца сёння на ўзроўні дзяржавы, мы толькі вітаем. Людзей, якія распаўсюджваюць наркатыкі, трэба караць вялікімі тэрмінамі пазбаўлення волі. Ва ўсіх павінна быць дакладнае разуменне таго, што калі ты сёння гандлюеш смерцю, то будзеш адказваць па гоўнай праграме.

Трэці напрамак, які хвалюе маладых людзей, гэта працоўная занятасць. І ў гэтым плане мы лічым студатрадаўскі рух цудоўным прафарыянтацыйным мерапрыемствам, паколькі работа ў студатрадах дапамагае многім заглябіцца ў будучую прафесію, набыць практычныя навыкі, спрыяе прафесійнаму росту маладых спецыялістаў. Да таго ж гэта яшчэ і магчымасць для маладых людзей зарабіць уласныя грошы. Напрыклад, летась заробак некаторых «байцоў», якія рыхтавалі Заслаўе да Дня пісьменства, вагаўся ад 9 да 11 мільёнаў рублёў за месяц. Да таго ж і працаваць у студатрадах цяпер можна не толькі ўлетку, бо яны ствараюцца на працягу ўсяго года. Хачу падкрэсліць, што ўсё, што мы прапануем, знаходзіць самы непасрэдны водгук у моладзі.

«Прыярытэт Саюза моладзі — аб'ядноўваць, знаходзіць кропкі для кансалідацыі грамадства. І мы вырашылі, што ў нас павінны быць свае сімвалы Перамогі».

Візітоўка БРСМ

— І ўсё ж такі, якія з праектаў БРСМ вы лічыце «брэндавымі»?

— Мяркую, што праект БРСМ «100 ідэй для Беларусі» стаў візітоўкай нашай арганізацыі не толькі ў Беларусі. Ён перарос ужо ў праект «100 ідэй для СНД», фінал якога адбудзецца ў 2016 годзе.

Гэта выдатная стартавая пляцоўка для маладых вынаходнікаў і рацыяналізатараў і рэальная дапамога ў прасоўванні іх ідэй, паколькі пераможцы атрымліваюць гранты, а іх праекты аўтаматычна трапляюць на рэспубліканскі конкурс інавацыйных праектаў, дзе прадугледжана асобная намінацыя для маладых талентаў.

На конкурс «100 ідэй для Беларусі» паступіла каля 7 тысяч праектаў у сферы прамысловасці, эканомікі, высокіх тэхналогій, вытворчасці, медыцыны... І многія з іх ужо рэалізаваны ў жыцці. Скажам, праект Паўла Лужчыка па стварэнні доследна-прамысловай вытворчасці сілікунаў і кампазітаў на аснове алюмінія быў прызнаны найлепшым маладзёжным інавацыйным праектам Саюзнай дзяржавы і ўжо рэалізаваны пры тэхнапарку БНТУ «Палітэхнік». У ТОП-10 конкурсу ў 2013 годзе ўвайшоў праект Вольгі Мусскай і Валянціны Круцко, якія прапанавалі, кажучы простымі словамі, біялагічны цэмент для замашчэння коснай тканкі. Сёння на слыху не толькі самі ідэі, але і аўтары, што прапанавалі тое ці іншае вынаходніцтва.

Летась была распрацаваная «дарожная карта» праекта «100 ідэй для Беларусі», а ў гэтым годзе з'явіцца нарматыўна-прававы акт, які дасць магчымасць выбудаваць дакладную сістэму адбору, фінансавання і далейшага ўвасаблення маладзёжных ідэй.

«Брэндавымі» я лічу Дзень моладзі на «Славянскім базары», правядзенне конкурсу «Каралева вясна», конкурсу «Студэнт года» (дарэчы, фінал чарговага адбудзецца ў найбліжэйшыя дні). Ну і, безумоўна, наш валанцёрскі рух «Добрае сэрца», які аб'ядноўвае па ўсёй краіне 25 тысяч юнакоў і дзяўчат, і студатрадаўскі рух.

Студатрад ці вытворчая брыгада?

— А якія праблемы ў арганізацыі студатрадаўскага руху яшчэ патрабуюць свайго вырашэння?

— Для таго, каб студатрадаўскі рух быў менавіта рухам, сістэмным, са сваімі традыцыямі (а мы бярэм за ўзор камсамольскія студэнцкія атрады), трэба прадумаць яго ідэалогію. Неабходна працаваць над сімваламі студатрадаўскага руху:

курткай, што павінна ўяўляць каштоўнасць для кожнага «байца», песнямі. Вельмі важная роля адводзіцца лідарам — камандзірам і камісарам атрадаў. Многае залежыць ад іх здольнасці кіраваць калектывам, вырашаць агульныя праблемы... Упэўнены, што да гэтай работы трэба рыхтаваць маладых людзей мэтанакіравана.

Абавязкова будзем пашыраць практыку выязных студатрадаў, каб студэнты выязджалі ў іншы раён ці ў іншую вобласць. Паколькі атрад — гэта людзі, якія не толькі разам працуюць, але і дзеляць побыт, займаюцца спортам, арганізоўваюць свой адпачынак, разам вандруюць. Разам робіцца ўсё, таму за месяц-два

грае і дзяржаўная маладзёжная палітыка, і ўвогуле краіна.

Напрыклад, на з'ездзе была агучана прапанова аб стварэнні пры ўрадзе Міжведамаснага штаба студэнцкіх атрадаў з функцыямі планавання працоўных месцаў па галінах. Прагучала прапанова аб укараненні асабістых кніжак валанцёра (такі досвед ужо ёсць у Расіі). Асабістая кніжка валанцёра — гэта свайго кшталту аналаг «працоўнай кніжкі», якая ўтрымлівае інфармацыю пра валанцёрскі досвед чалавека, яго дасягненні, заахвочванні за ўдзел у канкрэтных мерапрыемствах. Такая кніжка дапаможа членам БРСМ пры паступленні ў сярэднія спецыяльныя навучальныя ўстановы і

«СТУДАТРАДАЎСКІЯ ТРАДЫЦЫІ — ЖЫВАТВОРНАЯ ГЛЕБА»...

фарміруецца калектыў, што немагчыма, калі маладыя людзі проста збіраюцца разам для выканання нейкага аб'ёму работы. Хутчэй, гэта вытворчая брыгада...

Беларускія студэнты ўжо не першы год працуюць на Усерасійскай студэнцкай будоўлі на паўвостраве Ямал, а расійскія — на будаўніцтве аб'ектаў Беларускай АЭС у Астраўцы. І не толькі на гэтых аб'ектах. Але хацелася б актывізаваць работу па абмене студэнцкімі атрадамі паміж нашымі краінамі. Дарэчы, сёння мы вядзем перамовы і з Казахстанам.

— Магчыма, актывізацыі студатрадаўскага руху паспрыяла б прадастаўленне падатковых прэферэнцый прадпрыемствам, гатовым забяспечваць працай маладых людзей?

— Сапраўды, мы ўжо неаднойчы выступалі з прапановай вызваліць прадпрыемствы, якія прымаюць студатрады, ад выплат узносаў на пенсійнае страхаванне ў Фонд сацыяльнай абароны насельніцтва (так, як гэта зроблена ў Расіі). Гэтыя сродкі можна было б накіроўваць на развіццё студатрадаўскага руху (на набыццё тых жа куртак для «байцоў»), а пэўны праэнт пакідаць і наймальніку, каб стымуляваць зацікаўленасць у прыёме студэнцкіх атрадаў.

У выхаванне моладзі трэба ўкладваць сродкі. І калі прадпрыемства матываваць, то студатрад будзе для яго не абузай, а стымулам. Трэба, каб усе зразумелі, што студатрадаўскі рух і студатрадаўскія традыцыі — гэта жыватворная глеба: калі туды кідаць зерне, то яна дасць цудоўныя плады.

Статус валанцёра

— Напярэдадні з'езду БРСМ аб'явіў старт адкрытаму дыялогу «Моладзь Беларусі: традыцыі і будучыня», каб даць маладым людзям магчымасць заявіць пра сваю актыўную жыццёвую пазіцыю. Наколькі актуальныя праблемы і пытанні ўзнімаюцца маладымі людзьмі?

— У рамках «Адкрытага дыялогу» ў нас адбылося каля 5 тысяч сустрэч, «круглых сталаў» і дыскусій па ўсёй краіне. Выказаныя ідэі і прапановы сталі асновай для агульнарэспубліканскага дыялогу на з'ездзе і дапамаглі вызначыцца з напрамкамі, па якіх мы будзем далей працаваць. Наш план дзеянняў, складзены на падставе прапанов, што прагучалі на з'ездзе, утрымлівае некалькі дзясяткаў пунктаў. І калі мы збольшага іх рэалізуем, то ад гэтага вый-

ВНУ. Напрыклад, калі наш валанцёр працяглы час працаваў з састаралымі людзьмі, ветэранамі, шматдзетнымі сем'ямі ці сіротамі, то ўстаноўва адукацыі маглі б улічваць гэту акалічнасць пры паступленні абітурыента на сацыяльную спецыяльнасць. Асабістая кніжка валанцёра дапамагала б і пры працаўладкаванні.

Таксама на з'ездзе прагучала ініцыятыва па стварэнні адзінага добраахвотніцкага цэнтра, які б мог каардынаваць работу ўсіх валанцёраў краіны: і БРСМ, і іншых грамадскіх аб'яднанняў. Мы не ведаем, колькі людзей у нашай краіне займаюцца валанцёрствам. Няма адзінага органа, што б вёў статыстыку, распрацоўваў метадычныя рэкамендацыі і праводзіў навучанне валанцёраў. Спадзяемся выйсці на стварэнне адзінай канцэпцыі валанцёрскага руху ў краіне і афіцыйна вызначыць статус валанцёра.

Мы выступілі з ініцыятывай вярнуць практыку ўключэння кіраўнікоў тэрытарыяльных камітэтаў БРСМ у склад выканкамаў, што дасць магчымасць аператыўна вырашаць многія пытанні моладзі, напраму даносіць думкі і меркаванні маладых людзей да выканаўчай улады. Новай формай работы магло б стаць праходжанне квотнай стажыроўкі студэнтаў у міністэрствах, ведамствах і на прадпрыемствах. БРСМ уяўляе сабой вялікі кадравы рэзерв для дзяржавы, але кадры трэба «вырошчваць».

Маладзёжны лідар: прызвание ці прафесія?

— Андрэй, а як вы лічыце: маладзёжнымі лідарамі нараджаюцца ці становяцца?

— Безумоўна, лідарскія задаткі ў чалавека павінны быць. Поспех любой каманды залежыць ад моцнага лідара. Але для таго, каб стаць лідарам маладзёжнай арганізацыі, трэба яшчэ валодаць пэўнымі ведамі і навыкамі. Таму наша задача — выяўляць патэнцыяльныя лідары, людзей з арганізатарскімі здольнасцямі як мага раней: у гэтым пытанні

павінна прысутнічаць пераёмнасць у рабоце піянерскай арганізацыі і БРСМ. Іх трэба знаходзіць, навучаць, суправаджаць і ствараць магчымасці для самарэалізацыі. Спецыяльную падрыхтоўку можна было б арганізаваць на базе аздараўленчых летнікаў ці на базе ўстаноў дадатковай адукацыі. Галоўнае — заўважыць перспектыўную моладзь...

«У выхаванне моладзі трэба ўкладваць сродкі. І калі прадпрыемства матываваць, то студатрад будзе для яго не абузай, а стымулам».

— А хто вас калісьці заўважыў?

— Заўважыў раённы камітэт БРСМ (Беларускага патрыятычнага саюза моладзі. — Аўт.) Навабеліцкага раёна горада Гомеля. Я працаваў у школе, выкладаў у старшых класах гісторыю і сусветную мастацкую культуру, быў педагогам-арганізатарам. Мы хадзілі са старшакласнікамі ў паходы, удзельнічалі ў КВЗ, ладзілі ток-шоу з абмеркаваннем вострых праблем. Такая актыўнасць была заўважана, і мне прапанавалі працу спачатку ў Гомельскім раённым камітэце БРСМ. Шчыра скажу, што ўсе нюансы гэтай работы я не ведаў, таму даводзілася вельмі хутка вучыцца. А далей я быў абраны спачатку першым сакратаром Гомельскага гарадскога камітэта БРСМ, потым — Гомельскага абласнога камітэта, а з 2013 года працую ў цэнтральным апарце БРСМ.

Сімвалы, якія аб'ядноўваюць

— А як бы вы ацанілі прысутнасць БРСМ у віртуальнай прасторы?

— Паколькі 70% маладых людзей атрымліваюць інфармацыю з інтэрнэту, значыць, і мы павінны ісці ў інтэрнэт. Нашай галоўнай пляцоўкай для работы ў сусветным павуцінні стаў абноўлены інтэрнэт-партал brsm.by, які атрымаў прэстыжную інтэрнэт-прэмію «ТІБО—2014». Мы запусцілі мабільныя дадаткі, і цяпер па хэштэгу «моладзь Беларусі» вы адразу знойдзеце менавіта нашу інфармацыю. Сёння навіны БРСМ можна прачытаць ва ўсіх сацыяльных сетках.

У нашых планах — распрацаваць з дапамогай юных «айцішнікаў» як мага больш мабільных дадаткаў, карысных студэнтам і школьнікам. Канкрэтныя крокі ў гэтым напрамку ўжо робяцца. Так, пераможца конкурсу «100 ідэй для Беларусі» Павел Бацылеў услед за сваім мабільным дадаткам «Хімія Х10» распрацаваў мабільны дадатак «У Саюз з сябрамі» — з выкарыстаннем у інтэрфейсе беларускай мовы. Ён прызначаны для аператыўнай сістэмы Android. З яго дапамогай даведацца, дзе менавіта і на якой адлегласці знаходзіцца твае сябры, аднакурснікі, аднакурснікі, бясплатна кантактаваць з імі ў анлайн-рэжыме.

Аляксандр Тумоўскі стварыў новую платформу для сайтаў Quisety. Іван Клячкоўскі распрацаваў мабільны дадатак для аператыўнай сістэмы Android «Памочнік турыста», у якім сабраны самыя распаўсюджаныя фразы на англійскай мове. Ужо дзейнічае цалкам адаптаваны для студэнтаў праект Андрэя Храмова Students Helper, дзе можна паглядзець расклад заняткаў, экзаменаў, вучэбную літаратуру і нават шпаргалкі.

«Мы выступілі з ініцыятывай вярнуць практыку ўключэння кіраўнікоў тэрытарыяльных камітэтаў БРСМ у склад выканкамаў, што дасць магчымасць аператыўна вырашаць многія пытанні моладзі».

— У хуткім часе Беларусь разам з усім светам будзем святкаваць 70-годдзе Вялікай Перамогі. І БРСМ прапановаў свой сімвал для гэтага свята...

— Грамадзянска-патрыятычная тэматыка — адзін з ключавых напрамкаў дзейнасці арганізацыі. Наша задача — дайсці да кожнага ветэрана, дапамагчы, падтрымаць, выслухаць гісторыі гэтых людзей. Таму рэалізуецца шэраг праектаў: «70 гадоў міру», «Герой Перамогі», курсіруе перасоўная выстава «Музей-бус».

Прыярытэт Саюза моладзі — аб'ядноўваць, знаходзіць кропкі для кансалідацыі грамадства. І мы вырашылі, што ў нас павінны быць свае сімвалы Перамогі. Сімвалам праекта «Кветкі Вялікай Перамогі» стала кветка яблыні з чырвона-зялёнай стужачкай. Яблыневая квецень — гэта сімвал мая, Вялікай Перамогі, сімвал маладосці і квітнеючага сада, які трэба беражліва даглядаць для таго, каб атрымаць багаты ўраджай. А ў больш шырокім сэнсе — гэта сімвал квітнеючай Беларусі. Мы спадзяемся, што многія пажадаюць прымацаваць кветку яблыні з чырвона-зялёнай стужачкай на сваё адзенне. Будзем рады, калі гэты сімвал прыжывецца ў нашым грамадстве...

Гутарку вяла Надзея НІКАЛАЕВА. Фота Аляксандра ШАБЛЮКА.

Наліўныя яблыкі сталі сімвалам 42 з'езду БРСМ. А квітнеючы яблыневы сад — сімвалам маладой Беларусі.

29 01 2015 г.

Новы фармат

Напэўна, галоўнае пытанне, якое хвалюе многіх навучэнцаў і студэнтаў старшых курсаў, — адпрацоўка. Цяпер Брацтва арганізатараў студэнцкага самакіравання (БАСС) рэалізуе праграму пад назвай «Размеркаванне: сумленна і пра ўсё», адной з мэт якой з'яўляецца своеасаблівы «лікбез» менавіта для студэнтаў старшых курсаў. Мы паразмаўлялі з кіраўніком праграмы, намеснікам старшыні БАСС Янай УСЦІНЕНКАЙ і даведліся, што больш за ўсё непакоіць сённяшніх выпускнікоў.

— Адразу заўважу, што нядаўні сход быў толькі першым у шэрагу сустрэч, што плануецца правесці ў найбліжэйшыя паўгода. Мы хацелі раскажаць пра сябе, пра свой праект, знайсці аднадумцаў і, вядома, адказаць на пытанні. Мэтавай аўдыторыяй былі студэнты старшых курсаў ВНУ і ССНУ, а таксама выпускнікі, якія хочуць пераразмеркавацца ці пайсці вучыцца ў магістратуру.

— **А ў чым заключаецца сутнасць праекта?**

— На працягу апошняга года мы кансультавалі выпускнікоў па пытаннях размеркавання. Іх колькасць павялічвалася, некаторыя прасілі дапамагчы з афармленнем заявы, прайсці ўвесь працэс размеркаван-

ня разам з імі і гэтак далей... Валанцёраў-кансультантаў у нас усяго чатыры, і часу на індывідуальны падыход (да якога мы імкнёмся) не хапае. Таму вырашылі зрабіць нешта большае за звычайны кансультацыйны цэнтр.

«Мы не кажам, што размеркаванне — гэта добра ці дрэнна. Мы хочам зрабіць гэтую з'яву менш балючай для студэнтаў».

Сёлета мы плануем арганізаваць шэраг тэматычных мерапрыемстваў у абласных гарадах, падрыхтаваць валанцёраў па тэме размеркавання, скласці даведнік з найбольш папулярнымі пытаннямі і адказаў на іх. Хочам правесці конкурс у фармаце рэаліці-шоу, дзе кожны зможа раскажаць гісторыю свайго размеркавання, а пераможцы атрымаюць каштоўныя прызы.

Падсумую: мы не кажам, што размеркаванне — гэта добра ці дрэнна. Мы хочам зрабіць гэтую з'яву менш балючай для студэнтаў.

— **Якія пытанні студэнтаў самяя распаўсюджаныя?**

— **Раскажы пра сваё супрацоўніцтва з БРСМ...**

— Пасля конкурсу «100 ідэй для Беларусі» мяне заўважылі і прапанавалі працу ў Цэнтры інтэрнэт-праектаў арганізацыі. З мінулага лета я там працую: раблю дадаткі, сайты, рэкламныя ролікі, банеры, займаюся падтрымкай існуючых праектаў.

— **Наколькі я зразумеў, у межах гэтай працы і быў створаны дадатак пад назвай «У саюз з сябрамі»?**

— Так, яго задумай было выцягнуць моладзь з дамоў на вуліцу, замяніць віртуальныя зносіны рэальнымі. Дадатак дазваляе ўбачыць усіх карыстальнікаў з уключанай геалакацыяй у радыусе 300 метраў. Можна праглядзець іх анкеты, здымкі, якія імпартаўца з сацыяльнай сеткі «ВКонтакте», напісаць ім паведамленне. Дарэчы, можна знайсці ўсіх сваіх сяброў на карце незалежна ад дыстанцыі да іх, нават калі яны ў Афрыцы.

На жаль, не атрымалася зрабіць яго зусім дасканалым, бо распрацоўвалі дадатка на працягу прыкладна двух з паловай месяцаў два чалавекі: я і студэнт першага курса мехмата Антон Філіповіч. Калі дадатак будзе запатрабаваны, мы выправім некаторыя недасканаласці згодна з пажаданнямі карыстальнікаў.

— **А чаму выбраў для інтэрфейсу беларускую мову?**

— Мова родная, а таму і дадатак становіцца ў пэўным сэнсе «родным», беларускім. У гэтым яго «фішка».

— **Ці бачыш ты для сябе перспектывы ў Беларусі?**

— Безумоўна. Калі ўсё ўпіраецца ў грошы, то тут таксама можна зарабіць. Я нядаўна размаўляў з Віктарам Навачадавым, дырэктарам беларускай кампаніі Game Stream. Ён паспяхова вядзе бізнес у Беларусі. World of Tanks — яскравы прыклад таго, што ўсё магчыма і ў нас.

— **Якія ў цябе планы на найбліжэйшую будучыню?**

— Спачатку трэба добра здаць сесію. Пасля займуся дапрацоўкай дадатку «Хімія Х10», нарэшце арганізую нармальнае яго прасоўванне. Ну, а ў далёкай перспектыве я хачу заснаваць уласную ІТ-кампанію, гэта мая мара.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.

ДАПАМАЖЫЦЕ «АДКАСІЦЬ», або Размеркаванне як... рэаліці-шоу

Нягледзячы на невялікую колькасць удзельнікаў, пытанняў было шмат.

Фота Ірыны КУРЧЭНКА

— На першым месцы, безумоўна, «як мне «адкасіць». Аўтараў такіх пытанняў мы запрашаем на індывідуальную размову. Разам з імі чытаем палажэнне і глядзім, ці можна атрымаць пэўныя льготы. Калі іх няма, шукаем найлепшае рашэнне сярод варыянтаў, прапанаваных навучальнай установай і вынікамі пошуку месца працы самім выпускніком.

Падрыхтаванымі цытатамі з нарматыўных дакументаў мы адказваем прыкладна на 30 працэнтаў пытанняў. Астатнія 70 працэнтаў — індывідуальны разгляд. Звычайна за кожным такім пытаннем стаіць цэлая гісторыя. Напрыклад: «Я паступаю ў магістратуру ў Германію, як быць з адпрацоўкай?», «У мяне ў дыплеме будзе напісана «выкладчык англійскай мовы», ці магу я працаваць

педагогам дадатковай адукацыі?», «Магу я пераразмеркавацца і працаваць на палову стаўкі?». Нягледзячы на тое, што дакументаў не так шмат, прыходзіцца браць ва ўлік самяя розныя нюансы, што датычацца канкрэтных людзей. Але дапамагаем мы кожнаму.

— **Вы згадалі пра конкурс у фармаце рэаліці-шоу. Што ён будзе з сябе ўяўляць?**

— Сутнасць у тым, што мы прапануем удзельнікам, якія запоўняць заяўку, на працягу ўсяго конкурсу (ад лютага і да пачатку мая) весці блог пра тое, што яны робяць, каб найбольш удала размеркавацца. Фота і відэа будуць толькі вітацца. Такім чынам у нас атрымаецца сапраўднае шоу, якое, спадзяюся, зацікавіць многіх. А спецыяльнае народнае журы вызначыць найлепшых.

— **Ці задаволены асабіста вы вынікамі першага мерапрыемства?**

— Я ніколі не бываю задаволеная на 100 працэнтаў. Мяне радуе цікавасць да праблемы, ужо зараз яшчэ чатыры чалавекі пакінулі заяўкі на ўдзел у праекце ў якасці валанцёраў. Планаў шмат, будзем спадзявацца, што яны спраўдзяцца.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.

ГЕАЛАКАЦЫЯ...

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

Тады я і вырашыў, што трэба стварыць такі дадатак, прычым менавіта для смартфонаў. Прышлося, безумоўна, нешта давучаваць, бо да гэтага пісаў толькі сайты. Адначасова і вучыў мову праграмавання, і пісаў код. Калі зрабіў дадатак, зразумеў, што адной функцыі рашэння задач будзе мала. Далучыў шэраг іншых, напрыклад, тлумачэнне вырашанай задачы.

— **Наколькі я ведаю, дадатак карыстаецца поспехам. Якія ў цябе планы на яго развіцці?**

— З гэтым праектам я з'ездзіў на Сусветны агляд-конкурс навуковых і інжынерных дасягненняў школьнікаў Intel ISEF у Лос-Анджэлес, узяў дыплом першай ступені на рэспубліканскай канферэнцыі па інфарматыцы, другой ступені — на BeISEF (беларускі аналаг Intel ISEF, які выконвае ролю рэгіянальнага адбору), трэцяй ступені — у Балтыйскім навукова-інжынерным конкурсе. Новая версія дадатку «Хімія Х10» ужо амаль гатовая. У ёй пашыраны «функцыянал», вядзецца праца з перакладам на іншыя мовы.

— **Паездка ў Лос-Анджэлес выдалася цікавай?**

— Арганізацыя была на найвышэйшым узроўні, мы жылі ў гатэлі з відам на Галівуд. Кожны дзень для нас былі запланаваны нейкія мерапрыемствы, забавы. Здзівіла тое, што ў забудаваным цэнтры Галівуда вельмі спакойна. Прасцей кажучы, гэта добрае месца для адпачынку. Але сваім там сябе не адчуваеш.

— **Як я зразумеў, праграмаванне цікавіла цябе яшчэ ў школе, але паступіў ты на механікаматэматычны факультэт. Чаму такі выбар?**

— Я займаюся менавіта вэб-распрацоўкай і свае дадаткі пішу па вэб-тэхналогіях, вось і вырашыў рухацца далей у тым жа напрамку. А мехмат БДУ ў гэтай сферы лідар, як мне падаецца. У нас вельмі моцныя выкладчыкі, вэб-праграмаванне было ўжо на першым тыдні навучання, шмат іншых важных прадметаў: праграмаванне на мове С++, інфармацыйныя тэхналогіі, уводзіны ў спецыяльнасць.

Падтрымаць выбар

ТВОРЦЫ АД НАВУКІ РАДАСЦЬ АДКРЫЦЦА НЕ ПАРАЎНАЕШ НІ З ЧЫМ

Унікальная магчымасць — апынуцца на сцэне праслаўленага Купалаўскага тэатра — выпала ўдзельнікам злёту маладых навукоўцаў і выкладчыкаў «Будучыня пачынаецца сёння».

— **Наколькі я зразумеў, у межах гэтай працы і быў створаны дадатак пад назвай «У саюз з сябрамі»?**

— Так, яго задумай было выцягнуць моладзь з дамоў на вуліцу, замяніць віртуальныя зносіны рэальнымі. Дадатак дазваляе ўбачыць усіх карыстальнікаў з уключанай геалакацыяй у радыусе 300 метраў. Можна праглядзець іх анкеты, здымкі, якія імпартаўца з сацыяльнай сеткі «ВКонтакте», напісаць ім паведамленне. Дарэчы, можна знайсці ўсіх сваіх сяброў на карце незалежна ад дыстанцыі да іх, нават калі яны ў Афрыцы.

На жаль, не атрымалася зрабіць яго зусім дасканалым, бо распрацоўвалі дадатка на працягу прыкладна двух з паловай месяцаў два чалавекі: я і студэнт першага курса мехмата Антон Філіповіч. Калі дадатак будзе запатрабаваны, мы выправім некаторыя недасканаласці згодна з пажаданнямі карыстальнікаў.

— **А чаму выбраў для інтэрфейсу беларускую мову?**

— Мова родная, а таму і дадатак становіцца ў пэўным сэнсе «родным», беларускім. У гэтым яго «фішка».

— **Ці бачыш ты для сябе перспектывы ў Беларусі?**

— Безумоўна. Калі ўсё ўпіраецца ў грошы, то тут таксама можна зарабіць. Я нядаўна размаўляў з Віктарам Навачадавым, дырэктарам беларускай кампаніі Game Stream. Ён паспяхова вядзе бізнес у Беларусі. World of Tanks — яскравы прыклад таго, што ўсё магчыма і ў нас.

— **Якія ў цябе планы на найбліжэйшую будучыню?**

— Спачатку трэба добра здаць сесію. Пасля займуся дапрацоўкай дадатку «Хімія Х10», нарэшце арганізую нармальнае яго прасоўванне. Ну, а ў далёкай перспектыве я хачу заснаваць уласную ІТ-кампанію, гэта мая мара.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.

кіраўнікамі ўніверсітэтаў і акадэмічных інстытутаў.

Міністр упэўнены, што для тых, кім рухае не прага атрымання імгненнага эфекту, а перспектыўнае бачанне ўласнай кар'еры, навука заўсёды была і будзе прывабнай сферай. «Радасць навуковага адкрыцця дорага каштуе. І нават толькі дзеля яе варта ісці ў навуку, — падкрэсліў ён. — Жыццё патрабуе ад нас рашэння яшчэ больш амбіцыйных задач, а без удзелу маладога пакалення здзейсніць гэта нам будзе праблематычна. Інавацыі, крэатыў, пошук новага там, дзе, здавалася б, ужо ўсё вядома і адкрыта, — прэрагатыва маладых і энергічных, тых, хто прагне адкрыццяў і гатовы да іх».

У беларускіх ВНУ сёння дзейнічае

Мінадукацыі плануе запусціць у найбліжэйшы час у сацыяльных сетках праект «Адукацыя вачыма моладзі».

больш як 200 студэнцкіх навукова-даследчых лабараторый і 1000 навуковых гурткоў. Істотна вырасла колькасць студэнтаў, ахопленых усімі формамі навукова-даследчай дзейнасці: з 49 тысяч у 2005 годзе да больш за 65 тысяч у 2014 годзе.

«Ужо ў студэнцкіх гады, пачынаючы з 3 курса, маладыя людзі займаюцца сур'ёзнай навукай, якая,

акрамя маральнага задавальнення, прыносіць ім і матэрыяльныя дывідэнды. Асабліва калі яны задзейнічаны ў выкананні важных праектаў не толькі для беларускіх прадпрыемстваў, але і ў рамках замежных заказаў», — падкрэсліў Міхаіл Жураўкоў.

Дарэчы, летась міжнародныя навуковыя праекты прынеслі вышэйшым навучальным установам 7 млн долараў прыбытку. Міхаіл Жураўкоў паведаміў, што Мінадукацыі плануе запусціць у найбліжэйшы час у сацыяльных сетках праект «Адукацыя вачыма моладзі».

«Я вельмі хацеў бы, каб моладзь падключылася да абмеркавання праблем адукацыі, падказала нам, як і чаму яна хацела б вучыць сваіх дзяцей, якіх памылак варта пазбегнуць і, галоўнае, як гэта зрабіць. Каб вы з гонарам маглі сказаць, што гэта Мы прапанавалі, Мы ініцыявалі і што сістэма адукацыі развіваецца па прапанаваным НАМІ сцэнарыі», — падкрэсліў міністр.

На тэмы, якой павінна быць якасная адукацыя, чаму трэба вучыць у школе, прафтэхустановах і ВНУ, можна будзе падсудытаваць у спецыяльных групах, што ў хуткім часе пачнуць працаваць ва ўсіх асноўных сацыяльных сетках інтэрнэту. Пра пачатак дыскусіі можна будзе даведацца на партале Міністэрства адукацыі edu.gov.by са стужкі навін.

Надзея НІКАЛАЕВА. Фота аўтара.

Выклік кінуты!

Слова — часу

МОВА Ў ФАРМАЦЕ... ВІДЭАФЛЭШМОБУ

Восенню мінулага года Нацыянальны адукацыйны партал распачаў незвычайны конкурс пад назвай «Нестандартны варыянт», адной з мэт якога была папулярызацыя беларускай мовы. Ён праходзіў у фармаце інтэрнэт-флэшмобу: школьнікі здымалі на відэа сваё працытанне вядомых твораў беларускай літаратуры, выкладвалі ролікі ў інтэрнэце і «кідалі выклікі» іншым. На сёння ўдзел у конкурсе ўзялі больш за 20 навучальных устаноў з усёй краіны і нават блізкага замежжа, а

сам ён падышоў да завяршэння. Мы пагутарылі са стваральнікам «Нестандартнага варыянта», начальнікам ўпраўлення арганізацыйнага суправаджэння дыстанцыйных адукацыйных паслуг Нацыянальнага інстытута адукацыі Сяргеям АЛЬШЭЎСКІМ і даведаліся, якую ролю інтэрнэт выконвае ў сучаснай школе.

— Ідэя правядзення такога флэшмобу ў нас з'явілася летась, — расказвае спадар Альшэўскі. — Ва ўсім свеце тады быў папулярны так званы IceBucket Challenge (флэшмоб, падчас якога людзі абліваліся халоднай вадой, такім чынам звяртаючы ўвагу на неабходнасць барацьбы з адной з хвароб, і перадавалі эстафету сваім знаёмым. — Аўт.), а ў Расіі праводзілася акцыя «Карэніна. Жывое выданне», калі людзі з розных куткоў зямлі на працягу трыццаці гадзін чыталі раман Талстога ў інтэрнэт-эфіры. Наш конкурс спалучыў у сабе рысы гэтых двух праектаў і меў на мэце папулярызацыю роднай мовы шляхам пераасэнсавання твораў айчынных класікаў.

Напэўна, самы незвычайны відэазапіс створаны ў мінскай сярэдняй школе №14 для дзяцей з парушэннем слыху — хлопцы і дзяўчаты чытаюць беларускія вершы на мове жэстаў.

вобласці і Мінска), прапанаваўшым адрасатам на працягу трох дзён запісаць сваё відэа працягласцю да трох хвілін і перадаць эстафету новым сямі ўдзельнікам.

— Галоўнае, на што мы зрабілі акцэнт, — удзел неабавязковы, — распавядае Сяргей Альшэўскі. — Кожная школа магла адмовіцца ад здымак роліка. Няма часу або натхнення — проста праігнаруйце электронны ліст, які мы вам даслалі. Разумею, што можа існаваць і «прымусілаўка» на месцах, але калі вы паглядзіце дасланыя ролікі, то ўпэўніцеся — дзеці рабілі ўсё з душой.

Усе відэазапісы, адзнятыя школьнікамі, выкладзены на Нацыянальным адукацыйным партале, паглядзець і прагаласаваць за ўпадабаных можна кожны. Ролік на свой густ тут знойдуць усе: ад выразнага працытанна да тэатральных пастановак, ад маленькіх кінастужак з сюжэтам да батлейкі... Паглядзіце і ўпэўніцеся — беларуская літаратура па-ранейшаму краінае школьнікаў. Вось дзяўчаты з дзвюх розных школ робяць ролікі паводле верша Анатоля Вярыцкага «Эдзіт Піяф хоча любіць». Значыць, сапраўды «чапляе» дзявочыя сэрцы лірыка паэта?

Ёсць сярэдняшкольныя і ролікі з замежжа — вучні Вільнюскай гімназіі імя Ф. Скарыны прачыталі вершы беларускіх класікаў, прысвечаныя гораду, які адыграў у айчыннай гісторыі важнейшую ролю. Напэўна, самы незвычайны відэазапіс створаны ў мінскай сярэдняй школе №14 для дзяцей з парушэннем слыху — хлопцы і дзяўчаты чытаюць беларускія вершы на мове жэстаў.

Сяргей Альшэўскі дэманструе аналітыку па наведніках старонкі з відэазапісамі — спіс краін доўжыцца, здаецца, бясконца. На вяршыні — Беларусь, Расія, Украіна і — нечакана — Інданезія. А гэта толькі на партале: у кожнага роліка сотні і нават тысячы праглядаў на сайце YouTube.

— Калі падводзіць вынікі, то асабіста я, збольшага, задаволены тым, як прайшоў конкурс, — дзеліцца спадар Альшэўскі. — Чакаў, безумоўна, што колькасць удзельнікаў будзе расці ў геаметрычнай прагрэсіі, як гэта і задумвалася, але далёка не ўсе прынялі выклік. З іншага боку, некаторыя школы дасылалі нам ролікі самі, нават без запрашэння. Гэта значыць, што дзяцей зацікавіла. У хуткім часе мы абвясцім вынікі і адзначым удзельнікаў прызамі. Зараз працуем над тым, каб дапамагчы вучням згаданай 14-й школы: напрыканцы свайго відэа яны просяць адкрыць групу для глухих навучэнцаў у каледжы кулінарыі.

Што далей? Спадар Альшэўскі дзеліцца планами: літаральна на днях павінен пачацца новы падобны інтэрнэт-праект: ён будзе спалучаць у сабе рысы «вірусных» відэа і флэшмобаў. Праўда, фармат арганізатары пакуль пакідаюць у сакрэце — гэта будзе сюрпрызам для ўдзельнікаў.

Сяргей Альшэўскі займаецца ўсімі праектамі Інстытута адукацыі, звязанымі з інтэрнэтам, сацыяльнымі сеткамі. Па яго словах, новыя тэхналогіі могуць даць шмат пазітыўнага навуцальнаму працэсу ў краіне.

— Інтэрнэт — гэта проста шыкоўны сродак імгненнай перадачы інфармацыі, — лічыць спецыяліст. — Галоўны праект Інстытута адукацыі ў гэтай сферы — стварэнне так званай прафесійнай адукацыйнай сеткі. Пры яе дапамозе змогуць камунікаваць усе ўдзельнікі навуцальнага працэсу: настаўнікі, вучні, бацькі. Такая сетка дазволіць ім заўжды быць на сувязі, бацькі і вучні змогуць у любы момант даведацца пра адзнакі, хатняе заданне і гэтак далей. Падобны досвед, калі не памыляюся, ёсць у Літве, і ён станоўчы.

Пакуль дакладнага рашэння па распрацоўцы прафесійнай адукацыйнай сеткі няма, аднак спадар Альшэўскі не выключае, што яно з'явіцца ў найбліжэйшы час. Па яго словах, тэхнічная распрацоўка праекта можа заняць прыкладна палову года. Укараненне і тэсціраванне — яшчэ год, якім, магчыма, стане ўжо наступны навуцальны.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.

Ці сябруе моладзь з беларускай літаратурай? Якія творы найбольш запатрабаваныя студэнтамі? І што трэба рабіць, каб лекцыі былі цікавыя і запамінальныя? Пра гэта карэспандэнт «Чырвонкі» пагутарыў з Аксанай БЯЗЛЕПКІНАЙ, кандыдатам філалагічных навук, дацэнтам кафедры літаратурна-мастацкай крытыкі Інстытута журналістыкі БДУ, літаратуразнаўцам і крытыкам.

«У 16 ГАДОЎ МЕЛЕЖА ЗРАЗУМЕЮЦЬ НЕ ЁСЯ»

— Нехта Быкава, Караткевіча, наогул усю класіку прачытаў яшчэ ў школе, а таму ва ўніверсітэце толькі часткова яе перачытвае. А хтосьці толькі пасля школы пачынае для сябе адкрываць мастацкую літаратуру, што, дарэчы, абмяжоўвае выкладчыкаў, калі тыя хочучы даваць больш новага. Ёсць творы, якія, на маю думку, рана чытаць у 15-16-гадовым узросце. Няхай я ў чарговы раз перачытвала перад заняткамі «Людзі на балодзе» Мележа і дзеля цікавасці адзначала ў раманах сцэкарамі «какетліва-любоўныя» сцэны. А пасля закрыла кнігу і ўбачыла, што яна літаральна ўся ў закладках. І цяпер на практычных занятках, прысвечаных вясковай прозе, да якіх студэнты чытаюць Івана Мележа, Вячаслава Адамчыка, Міхася Стральцова і Андрэя Федарэнку, мы гаворым не толькі пра саму вёску, але і пра патрыярхальны лад жыцця, пра ролі мужчын і жанчын і пра змены ў гэтых ролях.

«Калі чалавек чытае папяровую кнігу, ён адчувае яе аб'ём фізічна, а калі чытае ў электронцы, губляе эффект маштабу і запамінае тэкст кавалкамі, роўнымі велічыні экрана».

Я выкладаю літаратуру ўжо восем гадоў. Студэнты за гэты час сапраўды змяніліся. З першымі ў мяне былі вострыя дыскусіі «не на жыццё, а на смерць». Да таго ж у нас была маленькая розніца ва ўзросце і мяне інакш успрымалі. Цяпер мне не хапае тых спрэчак. Пасля я заўважыла, што прыйшло пакаленне, для якога нацыя-

«ЦЯПЕР НАЙПЕРШ КНІГА ШУКАЕ СВАЙГО ЧЫТАЧА»

Фота Надзеі БУЖАН.

нальнае пытанне не з'яўлялася чымсьці істотным. Сёння нацыянальная самаідэнтыфікацыя зноў робіцца моднай. Было ў мяне і пакаленне хіпстараў-эрудытаў, якім можна было задаць на семінар вялікую колькасць аб'ёмных твораў, а яны ўсё прачытвалі, чым стваралі для мяне спакусу дадаваць і дадаваць новыя тэксты ў хатняе заданне.

Стаўленне да гістарычнай мастацкай літаратуры стала іншым, і калі цікавасць да рамантычнай прозы яшчэ тлумачыцца ўзростам, то разбірацца ў нюансах гістарычных падзей студэнтам менш цікава: тое, што было для чытача адкрыццём у 1980-1990-я гады, цяпер моладзі здаецца пераказам падручнікаў. У той жа час я прапаноўваю для чытання тэксты, якія пакідаюць разнастайнасць сучаснай літаратуры, напрыклад, Алены Брава (ад «Каменданцкі час для ластвак» да «Рай даўно перанаселены»), творы фантастаў, творы для дзяцей («Адзінокі васьмікласнік хоча пазнаёміцца» Алеся Бадака), каб студэнты ведалі, што і якасная сучасная дзіцячая літаратура ў нас існуе. У першыя гады маёй працы студэнты кепска ставіліся да твораў маладых пісьменнікаў, што мне здавалася несправядлівым, і на наступны год я зноў прапаноўвала іх для чытання. Мая ўпартасць была ўзнагароджана толькі праз некалькі гадоў, калі вучыцца прыйшло пакаленне, пра якое пісалі аўтары.

ШТО ЦЯПЕР ЧЫТАЕ МОЛАДЗЬ?

— Студэнтаў вабяць творы, што больш рэкламуюцца. Ці тыя, якія адпавядаюць іх асабістым інтарэсам. Адзін мой студэнт-вернік зацята патрабаваў, каб я звярнула ўвагу на кнігу Ірыны Жарнасек «Будзь воля Твая». Сёння я згадваю гэты тэкст, каб з ім пазнаёміліся тыя, каго цікавіць адпаведная праблематыка.

Насамрэч, прайшлі тыя часы, калі людзі шукалі літаратуру. Цяпер надышоў час, калі аўтары павінны шукаць чытача і змагацца за яго. У такіх сітуацыях перамагаюць тыя пісьменнікі, якія маюць доступ да сродкаў масавай інфармацыі. Лепш за ўсё, калі літаратар паралельна працуе журналістам, бо яго імя пастаянна перад вачамі ў чытачоў. А яшчэ мне вельмі прыемна бачыць постары з рэкламай кніг у кнігарнях. Таксама падабаецца, што робіць праект «Litara-A». У яго рамках моладзь запісвае на відэа чытанне вершаў беларускіх паэтаў.

«ТВОРЫ СТУДЭНТАМ ДАСЫЛАЮ ПА ЭЛЕКТРОННАЙ ПОШЦЕ»

— Калі раней задавала студэнтам хатнія заданні, магла пачуць ад іх на семінары, што яны не знайшлі твор. І ў нечым я іх разумела. Многія кнігі сучасных аўтараў, пачынаючы з 1990-х гадоў, друкаваліся на накладам у 100-500 асобнікаў. Вядома, іх можна знайсці ў Нацыянальнай бібліятэцы, але 100 чалавек з курса па тры кнігі ў бібліятэку не паедуць. А цяпер творы і інструкцыю да семінараў я дасылаю студэнтам у электронным выглядзе — і больш нічога не кажа, што не знайшоў тэкст. Студэнты «забіваюць» творы ў тэлефон ці «чыталку», запісваюць на планшэт, каб мець магчымасць чытаць у любую вольную хвіліну. Пры гэтым я цалкам усведамляю рызыкі лічбавага чытання. Псіхалагі ўжо даказалі: калі чалавек чытае папяровую кнігу, ён адчувае яе аб'ём фізічна, а калі чытае ў «электронцы», губляе эффект маштабу і запамінае тэкст кавалкамі, роўнымі велічыні экрана. Але гэта лепей, чым не чытаць наогул.

Мне важна, каб быў працытанты тэкст, каб у студэнтаў было сваё стаўленне да яго. Хай нават памылковае. Я заўжды падкрэсліваю, што на занятках ацэньваю «прачытанасць» тэкстаў, актыўнасць студэнтаў, але ніколі не ацэньваю «правільнасць» успрымання. У мяне выклікае здзіўленне, калі нехта, каб дагэціць ці каб мець гарантыю добрай адзнакі, са словамі «на маю думку» пачынае пераказваць змест майго навуковага артыкула, які я даслала студэнтам як дадатковы матэрыял для заняткаў.

«Разбірацца ў нюансах гістарычных падзей студэнтам менш цікава: тое, што было для чытача адкрыццём у 1980-1990-я гады, цяпер моладзі здаецца пераказам падручнікаў».

Мяне спачатку нервалі студэнты, якія сядзелі за апошняй сталай, не слухалі, шумелі і думалі, што схаваліся і іх не бачна... Радуюся, калі студэнты задаюць мне складаныя пытанні, калі прачыталі ўсе творы і вылузваюцца са штаноў дзеля таго, каб выказаць свой пункт гледжання. Яшчэ люблю імпрывізаваць на лекцыях перад удзячнай аўдыторыяй. У такую хвіліну я магу сказаць тое, пра што раней не ведала, пра што нават не думала. Нядаўна са мной здарыўся яшчэ адзін прыемны выпадак. На лекцыю прыйшлі дзве нямецкія аспіранткі і селі ў самы «гушчар» беларускіх студэнтаў, якія не здагадаліся пра «земежную прысутнасць». Можаче сабе ўявіць: 95 чалавек у аўдыторыі без мікрафона. Апаўдаваючы пра чарговага паэта, я ўключыла запіс песні на яго словы — і ўся аўдыторыя раптам пачала падпяваць. Мілым было здзіўленне немак. У іх на вачах наўпрост руйнаваліся стэрэатыпы пра беларускіх студэнтаў. Наогул моладзь, якая нязмушана спявае на лекцыі, — гэта вельмі прыгожа. І я адчула вялікую ўдзячнасць да сваіх студэнтаў.

Тарас ШЧЫРЫ.

Фота Анастасіі КІШЧУК.

Справа мужных

«ТОЛЬКІ ПОТЫМ ЗРАЗУМЕЎ, ШТО НЕ МАГУ ЖЫЦЬ БЕЗ ХАКЕЯ»

Маладзёжная зборная Беларусі стала пераможцам чэмпіянату свету па хакеі ў дывізіёне I. Прычым вярнуцца ў эліту маладзёжнага хакея ў нашых хлопцаў атрымалася толькі з восьмай спробы. Пра значную перамогу, першыя крокі ў спорце і любоў да вялікага тэніса мы распыталі ў 19-гадовага Максіма ВАЛЬКОВА, нападаючага зборнай Беларусі і мінскай каманды «Юнацтва».

Фота Тараса Шчырага

адзін аднаго добра ведалі. І кожны з нас разумее, што неабходна зрабіць дзеля агульнай перамогі. Усе матчы, нягледзячы на вынікі, праходзілі ў напружанай барацьбе. Асабліва цяжка было ў паядынку з камандай Латвіі, якую мы перайгралі з мінімальным лікам — 2:1. Пры гэтым наша зборная прыехала ў Італію не ў статусе лідара. Мы лічыліся «цёмным конікам». Арганізатары наогул разлічвалі на тое, што зоймем трэці радок. Пасля апошняй сустрэчы нашы эмоцыі нельга было перадаць словамі. Эйфарыя. Яе былі шакіраваныя падобным вынікам!

Між іншым, узровень сапернікаў быў даволі добры. Тым жа італьянцам некалькі гадоў таму на юнацкім чэмпіянаце свету мы саступілі з лікам 1:4. Усе ведалі, што яны могуць нас перайграць і ў гэты раз. Прыемна, што падтрымаць нас прыехалі бацькі некаторых хакеістаў. Іх было няшмат, аднак іх скандзіраванне «Беларусь, наперад!» чулася добра. Пакуль гэта самая знакавая перамога ў маёй кар’еры.

Напэўна, самае адметнае ў хакейнай біяграфіі Максіма тое, што хлопец у свой час наогул мог не патрапіць у хакей. Спачатку ён спрабаваў сябе ў зусім іншым відзе спорту.

— Фігурным катаннем я пачаў займацца дзякуючы маме, — узгадвае Максім. — Заняткі праходзілі на катку ў парку Горкага, і аднойчы я нечакана патрапіў на трэніроўку да хакеістаў са спартыўнай школы «Юнацтва». Цяпер мне здаецца, што ўсё спецыяльна падстроіў мой бацька. У мяне тады спыталі, які з гэтых відаў спорту мне больш падабаецца, а мне насамрэч было ўсё роўна. Для мяне галоўным было пагуляць у снежкі, а ўсё астатняе — рэчы другасныя. Я выбраў хакей і пасля зразумеў, што жыць без яго не магу і дасягнуць чагосьці ў жыцці мне хочацца менавіта ў ім.

Мае мэты? У будучыні, зразумела, мне б хацелася паспрабаваць свае сілы ў Кантынентальнай і Нацыянальнай хакейных лігах, калі пашанцуе. Для мяне не так істотна, у якую дружыну я патраплю. У любым выпадку маёй любімай камандай застаецца «Юнацтва», за якую працягваю гуляць зараз, у якой зрабіў першыя крокі ў хакеі.

А яшчэ я вельмі моцна цікаўлюся вялікім тэнісам. Увесь час сачу за матчамі з удзелам свайго куміра, швейцарскага тэнісіста Роджэ-

ра Федэрэра. Ужывую яго гульні не бачыў, аднак мне вельмі хочацца зрабіць гэта з трыбуны — пакуль ён яшчэ не завяршыў кар’еру. Сам, дарэчы, падчас адпачынку праводжу па 20-30 матчаў разам з найлепшым сябрам і аднаклубнікам Дзімам Герасімовічам. Мы нават гасцініцу выбіраем так, каб каля яе абавязкова былі тэнісныя корты.

Напэўна, самае адметнае ў хакейнай біяграфіі Максіма тое, што хлопец у свой час наогул мог не патрапіць у хакей. Спачатку ён спрабаваў сябе ў зусім іншым відзе спорту.

— Спорт не перашкаджае тваёй вучобе?

— Не, з гэтым праблем няма. Я дыстанцыйна вучуся ў Смаленскай дзяржаўнай акадэміі фізічнай культуры, спорту і турызму. І калі ўзнікае вольная хвіліна, сяду за заданні, якія мне дасылаюць па электроннай пошце.

— Максім, а хто твае галоўныя балельшчыкі?

— Самы галоўны балельшчык — дзядуля Гена. Ён заўжды наведвае хатнія матчы нашай каманды, цікавіцца хакейнымі навінамі, перажывае, калі атрымліваю траўмы. Заўсёды прыходзіць «пахварэць» за мяне і мой бацька. Ён можа і пакрытыкаваць, і пахваліць. Бывае, што гэта крыху нервуе, але да крытыкі ў свой адрас заўжды стаўлюся спакойна.

— І на льдавой пляцоўцы, і падчас размовы ты ствараеш уражанне даволі стрыманага і ўраўнаважанага чалавека...

— Так і ёсць, але калі на лёдзе ўзнікае сутычка, неабходна за сябе пастаяць.

Кузня пераможцаў

ЗАГАРТАВАННЫЯ ў «БУЛАЦЕ»

Рэпарцёр «ЧЗ» на свае вочы ўбачыў, як у спецыялізаваным клубе рыхтуюць чэмпіёнаў свету і Еўропы па тайскім боксе

«У КОЖНЫМ МУЖЧЫНЕ ЁСЦЬ ГЕН ВОІНА»

Муай-тай (альбо тайскі бокс) у Беларусі перажывае даволі добры перыяд у сваёй гісторыі. Спартсмены ўжо не першы год з’яўляюцца аднымі з найлепшых на планеце, а моладзь даволі актыўна ідзе займацца ў клубы. Адзін з такіх — сталічны «Булат». Адметны ён не толькі сваёй назвай, але і дасягненнямі.

З трэнерам Віталем Цішуровым я сустракаюся ў спартыўнай зале, якая месціцца ў Мінскім дзяржаўным аўтамеханічным каледжы імя акадэміка Міхаіла Высоцкага. Хлопцы ўважліва слухаюць ўстаўку трэнера. Пасля разыходзяцца выконваць практыкаванні, а я паспяваю задаць спецыялісту некалькі пытанняў.

— Тут мы трэніруемся з 2011 года, — узгадвае суразмоўца. — У свой час кіраўніцтва каледжа пагадзілася заснаваць секцыю тайскага бокса. І не памылілася. Некаторыя навучэнцы ўжо атрымалі значныя перамогі. У нас трэніруюцца чэмпіён свету і Еўропы па тайскім боксе, трохразовы чэмпіён свету па К-1 (кікбоксінгу), шмат пераможцаў і прызёраў чэмпіянату Беларусі... У каледжы створаны добрыя ўмовы для заняткаў спортам. І многія навучэнцы пасля паступлення прыходзяць займацца ў нашу секцыю.

На чорнай футболцы Віталь чытаю надпіс: «Перамога альбо смерць». Цалкам верагодна, што ён адпавядае характару самога Цішурова. У 2009 годзе Віталь заваяваў Кубак свету па К-1. Але далёка не ўсе ведаюць, якой цаной была дасягнута тая перамога ў фінале.

— Я зламаў руку ў папярэднім паядынку, аднак нікому, акрамя трэнера, у гэтым не прызнаўся. Бо ведаў: з траўмай мяне могуць зняць са спаборніцтваў, а шанцу заваяваць «золата» магло б больш і не выпасці. У выніку я вытрымаў і перамог, а гіпс мне наклалі ўжо пасля бою.

Цяпер Віталь Цішуроў толькі трэніруе. Моладзі (і не толькі), якая хоча займацца тайскім боксам, сёння хапае. А таму ў гэтай спартзале цалкам магчыма ўбачыць і першакласніка, што марыць стаць чэмпіёнам, і салідных 50-гадовых мужчын-аматараў, якія прыходзяць сюды, каб падтрымліваць на добрым узроўні сваю фізічную форму.

— Трэніроўкі праводзяцца шэсць разоў на тыдзень. А ў перыяд падрыхтоўкі да важных спаборніцтваў прыходзіцца працаваць яшчэ больш. У

нас, дарэчы, вельмі дружная федэрацыя. І калі нашы спартсмены рыхтуюцца да міжнародных турніраў, яна заўжды праводзіць зборы. На іх прыязджаюць добрыя трэнеры і байцы рознага ўзросту з самых моцных клубаў Беларусі. Усе пачынаюць працаваць у адным вялікім калектыве. А гэта вельмі добры вопыт і стымул для далейшага развіцця.

У секцыі хлопцы адначасова спрабуюць сябе і ў тайскім боксе, і ў кікбоксінгу. Як кажа

«Я зламаў руку ў папярэднім паядынку, аднак нікому, акрамя трэнера, у гэтым не прызнаўся. У выніку я вытрымаў і перамог, а гіпс мне наклалі ўжо пасля бою».

Віталь Цішуроў, гэта вельмі добрая практыка для маладога спартсмена. З узростам ён з дапамогай трэнера сам абярэ дысцыпліну, у якой адчуе сябе больш упэўнена.

Пры гэтым тайскі бокс працягвае заставацца неалімпійскім відам спорту, а таму не можа разлічвацца на датацыі. Многае залежыць ад бацькоў, спонсараў. Напрыклад, дзякуючы фінансавай падтрымцы кампаніі «ІноваБел-Нафта» на чэмпіянат свету ў Малайзію атрымалася адправіць Мікіту Шостака, які вярнуўся дадому з залатым медалём. Безумоўна, «таец» наўрад ці калісьці будзе атрымліваць столькі, колькі зарабляе хакеіст ці футбаліст. Што ж цягне гэтых энтузіястаў у залу і прымушае прысвячаць сваё жыццё муай-тай?

— У кожным мужчыне ёсць ген воіна, — разважае наш суразмоўца. — У спорце ён праяўляецца праз сілу волі, вытрымку і цяперенне. Бегуну, напрыклад, трэба вытрымаць і прабегчы ўсю дыстанцыю, а ў тайскім боксе цябе да ўсяго іншага яшчэ і б’юць. А таму, калі ты апусціў руку, акрамя стомленасці атрымаеш яшчэ і балючы ўдар. Гэты ген уласцівы і нашаму народу. Быў час, калі нашы землі ўваходзілі ў склад Вялікага Княства Літоўскага, колішняй звышдзяржавы, а продкі адбівалі напады крыжакоў, мангола-татарскую навалу. Так, мы лагодныя, памярковыя, але пры неабходнасці адпор можам даць. Гэтыя словы можна лёгка падмацаваць фактамі. На леташнім чэмпіянаце свету ў Малайзіі наша мужчынская зборная заняла выніковае другое месца, а юніёрская — першае. І гэта пры каласальнай канкурэнцыі. У спаборніцтвах удзельнічалі прадстаўнікі 105 краін.

«ХАЧУ ПЕРАМАГЧЫ ТАЙЦА»

Нароўні з усімі ў зале працуе 16-гадовы Мікіта Шостака, навучэнец аўтамеханічнага каледжа. Негаваркі, але працавіты. Віталь Цішуроў кажа, што ў Мікіты тэхнічны склад розуму і ўсе патрабаванні даходзяць да яго з першай спробы. Летась ён здзейсніў сапраўдны фурор: за адзін год паспеў стаць чэмпіёнам свету і Еўропы сярод юніёраў.

І гэта пры тым, што хлопец тайскім боксам у «Булаце» займаецца крыху больш за год. Спартыўныя поспехі заўважлівы ў каледжы і прадаставілі Мікіту пакой у інтэрнаце, каб штотдзённыя пераезды ў яго родны Лагойск не заміналі вучобе і спорту. А напрыканцы года Прэзідэнцкі спартыўны клуб зрабіў для хлопца сапраўдны падарунак — выдзеліў, як і іншым перспектыўным маладым спартсменам, грашовую стывендыю.

— Мой прыход у секцыю па тайскім боксе — збег абставінаў, — падчас невялікага перапынку ў двухгадзінай трэніроўцы кажа Мікіта, які, да слова, раней займаўся біятлонам. — Я паступіў у каледж, даведаўся пра секцыю і вырашыў заісацца. Раней адзінаборствамі не цікавіўся. Вы не паверыце: я нават у пачатковай школе ніколі не біўся. Вырасціў пазаймацца выключна для сябе, але трэнер сказаў, што я яшчэ ў тым узросце, калі магу паспрабаваць дасягнуць чаго-небудзь у спорце. Я пагадзіўся і цяпер планую надалей развівацца ў гэтым напрамку.

Мікіта цалкам прытрымліваецца спартыўнага рэжы-

Літаральна за год Мікіта Шостака стаў чэмпіёнам свету і Еўропы сярод юніёраў.

му. Пасля заняткаў звычайна наведвае трэніроўку, потым вяртаецца ў інтэрнат, вячэрае, робіць хатняе заданне і ў 23:00 кладаецца спаць. Пад’ём — у 7:00.

Пакуль самым цяжкім боём лічыць фінал чэмпіянату Еўропы ў Кракаве, у якім сустрэўся з сапернікам з Расіі, краіны, якая славіцца добрымі маладымі байцамі. Турнір наогул аказаўся для нашага героя больш складаным, чым чэмпіянат свету.

— Спачатку я перамог паліка, пасля — немца. Перад фіналам мы спецыяльна прагледзелі відэанарэзку апошняга бою з удзелам расіяніна. Па-першае, ён аказаўся ляшучком, што выклікае дадатковы нязручнасці, а па-другое, добра трымае тэмп. Першыя два раўнды нашага бою былі роўныя, а ў трэцім я мэтанакіравана ішоў у клінч, інакш кажучы, «вязаў» саперніка, і з невялікай перавагай перамогу прысудзілі мне.

Марыць хлопец перамагчы байца з Тайланда, краіны-родначальніцы муай-тай, паспрабаваць свае сілы на дарослым чэмпіянаце свету. Дарэчы, Мікіта мае рэальную магчымасць патрапіць на рэдыму ўлюбёнага віду спорту. Сёлета ў Тайландзе адбудзецца чарговы чэмпіянат свету. Трэба толькі годна выступіць на чэмпіянаце Беларусі — і чаканая мара стане бліжэйшай яшчэ на адзін крок.

У 2009 годзе Віталь Цішуроў заваяваў Кубак свету па К-1.

Фота Тараса Шчырага

«Пост» зацікаўленасці

Я НЕ ПРОСТА ПІШУ НА «СЦЯНЕ»...

Спецыялісты з Універсітэта Пенсільваніі высветлілі, што абмен навінамі ў сацыяльных сетках нахвалі Facebook і, галоўнае, абмеркаванне павышае цікавасць да іх з боку чытачоў і дазваляе людзям быць у курсе таго, што адбываецца.

Як піша The Hindustan Times, у большасці выпадкаў маладыя людзі размяшчаюць у сябе на «сцяне» інфармацыю, зусім не задумваючыся пра яе змест. Паводзіны карыстальнікаў сацыяльных сетак даследчыкі вывучалі падчас нядаўняга эксперыменту. Яго ўдзельнікамі сталі 265 актыўных карыстальнікаў Facebook. Сярэдняя колькасць сяміхвіліннага ўдзельнікаў эксперыменту складала 400 чалавек. Аўтары даследавання назіралі за інфармацыяй, якую добраахвотнікі размяшчалі ў сябе на «сцяне», і рэакцыяй іх сяброў на гэта. Навукоўцы ўстанавілі, што навіны абавязкова трэба абмяркоўваць з сябрамі, паколькі менавіта зваротная сувязь уплывае на

зацікаўленасць у кантэнце, які размяшчаецца на віртуальнай старонцы.

Напрыклад, павярхоўныя каментарыі, а таксама звычайныя «лайкі» ад сяброў не выклікалі цікавасці ў карыстальніка, які размясціў інфармацыю. А вось глыбокая зваротная сувязь, калі сябры пішуць цікавыя каментарыі да «паста», выклікае цікавасць да навіны не толькі ў таго, хто яе размясціў, але і ў іншых людзей. Самыя эфектыўныя спосабы зацікавіць нейкай інфармацыяй іншых карыстальнікаў — гэта задаць пытанне сваім сябрам, а не размяшчаць навіны толькі для саміх сябе.

Дзелячыся навінай, якая прадстаўляе цікавасць для сяброў і прыцягвае іх увагу, карыстальнік сам пачынае ёю цікавіцца, уступае ў дыскусію. Акрамя таго, па словах даследчыкаў, у тых, хто дзеліцца навінамі ў сацыяльных сетках са сваімі сябрамі, можа ўзнікаць пачуццё сваёй уплывовасці і адчуванне, што яны могуць стаць лідарамі грамадскай думкі ў сацыяльнай сетцы.

БЫЛО — НЕ БЫЛО

«ЛІЧБАВАЯ АМНЕЗІЯ» Ў СЕЦІВЕ

Прыкладна 68% людзей скажуча факты і падзеі, калі распавядаюць пра іх у сацыяльных сетках, паведамляе The Daily Mail.

Магчымасць беспакарана прыхарашыць чарговае паведамленне падабаецца многім. Сярод самых распаўсюджаных тэм, на якія людзі хлусяць, — баўленне часу, любоўныя стасункі і праца. Так, вельмі часта тыя, хто насамрэч праводзяць вечары дома, хлусяць у сацыяльных сетках, распавядаючы сябрам, што хадзілі на вечарыну. Пры гэтым амаль палова карыстальнікаў пакутуюць ад сімптомаў паранойі і сораму за тое, што яны не адпавядаюць вобразу, створанаму ў інтэрнэце. Псіхолагі сцвярджаюць, што дух саперніцтва і жаданне выглядаць у вачах іншых лепшым, чым ты ёсць, уплывае на людзей,

аднак у выніку такой «сеткавай хлусні» ў памяці людзей адкладваюцца лжывыя ўспаміны. Псіхолагі называюць гэты феномен «лічбавая амнезія». Мы памятаем толькі выдуманую і прыхарашаную версію падзей.

Паводле вынікаў даследавання, успаміны пра падзеі, якія адлюстроўваліся ў «пастах» сацыяльных сетак, былі скажонныя ў кожнага дзясятага карыстальніка. Прычым часцей за ўсё яны не адпавядалі рэчаіснасці ў маладых людзей ва ўзросце ад 18 да 24 гадоў (16%).

Спецыялісты тлумачаць такія паводзіны зайздасцамі. Менавіта гэта пачуццё і штурхае карыстальнікаў прыхарашваць свой вобраз у сацыяльных сетках, каб не здавацца нецікавымі ў параўнанні з іншымі.

Надзея НИКАЛАЕВА.

Рэкурс

ЗРАБІЦЬ З ЖЫЦЦЯ ВІТРЫНУ

У гэтым мэта «самастрэльшчыкаў»

Сэлфі-бум у свеце адбываецца летась. Першым яго эпізодам стала цырымонія ўручэння прэміі «Оскар». Тады вядучая Элен Дэдженэ-рас выклала ў сацыяльнай сетцы Twitter свой фотаздымак на смартфон у кампаніі зорак сусветнага кіно: Брэда Піта, Брэдли Купера, Анджаліны Джалі, Мэрыл Стрып, Джуліі Робертс, Джарада Лета і іншых. Ён набыў шалёную папулярнасць, за некалькі хвілін пабіўшы рэкорд не толькі па колькасці праглядаў, але і па колькасці тых, хто падзяліўся ім з сябрамі — каля 2 мільёнаў чалавек адразу пасля публікацыі. У выніку сацыяльная сетка... «зламалася». На працягу некалькіх хвілін ніводны карыстальнік у свеце не меў доступу да сваёй стужкі. А тэрмін «сэлфі» стабільна ўвайшоў у зварот.

Да слова, прыдумка акцёраў знайшла водгук — ужо на наступны дзень сацыяльныя сеткі запоўніліся тысячамі пародый на іх учынак. З цягам часу з'явіліся толькі расла. Сёння верагоднасць не ўбачыць на чыёй-небудзь старонцы, напрыклад, у Instagram (буйная сацыяльная сетка для публікацыі фота) «сэлфі» імкнецца да нуля. Лічы, кожны можа адчуць сябе «зоркай» Галівуда і выставіць на ўсеагульны агляд фота самога сябе на працоўным месцы ці ў клубе з сябрамі.

Увогуле, падмурак для з'яўлення «сэлфі» быў закладзены развіццём тэхналогій. Смартфоны з падключэннем да сусветнага «павуціннага» дазваляюць рабіць якасныя здымкі і імгненна дзяліцца імі са знаёмымі і ўсім светам. Але што, з большага, выкладваюць у сацыяльныя сеткі карыстальнікі? За модай на фота страў

прышла мода на «сэлфі». Упэўнены, у хуткім часе з'явіцца які-небудзь новы трэнд, бо так было заўжды.

Чаму так здараецца? Адкаж мне дала адна са знаёмых: «Я фатаграфую сябе, бо люблю сябе». У гэтых словах і заключаецца ўся сутнасць цяперашняга інтэрнэту і сацыяльных сетак: людзьмі яны ўспрымаюцца як вітрына іх асабістага жыцця. «Я на вучобе, і няхай усе пра гэта ведаюць», «Я сёння такая прыгажуня, сябры ацэньце!» — вось галоўны матыў «сэлфі»-маніі. І сябры ацэньваюць — «лайкамі», саладжавымі каментарыямі.

Шчыра кажучы, у «сэлфі» можна знайсці і плюсы. Назіраць за людзьмі, якія спрабуюць выбраць той выраз твару, што ўжо дакладна ўсім спадабаецца, — справа вясёлая. Ад «качкі» (з какетліва сплюснутымі вуснамі) да «рыбы» (з шырока

адкрытымі, быццам ад здзіўлення, вачыма). Недзе натыкаюцца нават на класіфікацыю найбольш распаўсюджаных выразаў твараў аматараў «самастрэлаў» (як іх часам называюць у рускамоўным асяроддзі).

Не раз чуў і інфармацыю пра тое, што цягу да «сэлфі», маўляў, афіцыйна прызналі псіхічнай хваробай.

— З інфармацыяй пра тое, што амерыканская псіхіятрычная асацыяцыя прызнала «сэлфі» хваробай, я сутыкалася ў інтэрнэце, але наўрад ці гэта праўда, — кажа Ірэна БАХІР, псіхіятар-нарколаг дзіцячага псіхіятрычнага аддзялення Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтру псіхічнага здароўя. — Зрэшты, у Беларусі гэта паталогіяй дакладна не лічыцца. Асабіста я ў сваёй практыцы пакуль не сутыкалася з такімі праблемамі. На маю думку, цяга да «сэлфі» асаблівай небяспекі грамадству не нясе. Хутчэй за ўсё, чалавек, які штодзень па некалькі разоў здымае сябе і выкладвае фота на ўсеагульны агляд, мае звычайныя праблемы з самаацэнкай. Асноўная частка аматараў такога занятку — падлеткі і моладзь, што толькі пацвярджае тэорыю. Ім хочацца паказаць сябе з найлепшага боку, а інтэрнэт дазваляе гэта рабіць.

Дык што гэта: проста чарговы спосаб заявіць пра сябе свету? Але ці цікавіць свет тое, як вы сёння выглядаеце і з кім бавіце час? Праўда, шкоду здароўю такі заняткаў нанесці ўсё-такі можа. Узгадваецца відэа, што таксама ў пэўны час было папулярным у інтэрнэце: хлопцы з відэакамерай у руках спрабавалі зрабіць «сэлфі» на фоне праязджаючага грузавога цягніка, стоячы паблізу ад пучэй, і атрымаў па галаве нагой ад памочніка машыніста. Дарэчы, першай рэакцыяй галоўнага героя на здарэнне была радасць: «Вау! Ён ударыў мяне па галаве!»

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.
Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Небяспечны online

У апошні час усё часцей сутыкаюцца з тэрмінам «дэпрывацыя», які паходзіць ад лацінскага *deprivatio* — «страта, пазбаўленне». Дэпрывацыя — гэта не толькі псіхічная хвароба ці вынік пэўных расстройстваў, але яшчэ і свядомая адмова ад неабходных жыццёвых складнікаў, такіх як прыём ежы, патрэба ў жылі і гэтак далей. У нас гаворка пойдзе аб пазбаўленні сябе магчымасці выкарыстоўваць начны адпачынак — пра дэпрывацыю сну.

Правядзем эксперымент. Выбіраем сацыяльную сетку (у маім выпадку гэта будзе «ВКонтакте») і маніторым колькасць так званых анлайнераў са 100 сяброў (гаворка ідзе пра жыхароў суседніх краін) у пэўны прамежак часу (гадзінныя паясы практычна не адрозніваюцца). Такім чынам «сябры online»: у 23.00 — 89, у 1.00 — 48, у 3.00 — 21, у 5.00 — 13.

Гаворка ідзе пра бяскрыўдную бяссонніцу? Альбо гэта пэўная сістэма? Бо падобнае адбываецца практычна кожную ноч, прычым «сябры online» — амаль адны і тыя ж, у асноўным моладзь ад 17 да 25 гадоў.

Мой сябар Леанід з Санкт-Пецярбурга, з якім мы пазнаёмліся ў інтэрнэце, не спіць далёка не праз беляны ночы — праблема ў іншым.

— Гадоў у 14 я пачаў гуляць у WOW. Гульня падабалася, тым больш што школа асабліва не напружвала — хатнія заданні я не рабіў наогул класа з сёмага. Так што мог гуляць цэлымі днямі, — расказвае Леанід. — Потым «аказалася», што школу можна прагульваць, а значыць, і класіцы спаць пазней. Памятаю, яшчэ ў 9-м класе маці спрабавала ўздзейнічаць на мяне, калі клаўся пазней за гадзіну ночы, а ў 11-м я ўжо стабільна сядзеў да трох. Ну, і школу прапускаяў па ранацах, вядома. Праблемы з вучобай былі, не без гэтага. І праз пропускі, і праз недахоп сну. Тым не менш, нягледзячы на некалькі «двоек» у семестры ў 11-м класе, ЕГЭ я здаў лепш за ўсіх аднакласнікаў. На першым курсе ВУН я ўжо стабільна прагульваў: мог проста тыдзень прапусціць, жыць ноччу, а спаць днём. Мог наогул не спаць. Усё гэта ішло па нарастаючай і ў выніку рэжым збіўся канчаткова.

Як ён выглядае цяпер? Я не сплю каля 18-20 гадзін запар, потым адпачываю гадзін 7. Адпаведна рэжым круціцца па коле: працягваюцца каля 16 гадзін і засынаю пад раніцу. Натуральна, на вучобе я сплю, у транспарце я сплю, у кіно я сплю. Адночы заснуў седзячы на лаўцы на станцыі ў метро, мяне ўбачыла мая бабуля і вырашыла, што бацькі выгналі з дому. Было няёмка. Чырвоныя вочы, як той казаў, у наяўнасці. Часта баляць, асабліва на сонцы, хаця зрок ідэальны. З былой дзяўчынай пастаянна гулялі па начах. Потым адкрылася метро, і мы каталіся па адной лініі туды-сюды і спалі. Ці праседжалі ночы ў піццёрскіх антыкавярнях.

Леанід дае пачытаць вытрымкі са свайго дзённіка за 11-ы клас.

ЧЫМ ЯНЫ ЗАЙМАЮЦА ПА НАЧАХ,
або Не ганіце прэч Марфея!

Фізіка: «Прапусціў пяць урокаў з шасці». Англійская мова: «Шэсць пропускаў з адзінаццаці заняткаў». Асновы бяспекі жыццядзейнасці: «Не наведваў заняткі, аднакі за год няма!»

Падобнае выяўляю і сярод беларускіх студэнтаў. На маё пытанне «што ты робіш ноччу з таго, што нельга паспець днём?» я пачула наступныя адказы.

Міхаіл ЮНЦЭВІЧ, БДУП, II курс факультэта камп'ютарных сістэм і сетак:

— У асноўным баўлю час за кнігамі, кіно ці музыкай. Чытаю альбо мастацкую літаратуру, альбо нешта звязанае з вучобай, альбо проста навіны. Таксама часта, калі ёсць магчымасць, граю на гітары ці шукаю ў інтэрнэце новую для сябе музыку. Прасцей кажучы, займаюся тым, чым не заўсёды атрымліваецца заняцца паралельна з хатнімі справамі ўдзень.

Павел ЖЫЛЯНІН, БНТУ, II курс будаўнічага факультэта:

— У дзённым часе, як правіла, прагульваюся, сустракаюся з сябрамі і гляджу тэлевізар. За вучобу ў лепшым выпадку саджуся пасля апоўначы. Па начах звычайна раблю ўсё, што адймае шмат часу: крэслію графічныя работы, выконваю разлікі і чытаю.

У сеціве створана вялікая колькасць суполак, якія аб'ядноўваюць тых, хто падтрымлівае адмову сну. Іх удзельнікі павінны пісаць праз пэўны перыяд часу, што яны дагэтуль не спяць, а так-

сама ўказваць, чым займаюцца, каб не заснуць. Мэта — пабіць пэўны рэкорд суполкі (у адной з іх гэтая лічба — 81 гадзіна).

Але далёка не кожны з тых, хто не спіць ноччу, робіць гэта добраахвотна. Я маю на ўвазе людзей, якія працуюць па начных зменах.

Галіна Мікалаеўна ПАДЧЭКА, пенсіянерка з Заслаўя, кажа:

— 26 гадоў свайго жыцця я прысвяціла працы на чыгуначы. Мой графік быў пабудаваны так, што кожную чацвёртую ноч прыходзілася пакідаць дом і родных, каб выконваць працу дыспетчара. Спачатку звыкнуцца з гэтым было сапраўды нялёгка. Ды і потым амаль нічога не змянілася: пасля начной змены высыпацца не атрымлівалася, таму што я была патрэбна сямі. Дзве-тры гадзіны дзённага сну ніяк не маглі кампенсаваць паўнаватрасны адпачынак. Памятаю, аднойчы здарылася так, што магчымасці спаць у мяне не было шэсць дзён запар. Вось тады на рэабілітацыю пайшло даволі шмат часу. У любым выпадку, калі дзень і ноч мяняюцца месцамі, адчуваеш сябе разбітым, няма ні настрою, ні энергіі, ні здольнасці працаваць. Таму мне здаецца, што новая экстрэмальная звычка моладзі не спаць па начах — гэта ненатуральна і небяспечна.

Трэба ведаць, што адмова ад сну уплывае не толькі на настрой і працаздольнасць, але і на здароўе.

Ірына СТРОГАЯ, кардыёлаг, педыятр 2-й гарадской дзіцячай клінічнай бальніцы, горад Мінск:

— Вядома, маладосць — час, калі здаецца, што гадзін у сутках так мала, а паспець хочацца так многа. Аднак невыкананне рэжыму дня ў раннім узросце вядзе да псіхаэмацыянальнай неўраўнаважанасці, фармавання залежнасці і развіцця вегетатыўных расстройстваў (галаўных боляў і болю ў вобласці сэрца, няўстойлівага артрыяльнага ціску, парушэння біярытмаў арганізма). Трэба адзначыць, што любыя раны на целе загойваюцца хутчэй падчас сну. Калі дзеянне кажуць «спі, а то не вырасцеш», то не жартуюць: менавіта сон стымулюе сакрэцыю гармонаў росту. Дарэчы, адмова ад сну можа прывесці і да цукровага дыябету, і да атлусцення. Таму, як бы вам ні здавалася, што вучоба або музыка-кінігі-фільмы апоўначы — гэта нармальна, паспрабуйце вылучаць на сон па 6-8 гадзін начнога часу ў суткі, бо здароўе важнейшае за любыя неадкладныя справы. Дарэчы, рэкорд па колькасці гадзін праведзеных без сну, быў зафіксаваны ў 1963 годзе: 17-гадовы школьнік не спаў 11 сутак. Пераплонуць гэты вынік было б глупствам і небяспечай. Таму паспрабуйце размяркоўваць свой час такім чынам, каб паспяваць рабіць усё, а пасля яшчэ і добра адпачыць.

Ульяна БУДЗІК, студэнтка II курса Інстытута журналістыкі БДУ.

Новыя гарызонты

MARTIN S.: «СВАІХ ФАНАТАЎ МЫ РОБІМ СЯБРАМІ»

Увосень мінулага года мінскі беларускамоўны гурт Martin S. у дастаткова ўльтыматыўнай форме аб'явіў пра збор сродкаў на новы альбом. Ён будзе запісаны толькі пры 100-працэнтнай фінансавай падтрымцы прыхільнікаў, у адваротным выпадку гурт будзе... распушчаны. Martin S. складаецца з шасці музыкаў. Гэта Уладзімір Боська, Ілья Басько, Яўген Шэлепень, Маргарыта Мядзвецкая, Андрэй Марчанка, Гера Супакоў. Гурт — двойчы ўдзельнічаў у Еўрафэсце (2012 год, нацыянальны адбор 2013 года), фіналіст Голд-Фэст-2012, фіналіст Крот-рок-фэст-2012, уладальнік Гран-пры конкурсу «Такія пернікі 2012», паўфіналіст міжнароднага конкурсу Emergenza Belarus 2013, удзельнік шэрагу не конкурсных музычных фестываляў. Ушанаваны статуэткай «Залаты кед» альтэрнатыўнай непасовай музычнай прэміі «У кедах 2012».

Martin S.

— **Уладзімір, што стала штуршком звярнуцца да краўдфандынгу — народнага фінансавання?**

— Неяк я сядзеў са сваім знаёмым, які сказаў мне прыкладна наступнае: «Слухай, Марцін, ну скажы, каму патрэбна твая музыка, акрамя цябе? Ну, іграеш ты сам сабе, ну збіраеш нейкія залы, але ж будзь шчырым — людзі не падтрымліваюць цябе настолькі, каб насамрэч перажываць за тваё існаванне». І гэтыя словы разанулі мяне па-жывому. Адрозніў галаву палезлі дурныя думкі «а што, калі ён мае рацыю?» Я ведаю, што зараз да мяне прыйшло выпрабаванне, якое мусяць паказаць і даказаць далейшае права на існаванне.

— **Як ставіцеся да крытыкі?**

— Крытыка не проста карысная, але і неабходная. Мы заўсёды пры-

слухоўваемся да канструктыўна, вельмі чуйна да свайго слухача, бо ўсё робім для яго. Але, на жаль, не так шмат людзей могуць канструктыўна крытыкаваць, большасць скатваецца да «гэта проста абы што» і ўсё. Такія выпадкі мы ігнаруем, бо яны не нясуць ніякай зваротнай сувязі.

— **Калі казаць пра прыхільнікаў — гэта фанаты ці сябры?**

— Большасць беларускіх гуртоў ідуць па адным і тым жа шляху — спрабуюць сваіх сяброў зрабіць сваімі фанатамі. Па мне, дык гэта тупіковы варыянт. Мы робім інакш: мы сваіх фанатаў робім сваімі сябрамі.

— **Martin S. адметны тым, што не мае прадзюсара. Гэта такі прычып, ці «раскруціцца» магчыма і самастойна?**

— Мы не збіраемся кінуць усё і шукаць прадзюсара. Проста для нас творчасць — першасная. А прадзюсары нас пакуль не знаходзяць. Таму за ўсё адказваем мы, і самі спрабуем прабіцца. Ні для каго не сакрэт, што зараз вельмі папулярны сацсеткі. Гэта цудоўная пляцоўка для таго, каб прэзентаваць сябе, мець старонку гурта. Некаторыя нават не робяць сабе асобных сайтаў, бо хапае і такой старонкі. Стасункі са слухачамі там адбываюцца нашмат хутчэй. Прычым у вольнай форме.

— **Ці магчыма штучна выклікаць натхненне?**

— Штучна можна выклікаць толькі нешта падобнае на натхненне, але і вынік будзе таксама штучным і няшчырным. Мы ж робім усё ад душы, з

максімальнай аддачай. Таму на напісанне песень можа натхняць усё што заўгодна...

— **Якія ўспаміны пакінула студэнцтва?**

— Гэта была самая «адвясная» пара. Я ніколі не быў «зубрылкай», але вучыўся зусім нядрэнна. Як чалавек актыўны, займаў увес свой вольны час: тэатр, КВЗ, музыка, студэнцкае самакіраванне, праца, спартзала, ну і, безумоўна, вучоба. Успамінаў не проста шмат: часам нават здаецца, што немагчыма атрымаць іх столькі ўсяго за пяць гадоў жыцця.

— **Якім быў першы працоўны вопыт?**

— Пасля паступлення ў ВНУ я паставіў мэту пачаць забяспечваць сябе грашыма самастойна. Таму амаль адразу пачаў шукаць падпрацоўкі. Усё пералічыць цяжка: быў вартаўніком, нянькай, на будоўлі працаваў,

дамафоны ўстанаўліваў. Калі скончыў юрыдычны факультэт, пайшоў працаваць па спецыяльнасці.

— **Вы прымалі ўдзел у агучванні дзвюх частак «Галодных гульняў» на беларускую мову, спяваеце на ёй. У жыцці якая мова пераважае?**

— На працы размаўляю па-руску. Жонка мая не ведае беларускай мовы, бо дзяцінства і юнацтва прывяла за межамі краіны, таму ў сям'і таксама размаўляем па-руску. Але ж дзяцей пастаянна вучу роднай мове. А ў сваёй кампаніі і проста на вуліцы — па-беларуску.

— **У краіне зараз адбываецца папулярнызацыя вышыванак і беларускай мовы. Ваша стаўленне да гэтага?**

— А якое ў беларуса да гэтага можа быць стаўленне? Калі мы згубім сваю мову і культуру, то згубім сваю ўнікальнасць і саміх сябе.

— **Якія якасці паважаеце ў людзях?**

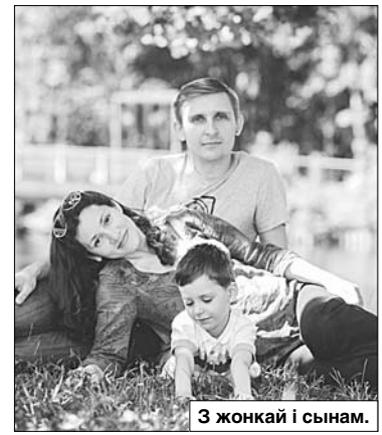
— Перш за ўсё — шчырасць. Мне здаецца, гэта самая галоўная якасць чалавека. А да здрады стаўлюся вельмі негатыўна.

— **Праекты, гурт... На сям'ю часу хапае?**

— Хапае (усміхаецца). На самай справе межы існуюць толькі ў нашых галовах. У тым ліку і межы часу. Калі ты па-сапраўднаму хочаш нечым займацца, то будзеш шукаць час і знойдзеш яго, паспееш усюды.

Кацярына ЛЯСУН.
Фота з архіваў

Уладзіміра БОСЬКІ і гурта.

3 жонкай і сынам.

Друкуецца ў «Маладосці»

Зблізу замак аказаўся вельмі змрочным, нібы ахутаны чорнаю хмараю, але Ніко ўжо падлятаў да замкавых вежаў і не хацеў вяртацца, ні пра што не даведаўся. Ён наблізіўся да акна і стаў у прагале, зазіраючы ўсярэдзіну.

Калі яго вочы прызвычаліся да паўзроку, Ніко ўбачыў, што глядзіць у вялізную залу, такую гіганцкую, што стол і крэсла ўнізе падаваліся лялечнымі. У зале быў камін памерам з мескую браму, а ў фатэлі сядзеў хударлявы мужчына, які ўважліва сузіраў анельскую постаць, што нечакана з'явілася ў акне. Чалавек маўчаў, чакаючы першага слова ад нябеснага госця.

Ніко не знайшоў нічога лепшага, як асцярожна, але як мага больш ветліва вымавіць: «Дзень добры!»

Змрочны мужчына, аднак, яшчэ крыху счакваў, нібы падбіраў словы, але ўрэшце сказаў: — Ну добры дзень добры... Спускаяся да мяне, калі ўжо прыляцеў... анёлак!

Ніко, не жадаючы парушаць законы ветлінасці, зляцеў з акна і нібы нырнуў у халодную чорную ваду, нагэтулькі змрочная атмасфера панавала ў зале. Мужчына ўважліва вывучаў яго, нерухома сядзячы ў сваім фатэлі, падобным да трона. І нічога на яго твары не выдала настрою, ніводнага зморшчынка не зварухнулася, каб паказаць сапраўдныя пачуцці. Ніко ажно працяла холадам ад такой «гасціннасці».

— І якія ж навіны ты прынёс мне, анёл? — нарэшце запытаў мужчына.

Яго словы ў пустой, велізарнай, як горад, зале прагучалі вельмі пагрозліва.

— А... Ніякіх! Я проста хацеў пазнаёміцца... Вы хто?

І раптам позірк Ніко натрапіў на ненатуральна гіганцкі камін. У ім валаялі згравашчаныя абы-як чалавечыя косткі. Ніко ўмомант усё зразумеў.

— Дык вы — людзжэр! — ледзь знайшоў сілы прашаптаць Ніко і, працяты жахам, пасунуўся назад.

— А чаго табе палохацца? Ты ж не чалавек! Ты ж анёл! — спакойна адзначыў Людажэр, і, заўважаючы, што яго спроба супакоіць госця не дала вынікаў, абярнуўся і паглядзеў на той камін, які так спужаў анёла.

Пабачыўшы тое, што перапахала анёла, Людажэр нечакана зарагатаў. Ён смяяўся доўга, усхліпваў і выціраў набягаючы ад смеху слёзы. Нарэшце спыніўся. Ён больш не меў драпежнага выгляду, але Ніко праз гэта лепей сябе не адчуваў. Ён стаяў ля стала і калаціўся ад жаху. Людажэр пачаў зноў супакойваць анёла.

— Ты што? Ты думаеш, гэта чалавечыя косткі? Ха-ха! Дык гэта ж бутафорыя, муляж! Дзеля антуражу! Сымбалічнасць, так бы мовіць! Эге, ды цябе ж калоціць! Ды не стой ты, сядай!

Другога фатэля ў зале не было, таму Ніко давалося сесці на стол. Зразумеўшы, што ніхто не збіраецца яго есці, анёл адчуў вялікую палёгку, але сэрца ўсё адно калацілася. Ну папраўдзе, калі разважыць: даволі непрыемна ляцець у госці і трапіць да Людажэра!

А той тым часам працягваў:

— А ведаеш, як людзей жаруць? Не, ніякага мяса, ніякай крыві — ты што! Гэта ж казка! А вось як — слухай. Я ў казцы найразумнейшы. Няма нікога, больш абазнанага за мяне — хіба толькі сам Казачнік, але гэта асобная размова. Дык вось. Прыйдзе да мяне чалавек, захоца са мной паразмаўляць — а я ўсё яго хібы выкрываю, усе памылкі заўважаю, усе меркаванні аспрэчваю... Чалавек выкладзе мне свой светапогляд, а я ўсё павыкручваю, усё ў іншым святле падам... Зруйнаваў светапогляд — вось і няма чалавек! Зразумеў? Сцяміў, анёл?

— Сцяміў, — нарэшце выціснуў з сябе Ніко. — Але не! Нічога я не сцяміў! Я, па праўдзе, не зразумеў, навошта Вам гэта трэба? Навошта знішчаць людзей? Нават маральна — навошта? Які ў гэтым сэнс?

— Э-э-э, — Людажэр зноўку стаў сур'ёзным, нібы нацягнуў

маску, — такія пытанні нельга задаваць. Такое маё, Людажэра, прызначэнне. Думаеш, проста быць найразумнейшым? Мяркую, вельмі весела жыць, не маючы суразмоўцаў? Ведаеш, якія думкі, якія ідэі нараджаюцца ў мяне тут? — і Людажэр пастукаў худым, доўгім пальцам па сваім ілбе. — Такія ідэі! І няма ніводнага, хто зразумеў бы мяне! Няма нікога побач са мною, хто зразумеў бы мае пачуцці! Людажэр, ага, ён кепскі, ён брыдкі, ён агідны, гэты Людажэр... А можа, я проста шукаю суразмоўцу?

Сэнс казкі ані трохі не высвятляўся, толькі хаваўся глыбей ды глыбей. Ніко нічога не разумев.

Аднак такая бессэнсоўнасць не магла перашкодзіць яму быць шчаслівым. Бо, каб зрабіць анёла няшчасным, трэба адабраць у яго крылы. А Ніко крылаў не губляў, яны падпарадкоўваліся яму гэтаксама добра, як і ў першы дзень. І Ніко лётаў, лётаў бесперапынна, і людзі, заўважаючы яго з зямлі, крычалі:

— Глядзіце, анёл праляцеў!

Югася КАЛЯДА

JE SUIS TON ANGE GARDIEN

Урывак з аповесці

Можа, мне сяброў нештае? А вы ўсе: Людажэр, Людажэр...

Ніко, нібы заварожаны, не зводзіў вачэй са свайго вусцішнага знаёмца. Людажэр быў бы вельмі прыгожым, адзначыў Ніко, калі б яго твар не быў скрыўлены нейкім прадчуваннем няшчасця: нібы пякельную пачатку меў той на лбе.

Анёл не захацеў больш ні хвіліны заставацца ў гэтым прытулку нянавісці і ўзаемапаразуменняў.

— Дык я паляцеў? — пацікавіўся ён у Людажэра, які зноў знерухомеў у сваім крэсле.

— Ляці, мой анёл... Ляці!..

Ніко паспешна памкнуўся да акна, спінаю адчуваючы цяжкі позірк. Здавалася, што ў апошніх словах Людажэра прагучалі ноткі шкадавання. Мабыць, анёл выпадкова прынёс яму крышчачку свайго шчасця.

— Дык вы — людзжэр! — ледзь знайшоў сілы прашаптаць Ніко і, працяты жахам, пасунуўся назад.

— Э-э-э, — Людажэр зноўку стаў сур'ёзным, нібы нацягнуў

Ніко завітаў і да Ніні, хаця ён усё радзей ды радзей ашчаджаў час на гэтыя візіты. Рэч была ў той самай бессэнсоўнасці. Што яму магла даць гэта хай сабе і з залатымі валасамі? Ён прылятаў — а Ніні штотаз сядзела на пяску ды шпурляла каменчыкі ў ваду. Ніко аднойчы сказаў ёй, што такім чынам Ніні хутка знішчыць усё возера, але яна не зразумела жарту.

Ніні таксама была таямніцай для Ніко, але ён чамусьці не меў палкага жадання выкрываць яе. Ніні з кожнай сустрэчай здавалася Ніко ўсё больш і больш нецікавай, і прыгажосць яе таксама не мела ніякага сэнсу. Ніко працягваў запэўніваць дзяўчыну, што ён яе анёл-абаронца, але прылятаў да чорнага возера штотаз праз большыя прамежкі часу. Напачатку — штотдзень, потым — праз дзень, далей — разы два на тыдзень, а аднаго дня, раптам згадаўшы Ніні, Ніко

Югася Каляда — не тая аўтарка, з якой трэба знаёміць чытача: яе кнігу «Галоўная памылка Афанасія» Ігар Бабкоў назваў «самым скандальным і кантраверсійным літдэбютам дзесцігоддзя». Творы Югасі друкаваліся на польскай, літоўскай, украінскай і рускай мовах. Гісторык і юрыст па адукацыі, яна працуе ў галіне рэкламнага бізнесу. Назва аповесці, што друкуецца ў «Маладосці» гэтым разам, перакладаецца з французскай мовы як «Я твой анёл-абаронца».

заўважыў, што не наведваў яе цэлы месяц.

Анёла турбавалі больш значныя пытанні. І, урэшце, засынаючы ў белым высокім доміку, ён пастанавіў наведваць сваю старую, вельмі старую знаёмку.

Ніко прагнуўся і, не разважаючы, паляцеў наўпрост да Бабы Ягі. Бо памятаў, як тая прапанавала завітаць, калі перад ім паўстануць невырашальныя пытанні.

Баба Яга сядзела на ганку, звесіўшы ногі. Ніко здалосся, што яна чакала ягоны прылет.

— Ну што, анёл, заходзь! — Яга паднялася ды запрасіла яго ў хату. — Доўга ж ты лётаў, мушу сказаць!

Яны па звычцы селі пры сталае.

— Ну распавядай, якія невырашальныя пытанні з'явіліся!

Баба Яга ўсміхалася настолькі загадкава, што Ніко пачыналі браць сумневы: а ці не ведае ўсё наперад гэтая вядзьмарка няпэўнага веку?

— А пытанні вось такія... Мабыць, вырашальныя... Як бы сфармуляваць... Карацей: я не бачу сэнсу!

— У чым?

— У казцы! Ці мае казка сюжэт? Я думаю, што кожная казка мае сюжэт і сэнс, пэўную логіку, але я не бачу нічога! Я заблытаўся. Навошта я існую? Проста каб быць шчаслівым? Каб лётаць над галовамі? Я хутка засумую — мне нецікава! І яшчэ. Апроч шчырасці, якія ёсць казачныя

законы? Я ўявіў дом — і з'явіўся дом, я думаю пра залатыя цмокаў — і ўбачыў залаты бляск! Я падумаю — і ўсё ўзнікае? Але ж я не думаю ані пра Людажэра, ані пра мора, ані пра гарады! Як узнікла казка?

Баба Яга працягвала пяшчотна ўсміхацца, чым пераконвала Ніко ў сваіх здольнасцях прадбачыць і чытаць думкі.

— Лагічна! Пачнем з канца. Хто стварыў казку, пытаеш? Слухай. Казку стварыў Казачнік. Як — нам гэтага не спасцігнуць. Ёсць Казачнік, які надзяліў герояў паўнамоцтвамі... Але мы не можам зруйнаваць казку. І не ў нашых сілах загадаць асноўны сюжэт. Яго тут не ведае ніхто, так што не засмучайся. А цяпер наконт сэнсу — твайго існавання ў прыватнасці. Тут больш складана. Ты мусіш сам знайсці сэнс або вынайсці яго на пустым месцы. Запаўняй сваё жыццё, як ведаеш і чым ведаеш. Дапоўні казку ўласнай сюжэтнай лініяй! Тут табе ніхто не дапаможа, і пытайся толькі самога сябе: а што я рабіў? Ці не марнаваў часу? Ці спазнаў новае? І — галоўнае! — ці быў я шчыры? Ну што, анёл, уцяміў?

— Аё-яёй! — Ніко паціснуў крыламі як плячымі. — Усё няпроста! Казка, выходзіць, гэта не дзіцячы забавкі!

На ганку, перш чым развітацца, Баба Яга дадала:

— І яшчэ. Памятай: ты можаш сустрэць Казачніка. Ён бачыць усіх нас наскрозь. Шчырасць, сумленнасць — гэта асноўнае. Ляці, мой анёл, ляці!

SEX=БАЛЯСЫ

Фота Сяргея Нікановіча.

ЧАС «БАТАНАЎ» І «ДРЫВАСЕКАЎ»

Увага, навіна! Хутка на вуліцах усіх вёсак і гарадоў! Будзьце ў курсе, не прапусціце! Нечаканы паварот падзей! Новы трэнд года! Упершыню і толькі для вас! Ашаламляльная прыгажосць і шарм! Выбух густы і вытанчанасці! Мара дзяўчат і будучых цешчаў!.. Нешта я з ходу разбалбатаўся, праўда? Як у тым анекдотце: «Працуюць усе радыёстанцыі краіны, працуюць усе радыёстанцыі краіны! Хто не працуе — той не радыёстанцыя!» Але ж навіна вартая таго. Дык вось, не было б тое, было б што другое: на змену хіпстараў (хлопцам з бародкамі і ў вузкіх штоніках), знікненне якіх прадракалі напрыканцы мінулага года, прыходзіць новая мужчынская мода. Але не ўсё так проста...

Ніколі не здагадаецца, пра якую моду размова, калі ўжо не ведаецца пра гэта дакладна («Сустрэла мужчыну сваёй мары. Госпадзі... Ну і мары ў мяне!») У Вялікабрытаніі і ЗША яе называюць па-рознаму, як і крыніцы ўзнікнення, але па сутнасці гэта фактычна адно і тое ж. Калі вельмі проста, англічане вядуць гаворку пра «нармкор»: «супернармальны» стыль — рэчы па-за часам, якія захаваюць сваю непаўторнасць і індыўідуальнасць і праз гады. Памятаецца, як у Валерыя Сюткіна ў песні «Вася»: «На нём всегда костюм отличный/Оттенка кофе с молоком...» Ці прыгадаем мару аднаго з герояў кінастужкі «Джэнтльмены ўдачы»: «Аўтамашыну куплю з магнітафонам, пашью касцюм з адлівам — і ў Ялту!» Праўда, наконт вуліц вёсак я, прызнаюся, паспяшаўся ў запале. (Адразу ўзгадваецца фраза з фільма «Любоў і галубы», калі галоўны герой вяртацца дадому ў вёску: «Это откудова это к нам такого красивого дяденьку замело?») Трэнд новага года — «мужчына нябеснай прыгажосці» — жыхар хутчэй гарадскі. Як у той жа песні Сюткіна далей: «И побродить по улицам столичным/Очень любит он...» Гэткі «батан» ад моды...

Амерыканцы вынайшлі альтэрнатыўны стылю метрасексуалаў. Памятаецца даўняе: «Ва Ухрупінску не сустрыць ніводнага метрасексуала, ёсць толькі маршрутсексуалы. Ну няма ва Ухрупінску метро!». Новы трэнд называецца «ламберджэк» (ламберсексуалы) і мае цікавае паходжанне. Слова перакладаецца з англійскай мовы як «дрывасек». Менавіта знешні выгляд паўночнаамерыканскіх дрывасекаў — барадатых моцных мужыкоў у фланелевых клятчастых кашулях і з сякерай у руках — лёг у аснову новага стылю. (Ага, «нішто так не выклікае прыхільнасць да сябе, як усмешка на твары і сякера ў руцэ») Янкі кажуць, што ламберсексуалы — у адрозненне ад метрасексуалаў — больш зацікаўленыя ў жыцці на свежым паветры, чым прыгажосцю і дарагой моднай вопраткай. На знешні выгляд ламберсексуалаў паўплывала, акрамя стылю дрывасекаў, культура хіпстараў — барада засталася, але яна, як і прычоска, павінна быць дагледжанай, а сам яе носьбіт мець вытанчаны густ і любіць... хатнюю кухню. (Мара спадарожніцы жыцця, праўда? «Заканчваецца другі год нашага сужэнства. Муж дагэтуль упэўнены, што не ўжывае кабачкі і цыбулю».) Прадстаўнікі новай мужчынскай моды — тыповыя гарадскія жыхары, якія працуюць у сферы новых тэхналогій і атрымліваюць прыстойны заробак (безумоўна, такі не скажа, што «назва маркі машыны «Інфініці» вельмі добра адлюстроўвае суадносіны яе цаны і маёй зарплаты»).

А што, па вялікім рахунку, змянілася? Хіпстара памылі галовы і схадзілі ў цырульнію — падраўнялі бароды?

У чым сыходзіцца і амерыканцы, і брытанцы, дык гэта ў тым, што вопратка не павінна «кідацца» ў вочы. У ёй павінны быць добра прадуманыя лініі, але чым прасцей, тым лепш. Новая мода заснаваная, хутчэй, на жаданні зліцца з навакольнымі, чым вылучыцца сярод іх (маўляў, усе ўжо стаміліся ад гэтага).

Прадстаўнікі стылю павінны выглядаць так, як быццам бы яны ўвогуле не клапаціліся пра сваю манеру апранацца. Прачнуўся, адчыніў шафу: што першае выпала з яе — у тым і пайшоў. Маўляў, нікому не патрэбныя твае ахвяры, каб выглядаць, як кажуць, на ўсе сто. Няхай яны гэта нашаму прыгажару полу раскажуць!.. «Новая сукенка дзейнічае на жанчыну, як чатыры кілішкі гарэлкі на мужчыну. Надыходзіць лёгкае галавакружэнне, і няцерпна хочацца сексу».

...Як асабіста аўтар ставіцца да ўсіх гэтых новых павеваў маладзёжнай моды? Па прынцыпе: цырк згарэў, а клоўны... пераапраўліліся. «Жадаецца хлеба і відовішчаў? Да вашых паслуг пекар-клоўн!». А што, па вялікім рахунку, змянілася? Хіпстара памылі галовы і схадзілі ў цырульнію — падраўнялі бароды? Не тое, каб я быў супраць усёй моды ўвогуле. Насамрэч, калі такія перамены адбываюцца ў ёй нібы па нейкай камандзе, то міжволі пачынаеш усё больш думаць пра тое, што маладзёжная культура — гэта вялікі бізнес. Памятаецца, мы вышэй згадвалі пра добры заробкі патэнцыяльных прадстаўнікоў новай мужчынскай моды, да якіх, відаць, вельмі лася мадэльеры, дызайнеры і вытворцы вопраткі? Тут ужо атрымліваецца, як у анекдотце. «Разумею, на адным — ніякі! Трэба шмат сексу!» Таму, каб не ліць ваду на «млын» таго бізнесу, хацелася б звярнуцца найперш да дзяўчат з анекдотам-заклікам: не кідайце хлопцаў, вакол і так ужо зашмат рэпераў, а будучы яшчэ і ламберсексуалы.

Кастусь ХАЦЕЛАЎ-ЗМАГЕЛАЎ.

«У АДРОЗНЕННЕ АД МНОГІХ, У МЯНЕ ЁСЦЬ ГОЛАС»

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар. «43».)

— У фінале адбору на «Еўрабачанне» вы сталі другой, пасля чаго пісалі ў сацыяльных сетках «Мне вельмі радасна, бо для мяне гэты вынік — перамога»...

— Той факт, што я аказалася на другім месцы, выклікаў у мяне шок: я не разлічвала на такі вынік, таму высокі адзнакі журы расцэньваю для сябе як перамогу. У адрозненне ад іншых удзельнікаў, у мяне не было магутнай піяр-кампаніі... Я атрымала стымул, каб у наступны раз зрабіць усё яшчэ больш прафесійна.

— Вы супрацоўнічаеце з прадзюсарскім цэнтрам Паўла Клышэўскага. Калі адбылося ваша знаёмства?

— Некалькі гадоў таму я ўдзельнічала ў конкурсе NEW OPEN, дзе Павел быў у складзе журы. Я выйграла той праект, і тады мы пазнаёмліліся. Ён запрасіў мяне выкладаць вакал у гурце «Cherry Lady» і з таго часу пачалося наша шчыльнае супрацоўніцтва.

— Якая ў вас мэта ў музыцы?

— Стаць папулярнай. Пісаць якасны музычны матэрыял. Пачаць рабіць гэта нарэшце самастойна. Сёння не хапае часу на творчасць, а напрацовак ляжыць ужо безліч. Хочацца даказаць — сабе ў першую чаргу і тым, хто побач, — што я вартая высокіх пазіцый у музычным бізнесе і магу ўзяць розныя ўзнагароды. Вось толькі хочацца ўсяго і адразу.

— Да навучання ў кансерваторыі вы скончылі музычнае вучылішча імя М. Глінкі. Шлях у музыку быў мэтанакіраваным выбарам?

— Спяваць мне падабалася заўсёды. Але, напрыклад, у музычнай школе я не навучалася, а ў вучылішча трапіла выпадкова — проста праз тое, што там прымалі дакументы раней, чым на гістарычным факультэце, куды я збіралася паступаць. Прычым на гістарычны я магла ісці нават без іспытаў, бо ў мяне былі добрыя атэстат, выдатна здадзенае тэсціраванне і абласная алімпіяда за плячыма. Усяго толькі і трэба было — занесці дакументы. Але, падлічыўшы ўсе свае балы, я падумала, што і ў музычнае вучылішча магу прайсці, калі здам экзамен па спецыялізацыі на станючую адзнаку. Безумоўна, займалася з рэпетытарам сальфеджыя і брала ўрокі на фартэпіяна. Здала іспыт на «дзвятку» і паступіла. Цяпер магу запэўніць: калі ў вас ёсць голас, мазгі і жаданне працаваць над сабой, то музычная школа зусім не абавязковая... Але і добры голас яшчэ не гарантыя поспеху.

Я дагэтуль займаюся самаадукацыяй, бо ў нас, на жаль, не даюць таго ўзроўню, што патрэбны артысту, які хоча дасягнуць сусветных пазіцый. Хаця кансерваторыя — «крутая» школа. Я буду заўсёды ўдзячна свайму выкладчыку прафесару Людміле Колас, і пасля заканчэння кансерваторыі працягну хадзіць да яе на заняткі. Бо мне важна падтрымліваць форму. Наогул так, як оперны вакал, нішто іншае не развівае галасавы апарат. Таму, калі ты здольны спраўляцца з нагрузкамі оперных партый, то зможаш спаваць усё.

— Пра тую ж Ганну Нятрэбку даводзіцца чуць, што яна дазваляе сабе часам такалі паводзіны на сцэне, якія выклікаюць здзіўленне ў публікі. Вы станюча ставіцеся да такога шталту імпрывізацыі ў творчасці?

— Я таксама люблю разбураць рамкі, як у вакальным плане, так і ў паводзінах не супраць эптажу. Нават нягледзячы на тое, што я дзяўчына не худая, якіх так любяць у нашым шоу-бізнесе. Але ў адрозненне ад многіх, у мяне ёсць голас. Я навучаюся ў кансерваторыі, і калі ў пэўны момант такалі сабе паўгалавы і набіла татуіроўку, мая прафесар была здзіўлена. Так што я здольная шакіраваць людзей. Але я за тое, каб ва ўсім была вытрымана мера.

— Змагі б вы выбіраць паміж оперным мастацтвам і эстрадай?

— Даводзіцца выбіраць. Я не нацэлілася на оперную сцэну, хаця разумею, што мела для гэтага шанцы і магла б працаваць выключна на тое, каб трапіць у тэатр. Але тады трэба было б ездзіць на розныя оперныя конкурсы ўжо даўным-даўно. А я вось пяць гадоў ганяюся «за думам зайцамі»... У пазамінулым годзе рыхтавалася да адбору на «Еўрабачанне».

час нават не здагадаваліся пра маё існаванне. А пазней як пачала «вясляцца»! Спявала, танцавала. Перад сном любіла слухаць «Пінк Флойд», а прачынацца — пад «Модэрн Токінг», і ў бацькоў заўсёды прасіла ўключыць мне «Морду токам». Быў у маім жыцці і этап падраных джынсаў, перафарбоўвання валасоў у сіні колер. Потым пачалі з'яўляцца татуіроўкі. Словам, я была нефармадкай.

— У вас ёсць нейкія мары, якія засталіся нерэалізаванымі з дзяцінства?

— Я мала адпачываю, а хочацца больш вандраваць. Я вырасла ў Крыме, у Алушце. Мы пераехалі, калі вучылася недзе ў восьмым класе, таму мне вельмі не хапае ў Беларусі мора і сонца, якімі заўсёды зараджалася...

«Спяваць мне падабалася заўсёды. Але, напрыклад, у музычнай школе я не навучалася, а ў вучылішча трапіла выпадкова — проста праз тое, што там прымалі дакументы раней, чым на гістарычным факультэце, куды я збіралася паступаць».

Цяпер збіраюся адбірацца на «Славянскі базар» і «Новую хвалю».

— Голас — гэта дар ці інструмент, якім вы навучыліся ўпраўляць, працуючы над сабой?

— Голас у мяне заўсёды быў. Але, параўноўваючы тое, што я мела ў 17 гадоў, і які дыяпазон ёсць цяпер, бачу вялікую розніцу. І, паверце, я шмат гадзін правяла за працай, каб дамагчыся гэтага. Не адзін год патраціла, жадаючы зрабіць з сябе добрую вакалістку нават з тэхнічнага пункту гледжання.

— Улічваючы, што на сцэне вы не супраць пахуліганіць, ці ёсць месца такой праяве вашага характару ў звычайным жыцці?

— Я ў жыцці такая ж, як і на сцэне. Люблю жартаваць з роднымі і сябрамі. У мяне кожнае выступленне пачынаецца з вясёлага стэндапа. Нават мае студэнты нярэдка пакутуюць ад майго панучыя гумару... Мама расказвае, што да дзіцячага садка я была ціхім дзіцем, нашы суседзі пэўны

— Жыццё артыста — гэта пастаянная гастролі, пераезды, праца на карпаратывах у святы. Вас прываблівае такая перспектыва?

— Я ўжо сёння добра разумею, што гэта такое. І не думаю, што нешта зменіцца ў параўнанні з тым, як я жыю зараз. Калі я скончу кансерваторыю, то вызваліцца першая палова дня і змагу свой час траціць на нешта іншае — рэпетыцыі, харэаграфію... А святы праводзіць на працы — мне ўжо не прывыкаць. Напрыклад, апошнія пяць гадоў на зімовыя святы дома мяне не бывае.

— Не баіцеся, захапіўшыся кар'ерай, упусціць нешта ў іншых сферах жыцця?

— Мне гэта не пагражае, бо ўжо не адзін год сумяшчаю сцэну і асабістае жыццё. Мой малады чалавек не артыст, але таксама чалавек творчы, таму заўсёды мяне разумее і падтрымлівае. У нас ёсць каханне, давер, павага — і ўсё атрымліваецца.

Алена ДРАПКО.

ЧЫРВОНКА
ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ №12

ад 19 лютага 2009 года выдана

Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі газеты —

Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»,
грамадскае аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі».
Дырктар — галоўны рэдактар
КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

Адказныя за выпуск: рэдактар аддзела

Надзея НІКАЛАЕВА, рэдактар аддзела Сяргеі РАСОЛЬКА.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Адрас рэдакцыі: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

Кантактныя тэлефоны: 292 44 12, 287 17 41.

e-mail: info@zvyazda.minsk.by

Газета адрукаваная ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве

«Выдавецтва «Беларускі Дом друку».

ЛД №02330/0494179 ад 03.04.2009.

220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20.852.

Нумар падпісанні ў 19.30 28.01.2015 г.

КВАТЭРА СА ЗНАКАМ «УЛАСНАСЦІ»

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

Калі ў грамадзян ёсць чэкі «Жыллё», то яны даюць іх з выпіскай са спецыяльнага чэкавага рахунку. Калі ёсць ільготы, то падаюцца арыгіналы адпаведных дакументаў (на агляд) і іх копіі. Гэта датычыцца інвалідаў і ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны, ліквідатараў аварыі на ЧАЭС, а таксама інвалідаў з дзяцінства, якія мелі права на жыллёвыя льготы, г. зн. якія нарадзіліся да 1 ліпеня 1992 года.

Нельга прыватызаваць жыллё ў дамах, якія знаходзяцца ў стадыі рэканструкцыі і капітальнага рамону.

Анатоль Шагун удакладняе, што вялікая частка непрыватызаванага жылля знаходзіцца ва ўласнасці мясцовых выканаўчых органаў. Таму самы прасты шлях — прысці ў мясцовы выканкам і на стэндзе «Адно акно» паглядзець, якія патрэбны дакументы і куды звяртацца. Там усё выкладзена. Калі жылфонд належыць нейкай арганізацыі рэспубліканскай формы ўласнасці, то трэба звяртацца ў гэтую арганізацыю. Потым заяву павінны разгледзець у месячны тэрмін.

ШТО НЕ ПРывАТЫЗУЮЦЬ

У адпаведнасці з артыкулам 135 Жыллёвага кодэкса Беларусі не падлягаюць прыватызацыі жылля памяшкан-

ні сацыяльнага карыстання, службовыя кватэры, пакоі ў інтэрнатах, аб'екты спецыяльнага службовага жыллёвага фонду, спецыяльныя жылля памяшканні, жылля памяшканні камерцыйнага выкарыстання і іншыя, пералічаныя ў гэтым артыкуле. Нельга прыватызаваць жыллё ў дамах, якія знаходзяцца ў стадыі рэканструкцыі і капітальнага рамону. А вось па кватэрах, якія не прыдатныя для пражывання па санітарных і тэхнічных патрабаваннях і падлягаюць зносу, апошняя акалічнасць не з'яўляецца падставай для адмовы ў яе прыватызацыі. Галоўнае, каб такая кватэра дзяржаўнага жыллёвага фонду была прадастаўлена жыхару па бестэрміновым дагаворы найму.

КОЛЬКІ ПЛАЦІЦЬ

Вячаслаў Абрамаў паведаміў, што артыкулам 141 дзейнага Жыллёвага кодэкса прадугледжана, што кошт аб'екта прыватызацыі вызначаецца з улікам яго спажывецкіх якасцяў у цэнах, якія дзейнічаюць на дзень падачы заявы аб прыватызацыі. Як развіццё гэтай нормы была прынята Пастанова Савета Міністраў Беларусі № 421 «Аб зацвярджэнні палажэння аб вызначэнні кошту аб'ектаў прыватызацыі». Таму цана прыватызацыі вызначаецца шляхам множання спраўднага кошту такога памяшкання на каэфіцыенты яго спажывецкіх якасцяў. А вось калі ацэначны кошт прыватызацыі жыллага памяшкання па гэтым алгарытме будзе на 30% і больш перавышаць вызна-

чаны ў тым жа парадку ацэначны кошт двух або больш аналагічных жылых памяшканняў тыпавых спажывецкіх якасцяў (па годзе ўводу ў эксплуатацыю, тэрытарыяльнай прыналежнасці), то камісія па прыватызацыі можа звярнуцца да атэставанага ацэншчыка па вызначэнне рыначнага кошту такога памяшкання. У выніку ў дагавор прыватызацыі і ў рашэнне камісіі аб прыватызацыі будзе ўключана кошт, які лічыцца найменшым — альбо рыначны, альбо ацэначны.

ЗАМЕЖНИКАМ — БЕЗ АБМЕЖАВАННЯЎ

У нашых гарадах шмат грамадзян Расіі і іншых замежных дзяржаў, якія атрымалі жыллё ў спадчыну. А ці маюць яны сёння права на прыватызацыю такіх кватэр?

На гэты конт Анатоль Шагун паведаміў, што парадак і ўмовы прыватызацыі жылых памяшканняў дзяржаўнага жыллёвага фонду вызначаны раздзелам 23 Жыллёвага кодэкса Беларусі, у адпаведнасці з якім суб'ектамі прыватызацыі жылых памяшканняў з'яўляюцца грамадзяне. Такім чынам, беларускае заканадаўства не мае абмежаванняў для замежных грамадзян, а таксама грамадзян, якія маюць пасведчанне на права жыхарства, па прыватызацыі жылля, прадастаўленага ім па дагаворах найму жылых памяшканняў дзяржаўнага жыллёвага фонду ў бестэрміновае карыстанне. Гэта датычыцца і магчымасці прыватызацыі ў растэрміноўку.

ПРА НАЛІЧЭННЕ ЧЭКАЎ «ЖЫЛЛЁ» ТРЭБА ЗАБЫЦЬ

Налічэнне чэкаў «Жыллё» жыхарам краіны працягвалася з 1 ліпеня 1992 да 1 ліпеня 1999 года. Аб спыненні налічэння чэкаў «Жыллё» было абвешчана ў сродках масавай інфармацыі больш чым за год. Такім чынам, усе грамадзяне Беларусі мелі роўную магчымасць на працягу сямі гадоў налічыць жыллёвыя квоты, лічыць Анатоль Шагун.

Яшчэ на працягу наступных сямі гадоў (з 1 ліпеня 1999 года па 1 студзеня 2006-га) у адпаведнасці з артыкулам 11 Закона аб прыватызацыі грамадзяне мелі права выкарыстоўваць на прыватызацыю жылых памяшканняў толькі свае, але і набытыя па дагаворах куплі-продажу ў іншых асоб чэкі «Жыллё». Гэта таксама ў шмат разоў зніжала кошт прыватызацыі жылля. Так было раней. Цяпер кошт жылых памяшканняў для мэты прыватызацыі вызначаецца ў цэнах, якія дзейнічаюць на дзень падачы заявы аб прыватызацыі, за вылікам кошту іх зносу. Аднаўленне налічэння чэкаў «Жыллё» заканадаўствам не прадугледжана.

САЦЫЯЛЬНАЯ КВАТЭРА СТАТУС НЕ ЗМЕНИЦЬ

Ці атрымаюць права на прыватызацыю жыхары сацыяльнага жылля? Канстанцін Кулікоў паведамае, што такіх пытанняў паступае вельмі шмат. Звяртаюцца не толькі сіроты, але і інваліды, і ветэраны, і ма-

ламаёмныя, якія мелі права на атрыманне сацыяльнага жылля. Ёсць норма Жыллёвага кодэкса, артыкул 135, згодна з якім сацыяльнае жыллё — гэта жыллё, якое даецца ў валоданне пажыццёва, але яго не можа прыватызавацца. У самім дагаворы найму памяшкання сацыяльнага карыстання напісана, што яго не павінна дзяліцца, абменьвацца, дарыцца і прыватызавацца. Разам з тым у такіх карыстальнікаў узнікае асцярога, што іх жыллё можа стаць арэндным. Спадар Кулікоў запэўніў, што такое памяшканне арэндным не стане, яно застаецца сацыяльным жыллём.

ДЛЯ ТЫХ, ХТО НЕ ПАСПЕЕ — ПЛЮС ПЛАТА ЗА КАРЫСТАННЕ

Што будзе з жыллымі памяшканнямі дзяржаўнага жыллёвага фонду, якія грамадзяне не паспеець альбо не змогуць прыватызаваць да 1 ліпеня?

Тады ўжо з 1 ліпеня 2016 года жылля памяшканні дзяржаўнага жыллага фонду, якія па нейкіх прычынах не былі прыватызаваны, трапяць у разрад кватэр камерцыйнага карыстання, паведаміў намеснік міністра. За іх карыстанне будзе спаганяцца пэўная плата. Яна будзе вызначацца

аблвыканкамамі і Мінскам гарвыканкама шляхам увядзення паніжальнага каэфіцыента да той стаўкі, па якой бярэцца плата за карыстанне новым пабудаваным арэндным жыллём. Паніжальны каэфіцыент для абласцей будзе складаць 0,1, ці 10% ад стаўкі за карыстанне новым арэндным жыллём, для Мінска — 0,2, (20%). Людзі, якія не прыватызавалі жыллё, змогуць і далей пражываць у гэтых памяшканнях, але будучы ўносіць плату за іх выкарыстанне. Ёсць механізмы, якія дазваляюць частку такіх памяшканняў перавесці ў разрад сацыяльнага жылля, за якое не прыйдзецца плаціць. Вядома, што заяву на адпаведны перавод зможа напісаць абмежаваная колькасць асоб, у першую чаргу гэта тыя, хто мае нізкі даход і лічыцца найменш сацыяльна абароненым. Нагадаю, што да грамадзян, якія маюць права на атрыманне жылых памяшканняў сацыяльнага карыстання, аднесены, у прыватнасці, пенсіянеры і асобы, якія дасягнулі пенсійнага ўзросту; грамадзяне, жылля памяшканні якіх (у тым ліку якія належаць ім па праве ўласнасці) з-за надзвычайных сітуацый прыроднага і тэхнагеннага характару сталі непрыдатнымі для пражывання, і іншыя.

Сяргей КУРКАЧ.

ІЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

02.03.2015 в 11.00 по адресу: 230015, г. Гродно, ул. Максима Горького, 87, каб. №204, по продаже права заключения договора аренды недвижимого имущества сроком на пять лет для производственных целей (за исключением вредных производств), размещения офисов, складских помещений, оказания услуг.

Организатор аукциона – РУП «Белтелеком» в лице Гродненского филиала, 230015, г. Гродно, ул. Максима Горького, 87

Адрес арендуемого имущества	№ этажа	Площадь, кв.м	Коэффициент от 0,5 до 3,0	Начальная цена продажи, базовые арендные величины*	Размер задатка, базовые арендные величины*	Характеристика
Капитальное строение, электрощитовая, дизельная, металлический сарай (присадебность), 1-й этаж, помещение, Гродненская область, г. Гродно, ул. Пестрака, д. 36	1	22,4	3,0	5,6	0,56	Помещение находится на первом этаже одноэтажного металлического здания во второй зоне города. В помещении отсутствуют естественное освещение, отопление, электрооборудование. В здании отсутствует водоснабжение, канализация. Помещение находится в удовлетворительном состоянии.
Изолированное помещение, помещение связи, 1-й этаж, помещения, Гродненская область, г. Гродно, ул. Пестрака, 36, пом. 3	2	21,6	3,0	5,4	0,54	Помещения находятся на первом этаже пятиэтажного здания во второй зоне города. В помещениях имеется естественное освещение, центральное отопление, электрооборудование, телефонизированы. В здании имеется водоснабжение и канализация. Помещения находятся в удовлетворительном состоянии.
	3	11,3	3,0	2,825	0,285	
Капитальное строение, здание АТС-2, 4-й этаж, помещения, Гродненская область, Лидский район, г. Лида, б-р князя Гедимины, д. 3	4	6,5	2,0	1,625*	0,1625*	Помещения расположены на 4-м этаже четырехэтажного кирпичного здания в центральной части города. Здание имеет удобные подъездные пути. В помещениях имеется естественное освещение, центральное отопление, электрооборудование, телефонизированы. В здании имеется водоснабжение, канализация. Площади находятся в удовлетворительном состоянии.
	5	7,3	2,0	1,825*	0,1825*	Помещения расположены на 4-м этаже четырехэтажного кирпичного здания в центральной части города. Здание имеет удобные подъездные пути. В помещениях имеется естественное освещение, центральное отопление, электрооборудование, телефонизированы. В здании имеется водоснабжение, канализация. Площади находятся в удовлетворительном состоянии. Вход в помещение площадью 7,3 кв.м. осуществляется через проходное помещение площадью 235,6 кв.м. Условие аукциона – установка потенциальных арендатором двери, отделяющей помещение площадью 7,3 кв.м. от помещения площадью 235,6 кв.м.

* Оплата в белорусских рублях, исходя из размера базовой арендной величины, установленной в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь на день оплаты.

Порядок проведения и оформления участия в аукционе определены Положением о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, находящихся в республиканской собственности, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.08.2009 № 1049 (в ред. постановлений Совмина от 21.06.2012 № 570, от 08.01.2013 № 16, от 12.07.2013 № 607).

К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, в том числе индивидуальные предприниматели, представившие организатору следующие документы: представитель физического лица, индивидуального предпринимателя, юридического лица предьявляющего организатору аукциона оригинал доверенности (документ, подтверждающий полномочия должностного лица), документ, удостоверяющий личность, заявленное на участие в аукционе, заявление об ознакомлении с документами, порядком проведения аукциона, соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, заверенную банком копию платежного документа, о перечислении задатка на

текущий (расчетный) счет организатора аукциона, документ, удостоверяющий личность (для физических лиц, для представителей физического лица, индивидуального предпринимателя, юридического лица), доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) (для представителей физического лица, индивидуального предпринимателя, юридического лица), копию свидетельства о государственной регистрации (для индивидуальных предпринимателей и юридических лиц – резидентов Республики Беларусь), легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена не ранее чем за 6 месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения (для юридических лиц – нерезидентов Республики Беларусь). Копии документов предоставляются без нотариального засвидетельствования.

Задаток перечисляется на субсчет 3012000040071 в филиале № 400 ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», код 752, УНП 500826567, Гродненский филиал РУП «Белтелеком».

Участники аукциона уплачивают штраф в случаях, предусмотренных частью второй пункта 14 Положения о порядке проведения аукционов по продаже

права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, находящихся в республиканской собственности, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.08.2009 №1049 (в ред. постановлений Совмина от 21.06.2012 № 570, от 08.01.2013 № 16, от 12.07.2013 № 607), в размере 30 базовых величин.

Победителем аукциона признается участник, предложивший самую высокую цену за предмет аукциона. Победитель аукциона (лицо, приравненное к победителю аукциона) в течение 3 рабочих дней со дня его проведения обязан в установленном порядке перечислить на субсчет арендодателя сумму, за которую продан предмет аукциона, за вычетом внесенной им суммы задатка, а также возместить организатору аукциона затраты на его организацию и проведение. Договор аренды по результатам аукциона заключается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона и подписания протокола аукциона.

Прием документов на участие в аукционе осуществляется по адресу: 230015, г. Гродно, ул. Максима Горького, 87, каб. 202 с 30.01.2015 по 27.02.2015 включительно в рабочие дни (с 9.00 до 16.00). Документы, поданные после 16.00 27.02.2015 не рассматриваются.

Телефоны для справок: (0152) 606805, (0152) 606801, факс (0152) 72 02 07.

ДОПОЛНЕНИЕ К ПРОЕКТНОЙ ДЕКЛАРАЦИИ,

опубликованной 25 февраля 2014 г. в газете «Звязда» по объекту Многоквартирный жилой дом неповышенной комфортности № 3 по генплану с помещениями общественного назначения, подземной автостоянкой в квартале улиц Одовеского, Бельского, Пономаренко, П.Глебки (продолжение) в г. Минске

Общество с ограниченной ответственностью «Антасам» информирует о дополнении к проектной декларации объекта долевого строительства, опубликованной в газете «ЗВЯЗДА» № 35 от 25 февраля 2014 г.:

Внести следующие дополнения:

Абзац «Для привлечения физических, юридических лиц и индивидуальных предпринимателей к строительству по договору создания объекта долевого строительства предлагаются:»

дополнить:

5 (Пять) машино-мест в подземной гараж-стоянке. Цена 1 машино-места общей площади помещений общественного назначения в текущих ценах на момент опубликования проектной декларации составляет 279 350 000 (Двести семьдесят девять миллионов триста пятьдесят тысяч) белорусских рублей, эквивалентной 18 500 долларам США по курсу, установленному Национальным банком Республики Беларусь на 27 января 2015 г.

УНП 100727641

ОАО «Управление механизации № 91»

извещает своих акционеров, что очередное собрание акционеров состоится 27 февраля 2015 года в 10 часов по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, 11.

Регистрация участников начинается с 08 часов 45 минут по предъявлении документа, удостоверяющего личность.

- ПОВЕСТКА ДНЯ:**
- Об итогах работы финансового-хозяйственной деятельности Общества в 2013 году и основных направлениях деятельности Общества на 2015 год.
 - Утверждение годового бухгалтерского отчета, баланса Общества и направлений использования чистой прибыли за 2014 год.
 - Утверждение дивидендов за 2014 год.
 - Утверждение порядка распределения прибыли, оставшейся в распоряжении предприятия за 2014 год. О направлениях использования чистой прибыли в Обществе в 2015 году.
 - О работе наблюдательного совета и ревизионной комиссии в 2014 году.
 - Утверждение условий материального вознаграждения членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии.
 - Избрание членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии.
 - О согласовании внесенных изменений в условия крупной сделки путем подписания дополнительных соглашений и одобрении заключенных дополнительных соглашений к кредитному договору от 15.04.2008 № 03-190к-08, заключенному с ОАО «Белинвестбанк».

Тел. 8(017)203-65-80
Наблюдательный совет ОАО «Управление механизации № 91»

МАШЫНЫ. НЯДОРАГА

■ Рынак

Калі знізіць сабекошт і захаваць якасць, справа пойдзе ўгару

Аляксандр ШАКУЦІН, старшыня Савета дырэктараў ААТ «АМКАДОР» — кіруючая кампанія холдынга», страты ўзніклі не па віне прадпрыемства. Прычынай сталі знешнія эканамічныя фактары ў выглядзе курсавой розніцы паміж беларускім і расійскім рублямі.

«Мы не маглі павысіць цану для расійскага рынку праз немагчымасць у такім выпадку на роўных канкураваць з кітайскімі вытворцамі, якія могуць дазволіць сабе любыя фінансавыя выдаткі. Яшчэ адзін фактар — гэта дэвальвацыя расійскага рубля. Мы панеслі гэтыя страты нават пры тым, што ў 2014 годзе прадалі больш машын, чым у 2013-м», — растлумачыў Аляксандр Шакуцін.

РОСТ АБ'ЁМАЎ ПРОДАЖУ ЗНІЖАЕ САБЕКОШТ

На думку Аляксандра Шакуціна, у сучаснай эканамічнай сітуацыі важна выпрацаваць правільныя падыходы, якія дадуць магчымасць перажыць гэты перыяд, захаваць калектывы і стварыць базу для далейшага развіцця. Асноўнымі перавагамі на рынку для любой прадукцыі з'яўляюцца два фактары — цана і якасць. Усе намаганні кампаніі павінны быць сканцэнтраваны на гэтых двух параметрах.

«Сёння поспехі на рынку залежаць напалову ад вытворцы і напалову ад тых, хто займаецца продажами машын, забяспечвае гарантыйнае абслугоўванне. Наколькі сёння будучы вырашацца пытанні абслугоўвання і продажу, настолькі паспяхова будзе працаваць вытворчасць. Сёння ў нас ёсць абсалютна ўсе рэзервы, каб падтрымліваць як цэнавы

параметр, так і якасць нашай прадукцыі, бо ад гэтага залежыць перспектыва далейшага развіцця», — падкрэсліў старшыня Савета дырэктараў.

Нізкая цана і высокая якасць павялічвае попыт на прадукцыю. Улічваючы ўсе параметры, на прадпрыемстве пачалі падрыхтоўваць мерапрыемствы па зніжэнні яе сабекошту. У кампаніі лічаць, што выкананне ўсіх запланаваных дзеянняў дазволіць знізіць сабекошт на трэць. Для гэтага неабходна павышаць прафесійны ўзровень рабочых і інжынераў. Таксама стаіць пытанне аптымізацыі колькасці персаналу, якая цяпер зніжаецца на 20%. У будучым кампанія плануе зменшыць колькасць супрацоўнікаў яшчэ на 20%, без шкоды для якасці і аб'ёмаў вытворчасці, якія дыктуе сусветны рынак. Таксама знізіць сабекошт дапаможа эканамічнае стымуляванне, павышэнне прадукцыйнасці працы ў 2 разы, замена імпортных камплектуючых на айчыныя, зніжэнне кошту сыравіны, лепшая арганізацыя вытворчасці і лагістыкі, аптымізацыя складскіх запасаў.

«І самае важнае, што ў сабекошце адыгрывае галоўную ролю, — гэта павелічэнне аб'ёмаў продажу. Бо яго павелічэнне на 20% зніжае сабекошт прадукцыі мінімум на 5%. Таму мы павінны прадумаць, што можам зрабіць, каб сапраўды выйсці на вялікія аб'ёмы продажу», — адзначыў Аляксандр Шакуцін.

АД АСВАЕННЯ НОВЫХ РЫНКАЎ ДА КУПЛІ ЗАВОДАЎ

Холдынг «АМКАДОР» пашырае свой географічны ўплыў і актыўна шукае новыя рынкі збыту. Дасягнуты дамоўленасці з 10 новымі краінамі, дзе адкрыюць гандлёва-сэрвісныя

цэнтры. Летась карпарацыя здолела адкрыць кампанію ў Іране. Таксама заканчваецца рэгістрацыя кампаніі ў Амане. Адкрываецца кампанія ў Рэспубліцы Бангладэш, адкуль прыйшло пацверджанне на ўрадавым узроўні аб закупцы прадукцыі на 50 млн долараў. Як растлумачыў Аляксандр Шакуцін, гэта вялікі кантракт, які дазволіць сёлета не толькі пераадолець усе негатыўныя эканамічныя з'явы, але і атрымаць прыбытак. Адным з ключавых фактараў у канкурэнтаздольнасці беларускай тэхнікі зноў жа з'яўляецца яе сабекошт. У складзе апошняга ёсць некалькі ключавых момантаў, якія сур'ёзна ўплываюць на яго зніжэнне. Сюды ўваходзіць аплата працы (да 17%), а таксама вельмі высокая доля імпортных камплектуючых у складзе прадукцыі машынабудавальных заводаў. Імпарт, увогуле, каштуе дорага, і ён не мае стабільнасці ў пастаўках на канвеев беларускіх прадпрыемстваў.

«Украінскія і расійскія вытворцы даюць аптымальную па цане прадукцыю, але пры гэтым яе якасць вельмі нізкая. «АМКАДОР» вымушаны адкрываць уласныя заводы па выпуску камплектуючых, што адцягвае велізарныя сродкі», — падкрэсліў старшыня Савета дырэктараў.

З гэтай мэтай холдынг выкупіў чатыры заводы: у Гомелі — «Хорда-Гідраўліка» і «Гідрааўтаматыка», у Кобрыне — «Гідрамаш», «Дзяржынскі маторарамонтны завод». Сёння ў вытворчасць камплектуючых інвеставана 150 млн еўра, што дазволіла дасягнуць наменклатуры ў 5 тысяч найменняў разнастайных вузлоў. Камплектуючыя пастаўляюцца на ўсе заводы Беларусі, а таксама на знешнія рынкі Ірана, Узбекістана, Расіі, Еўрапейскага саюза.

Ілья КРЫЖЭВІЧ

Мінулы год для холдынга «АМКАДОР» быў няпростым праз негатыўныя тэндэнцыі ў сусветнай эканоміцы. Аднак карпарацыя здолела забяспечыць рост аб'ёмаў вытворчасці, заклаўшы фундамент для будучага развіцця і пры гэтым захаваў пазіцыю лідара на сусветных рынках.

НЕ БЕЗ ЛЫЖКІ ДЗЁГЦЮ

Сёння «АМКАДОР» з'яўляецца буйной машынабудавальнай карпарацыяй, у склад якой уваходзяць каля 40 прадпрыемстваў (створаных у Беларусі, Расійскай Федэрацыі, Казахстане, Узбекістане, Азербайджане і Літве) з колькасцю працоўных каля 7 тысяч чалавек. Кампанія займае адну з лідзіруючых пазіцый у Беларусі і краінах Мытнага саюза па вытворчасці спецыяльнай тэхнікі. Гэта машыны для дарожна-будаўнічай галіны, сельскай і камунальнай гаспадарак, лясной прамысловасці, а таксама торфаздабычы, аэрадромна-ўборачнай тэхнікі. Рэалізацыя комплекснай праграмы модернізацыі дзюжых і стварэння новых высокапрадукцыйных працоўных месцаў дала магчымасць холдынгу забяспечыць рост аб'ёмаў вытворчасці. Аднак упершыню з 2000 года летась прадпрыемства панесла невялікія страты. Паводле інфармацыі кампаніі, на працягу першага квартала гэтага года яны будуць цалкам адпрацаваны. Як адзначае

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ»

2 марта 2015 г. проводит открытый аукцион с условиями № 05-У-15

на право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений)

Вид аукциона: открытый (на повышение начальной цены). **Предмет аукциона:** право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) на предоставляемом земельном участке, на котором находятся объекты, подлежащие сносу.

Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462.

На торги выставляется право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) в г. Минске на трех земельных участках, предоставляемых в аренду сроком на 5 лет:

№ предмета аукциона	Месторасположение земельного участка	Площадь земельного участка, га	Целевое назначение земельного участка	Начальная цена предмета аукциона, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.	Расходы на подготовку документации для проведения аукциона, бел. руб.	Наличие обременений	Ориентировочный размер убытков, причиняемых изъятием земельного участка и сносом расположенных на нем объектов недвижимости
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	г. Минск в границах ул. Одесская – ул. Лазо – ул. Ушакова	2,6637	многоквартирные жилые дома повышенной комфортности со встроенными помещениями общественного назначения	5 572 652 910	1 110 000 000	202 930 956	снос и отселение жилых и нежилых строений по ул. Автозаводской, 8, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 30, 32, 38, 40, 42, 44, 46, по ул. Лазо, 42, 44, 46, 48, 50	34 404 255 720 руб., а также затраты по отселению жильцов с 320,85 кв.м государственного жилищного фонда
2	г. Минск, пр. Дзержинского, ул. Щорса (№ 3, № 4 по генплану)	1,8233	многоквартирные жилые дома (повышенной комфортности) со встроенными помещениями торгово-административного назначения и подземными гараж-стоянками	6 523 976 420	1 300 000 000	85 744 682	отселение и снос жилых и нежилых строений по ул. 2-й Землемерной, 15, 17А, 19, 23, 25, по ул. 1-й Землемерной, 9, 11, 13, 26, по ул. Щорса, 38, 40, по ул. Лермонтова, 15.	12 958 520 250 руб., а также затраты на снос и отселение жилого дома по ул. 2-й Землемерной, 15. Компенсация ООО «Жилстройкомплект» затрат, понесенных на снос и отселение жилых домов по ул. 1-й Землемерной, 7, 9, ул. Лермонтова, 9.
3	г. Минск, ул. Р. Люксембург	0,6600	многоквартирная жилая застройка повышенной комфортности	1 659 675 820	330 000 000	136 946 705	снос и отселение жилых и нежилых строений по ул. Р. Люксембург, 152, 156, 158, ул. Карпова, 6	28 946 735 000 руб., а также затраты по отселению жильцов с 195,18 кв.м государственного жилищного фонда

Основные условия проектирования и строительства объектов указаны в актах выбора места размещения земельных участков и прилагаемой к ним документации.

Сведения о наличии инженерных коммуникаций на указанном земельном участке и их характеристики содержатся на планово-картографических материалах в составе земельно-кадастровой документации. Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории участков осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выданными эксплуатирующими и согласующими организациями (согласно перечню, установленному Минским горисполкомом).

Аукцион состоится 2 марта 2015 года в 16 час. 00 мин. по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Участниками аукциона могут быть юридические лица или индивидуальные предприниматели.

Для участия в аукционе необходимо:
внести задаток не позднее 24 февраля 2015 г. в размере, указанном в графе 6 таблицы, перечисляемый на расчетный счет № 3641000000016 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка – 795, УНП – 100690830, назначение платежа – 04002, получатель – главное финансовое управление Мингорисполкома;

представить в УП «Минский городской центр недвижимости» (организатору аукциона) следующие документы:

заявление на участие в аукционе;
документ, подтверждающий внесение суммы задатка, с отметкой банка;

подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, включающее обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования;

дополнительно предоставляется:
индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;

представителем индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность; представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовом состоянии лица, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе представители индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Прием документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 6, с 2 февраля 2015 г. по 24 февраля 2015 г. включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 18.00 (по пятницам до 16.45).

Торги в отношении земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов признается участник, предло-

живший наиболее высокую цену.

С победителем аукциона либо с единственным участником несостоявшегося аукциона, выразившем согласие на внесение платы за право заключения договора аренды земельного участка в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов, заключается договор на реализацию права проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений).

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона, в течение 10 рабочих дней со дня принятия Минским горисполкомом решения об изъятии и предоставлении ему соответствующего земельного участка, до обращения за государственной регистрацией в отношении земельного участка обязан:

- внести плату за предмет аукциона (часть платы – в случае предоставления Минским горисполкомом расщорчки ее внесения);

- возместить Минскому горисполкому расходы по подготовке документации для проведения аукциона;

- выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии и предоставлении земельного участка в аренду;

- возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. **Информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись и оплачивается по предоставляемому организатором аукциона счету-фактуре.**

Оплата стоимости предмета аукциона осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли. По заявлению победителя аукциона Минский горисполком предоставляет расщорчку внесения платы за предмет аукциона. Указанное заявление подается победителем аукциона в Минский горисполком не ранее заключения с организацией по землеустройству договора подряда на разработку проекта отвода земельного участка, но не позднее одного рабочего

дня после получения землеустроительной службой Минского горисполкома материалов об изъятии и предоставлении земельного участка.

После совершения названных действий, но не позднее 2 рабочих дней, Минский горисполком заключает с победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона договор на реализацию права проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) и договор аренды земельного участка сроком на 5 лет.

Договор аренды земельного участка и возникновение основанного на нем права аренды на земельный участок подлежат государственной регистрации в РУП «Минское городское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру».

После истечения срока аренды земельного участка (5 лет), предоставленного по результатам аукциона, лицо, которому он предоставлен, в установленном порядке обращается в адрес Минского горисполкома с заявлением о продлении срока аренды соответствующего участка (заключении нового договора аренды), на основании которого по решению исполкома ему предоставляется земельный участок на указанный в заявлении срок, но не более чем на 99 лет, при условии внесения этим лицом платы за право аренды земельного участка, рассчитанной на основании его кадастровой стоимости с применением коэффициентов, установленных Советом Министров Республики Беларусь исходя из сроков аренды земельных участков.

Всем желающим предоставляется возможность ознакомления с землеустроительной и градостроительной документацией по земельному участку (в том числе с характеристиками расположенных на земельных участках инженерных коммуникаций и сооружений (при их наличии) и условиями инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории). Осмотр земельного участка на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.

Контактный телефон: + 375 (17) 226-16-72. Официальный сайт организатора аукциона: www.mgcn.by.

**ЗАПРАШАЕМ
РАЗМЯСЦІЦЬ РЭКЛАМУ
Ў ГАЗЕЦЕ «ЗВЯЗДА»**
Тэл./факс:
(8 017) 287 17 79, 292 04 52.
E-mail: reklama@zviazda.by.

**Гродненский филиал
РУП «Институт недвижимости и оценки»**

**ИЗВЕЩАЕТ
О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА
ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА**

Наименование	Характеристика
ЛОТ 1	
Наименование объекта, краткая характеристика, адрес расположения	Капитальное строение, инв. № 422/С-37393 (назначение – здание административно-хозяйственное, наименование – здание конторы старой бойни), площадью 206,4 кв.м, расположенное по адресу: г. Щучин, ул. К. Маркса, 1А.
Земельный участок, на котором расположен объект	Кадастровый номер 425850100003000501, площадью 0,0885 га (назначение – земельный участок для обслуживания здания конторы старой бойни) по адресу: г. Щучин, ул. К. Маркса, 1А. Примечание – земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании: земельный участок, расположенный в охранной зоне линий электропередачи, код – 13,2, площадью – 0,0022 га
Начальная цена продажи	100 000 000 (сто миллионов) белорусских рублей с учетом НДС
Сумма задатка	5 000 000 (пять миллионов) белорусских рублей

ЛОТ 3	
Наименование объекта, краткая характеристика, адрес расположения	- капитальное строение, инв. № 422/С-35314 (назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – склад), площадью 752,3 кв.м, расположенное по адресу: г. Щучин, ул. 17-е Сентября, 42.
	- капитальное строение, инв. № 422/С-35315 (назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – лаборатория), площадью 62,8 кв.м, расположенное по адресу: г. Щучин, ул. 17-е Сентября, 42, корп. 1.
	- капитальное строение, инв. № 422/С-35316 (назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – склад), площадью 52,2 кв.м, расположенное по адресу: г. Щучин, ул. 17-е Сентября, 42, корп. 2.
	- капитальное строение, инв. № 422/С-35317 (назначение – здание специализированное коммунального хозяйства, наименование – насосная), площадью 11,9 кв.м, расположенное по адресу: г. Щучин, ул. 17-е Сентября, 42, корп. 3.
	- капитальное строение, инв. № 422/С-35318 (назначение – здание специализированное автомобильного транспорта, наименование – гараж-мастерская), площадью 205,9 кв.м, расположенное по адресу: г. Щучин, ул. 17-е Сентября, 42, корп. 4.
Земельный участок, на котором расположен объект	- капитальное строение, инв. № 422/С-35321 (здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – склад), площадью 279,8 кв.м, расположенное по адресу: г. Щучин, ул. 17-е Сентября, 42, корп. 5.
	- зеленые насаждения, расположенные по адресу: г. Щучин, ул. 17-е Сентября, 42.
	Кадастровый номер 425850100003000374, площадью 0,7492 га (назначение – земельный участок для содержания и обслуживания строений и построек хлебопекарни) по адресу: г. Щучин, ул. 17-е Сентября, 42.
	2 400 000 000 (два миллиарда четыреста миллионов) белорусских рублей с учетом НДС
	120 000 000 (сто двадцать миллионов) белорусских рублей

Продавец	Гродненского областного потребительского общества, 231513, г. Щучин, ул. Пушкина, 26.
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел. 41-98-32
Условия аукциона	Аукцион без условий
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 5 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	Р/с 301 257 917 0017 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области БИК 153001739, УНП 500833225

Аукцион состоится 19 февраля 2015 г. в 11.00 по адресу: г. Щучин, ул. Пушкина, 26.

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявления с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами:

- заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении;
- юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица;
- индивидуальным предпринимателем – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона;
- юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются: представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя;

физическим лицом – документ, удостоверяющий личность физического лица;

представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя.

Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленные организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звезда» от 19.11.2014 г.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу:
г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница).
Последний день приема заявлений – 13 февраля 2015 г. до 15.00.
Телефоны для справок: 41-98-32, 41-98-34 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки».

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

Наименование (описание) имущества и его стоимость	Лот № 1. Грузовой автомобиль Фольксваген LT 4 регистрационный номер АВ 7209-2, 1999 года выпуска стоимостью 96 900 000 белорусских рублей. Лот № 2. Легковой автомобиль ВАЗ 21214, регистрационный номер 8054 ВЕ-2, 2008 года выпуска, стоимостью 42 000 000 белорусских рублей
Собственник (владелец) имущества	ОАО «Глубокская птицефабрика» (УНП 300019583)
Наличие обременений	Отсутствуют
Местонахождение (адрес) имущества	Витебская область, Глубокский район, д. Марцебылино, мех. двор предприятия
Место (адрес), дата и время проведения торгов	16.02.2015 в 11.00 г. Витебск, ул. Правды, 32, каб. 318
Справочная информация об организаторе торгов	Управление принудительного исполнения ГУЮ Витебской области 210101, г. Витебск, ул. Правды, д. 34 www.vitebskjust.gov.by Судебный исполнитель Ходуныкин Сергей Сергеевич, тел./факс (80212) 606990 Начальник отдела Бураков Игорь Вячеславович, тел. (80212) 600975
Условия и порядок проведения торгов	Лицо, желающее принять участие в торгах, до начала торгов обязано: 1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет управления принудительного исполнения ГУЮ Витебской области № 3642903001037 в ф-ле 200 ОАО «АСБ Беларусбанк», код 635, УНП 300002505, не позднее 15.00 13.02.2015 г. Минимальная величина первого шага – 5% от первоначальной стоимости лота. В соответствии с частью 3 статьи 401 Хозяйственного процессуального кодекса Республики Беларусь возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется покупателем имущества. Более подробную информацию можно получить на сайте Главного управления юстиции Витебского облисполкома www.vitebskjust.gov.by

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ
«Многоэтажный жилой дом со встроенными объектами торгово-общественного назначения № 2 по генплану по пр. Дзержинского в границах пр. Дзержинского – ул. Щорса – ул. Железнодорожной – пер. Разинского – пер. 1-го Извозного в г. Минске»
1 очередь строительства

Застройщик: Общество с дополнительной ответственностью «Айрон», зарегистрировано Минским горисполкомом решением от 30 ноября 2000 г. № 1397 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 100070331.

Юридический и почтовый адрес: Республика Беларусь, 220053, г. Минск, пер. Червякова, д. 21А, пом. 3, каб. 4, 6. Тел.: 8 (017) 216 00 09, 8 (029)654 10 10, 8(029)708 46 64.

Режим работы по вопросам долевого строительства: понедельник – пятница с 9.00 до 17.00, обед с 13.00 до 14.00, выходные дни – суббота, воскресенье.

В течение трех предшествующих лет ОДО «Айрон», как заказчиком строительства, были построены следующие объекты:

- в 2013 году: жилой дом № 44 по ул. Янковского в г. Минске;
- в 2014 году: жилой дом № 11 по проспекту Дзержинского в г. Минске, жилые дома № № 3, 5 по ул. Ржавецкая в г. Минске, жилой дом № 131 по пр-ту Победителей в г. Минске.

Информация о проекте строительства.
Цель строительства – исполнение условий договора № 49-Д от 19 февраля 2013 года, заключенного с Минским городским исполнительным комитетом на реализацию права проектирования и строительства многоэтажного жилого дома со встроенными объектами торгово-общественного назначения № 2 по генплану по пр. Дзержинского в границах пр. Дзержинского – ул. Щорса – ул. Железнодорожной – пер. Разинского – пер. 1-го Извозного в г. Минске.

Начало строительства – 30 мая 2014 года, окончание строительства 8-11 секций – 31 декабря 2016 года.

Строительство ведется с выделением очередей:

- 1-ая очередь строительства – жилые секции 5-11, встроенные помещения секций 5-11, благоустройство территории;
- 2-ая очередь строительства – жилые секции 1-4, встроенные помещения секций 1-4, благоустройство территории, 2-уровневая подземная автостоянка;
- 3-ая очередь строительства – благоустройство сквера по ул. Декабристов.

Застройщиком получены:
- заключение государственной экс-

пертизы (РУП «Главгосстройэкспертиза») архитектурного проекта с рекомендацией № к утверждению проекта № 778-15/12 от 12.10.2012 г.;

- решение Минского городского исполнительного комитета № 1726 от 11 июля 2013 года «Об изъятии, предоставлении земельных участков, разрешении строительства и внесении изменений в решения Мингорисполкома»;
- свидетельства (удостоверения) № 500/726-12432, № 500/973-2960, № 500/726-12000, № 500/726-11948, № 500/726-11485, № 500/726-11947 о государственной регистрации на право временного пользования на земельные участки, расположенные по адресу г. Минск, по пр. Дзержинского в границах пр. Дзержинского – ул. Щорса – ул. Железнодорожной – пер. Разинского – пер. 1-го Извозного для строительства и обслуживания объекта «Многоэтажный жилой дом со встроенными объектами торгово-общественного назначения № 2 по генплану по пр. Дзержинского – ул. Щорса – ул. Железнодорожной – пер. Разинского – пер. 1-го Извозного в г. Минске»;
- разрешение на производство строительно-монтажных работ Инспекции Департамента по надзору и контролю за строительством по г. Минску № 2-203Ж-019/13 от 23.05.2014 г.

Генеральный подрядчик ООО «Дом-СтройАгент». Договор генерального подряда № -24-10/Д2 от 24.10.2013 г.

Проектом предусматривается строительство жилого дома на 810 квартир в 11 секциях с размещением в подвале и первом этаже встроенных помещений торгового-общественного назначения в границах пр. Дзержинского – ул. Папанина. Этажность здания – 19-20 этажей. Конструктивная схема здания – монолитный железобетонный каркас с наружными стенами из блоков ячеистого бетона. Наружная отделка – декоративная рельефная штукатурка с покраской фасадными красками. Оконные блоки стеклопакеты ПВХ, лоджии и балконы остеклены. Планировка квартир выполнены с учетом принципов функционального зонирования, внутренняя отделка квартир – подготовка под финишную отделку. В каждой секции жилого дома имеется два лифта, мусоропровод.

В состав общего имущества в многоквартирном жилом доме, которое подлежит передаче в общую долевую собственность, входят помещения инженерного назначения (электропитание, машинные отделения,

мусоросборники, тепловые пункты, лифтовые шахты, водомерный узел); коридоры (за исключением коридоров, составляющих вспомогательные площади по отношению к встроенным, встроенно-пристроенным помещениям), лифты и лифтовые холлы, вестибюли, межэтажные лестницы и переходные балконы, тамбуры, конструкции дома, водоотводящие устройства, механическое, электрическое, сантехническое и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилых и (или) нежилых помещений, элементы внутридомовой инженерной инфраструктуры, элементы озеленения и благоустройства, гостевые парковки, а также отдельно стоящие объекты, служащие целевому использованию здания и право землепользования.

Для привлечения дольщиков к строительству по договорам создания объектов долевого строительства предлагаются для граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, юридических лиц однокомнатные, двухкомнатные, трехкомнатные, четырехкомнатные и пятикомнатные квартиры, встроенные помещения торгового и офисного назначения в секциях 8-9:

- 1-комнатные – при 100% оплате стоимость 1 м² 1350 долларов США, при оплате в рассрочку стоимость 1 м² 1450 долларов США;
- 2-комнатные – при 100% оплате стоимость 1 м² 1300 долларов США, при оплате в рассрочку стоимость 1 м² 1400 долларов США;
- 4-комнатные (2-уровня 19-20 этаж) – при 100% оплате стоимость 1 м² 1190 долларов США, при оплате в рассрочку стоимость 1 м² 1250 долларов США;

Встроенные помещения торгового назначения, расположенные на 1 этажах секции 5-9 – стоимость 1 м² 2100 долларов США.

Помещения офисного назначения, расположенные на 1 и цокольном этаже – стоимость 1 м² 1900 долларов США.

Стоимость неизменна до окончания строительства.

Ознакомление дольщиков с планировками квартир, предлагаемых для заключения договоров создания объектов долевого строительства, осуществляется в рабочее время ОДО «Айрон» по адресу: г. Минск, переулок Червякова, д. 21А, кабинет 12.
Тел.: 8(017)2160009, 8(029)6541010, 8(029) 708 46 64.
Официальный сайт www.airon.by

Утерянные ЗАО «СК «Белросстрах» бланки квитанций о приеме наличных денежных средств (страховых взносов) формы 1-СУ серии КС №№ 3480749, 3483886, 3851854, 0929872 считать недействительными.
УНП 100782388